

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864816747
DOS-2024-0000467

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Alblasserdam
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 2
2950 AA ALBLASSERDAM

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

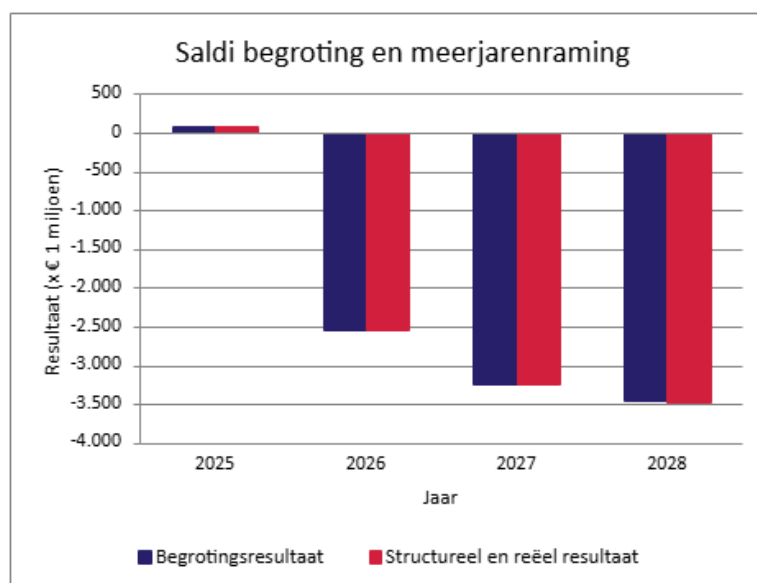
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Oranje	Geel	Oranje

Uw risicokleur is ten opzichte van vorig jaar verslechterd. Dit komt onder andere doordat alle jaren in het meerjarenperspectief tekorten laten zien. Verder zien we ook dat uw financiële kengetallen, zoals de solvabiliteit en schuldquote, richting de meest risicovolle categorie verschuiven.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Inclusief het erratum op de begroting, waarin de verhoging van de begraafrechten is bijgesteld. Dit erratum verlaagt het saldo in alle jaren met €9.000.
- Inclusief de lasten voor de voorbereiding en vorming van de nieuwe raadsperiode, die u in uw begroting ten onrechte als incidenteel heeft aangemerkt. Deze lasten komen elke vier jaar terug en zijn daarmee niet incidenteel. Wanneer wij deze lasten als structureel meenemen wordt het structureel saldo in 2026 €80.000 lager.

Het structureel saldo in 2025 blijft positief.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Maatregelen in begroting en meerjarenperspectief

In uw begroting heeft u een groot aantal maatregelen getroffen om tot een structureel en reëel evenwicht te komen. In ons tussenbericht hebben wij u laten weten dat wij deze bezuinigingen als concreet en reëel beschouwen. In uw meerjarenperspectief heeft u extra maatregelen opgenomen. Veel van deze maatregelen bevatten nog een bepaalde mate van onzekerheid. Daarnaast zijn er aanvullende bezuinigingen nodig om in uw volgende begroting het structureel evenwicht te herstellen. Wij weten dat u actief op zoek bent naar deze aanvullende maatregelen. De maatregelen in uw meerjarenperspectief en de aanvullende maatregelen zullen wij volgend jaar beoordelen op concreetheid en realiteit.

Wij waarderen dat u dit jaar de bezuinigingen in een vroeg stadium aan ons heeft voorgelegd. We vragen u daarom om de maatregelen voor 2026 en verder wederom op tijd met ons af te stemmen. Hierdoor wordt straks weer een begroting door u vastgesteld met daarin een door ons realistisch bevonden bezuinigingsplan.

Schuldpositie en investeringsbeleid

Het is verplicht een set financiële kengetallen op te nemen in de paragraaf *Weerstandsvermogen en Risicobeheersing*. Op basis van bepaalde 'signaleringswaarden' kunnen de kengetallen informatie geven over risico's in uw financiële positie. In uw prognose bereiken twee belangrijke kengetallen in 2026 de signaleringswaarde voor de meest risicovolle categorie:

Jaarschijf	2025	2026	2027	2028
Schuldquote	105%	131%	135%	142%
Solvabiliteit	21%	18%	18%	18%

De stijging in de schuldquote en daling van de solvabiliteit indiceren beide een toename in de schuldpositie van uw gemeente. Deze stijgende schulden hangen samen met uw

investeringsopgave en afschrijvingsbeleid. Door uw omvangrijke investeringsplannen zult u meer leningen moeten aantrekken waardoor uw schuldpositie toeneemt. Daarnaast heeft u een activeringsbeleid met lange afschrijvingstermijnen en vele herinvesteringen vanwege het gebruik van de componentenmethode. Dit zorgt ervoor dat kapitaalgoederen over een langere tijd worden afgeschreven en afbetaald. Dit legt voor een lange tijd druk op uw structurele lasten. Wij adviseren u daarom om kritisch te kijken naar uw investerings- en activeringsbeleid, waarbij wij u vragen specifiek te letten op de invloed op uw schuldpositie en structurele lasten.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Volgens de Gemeentewet bent u verplicht alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alblasterdam

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864183755
DOS-2024-0000468

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Albrandswaard
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1000
3160 GA RHOON

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

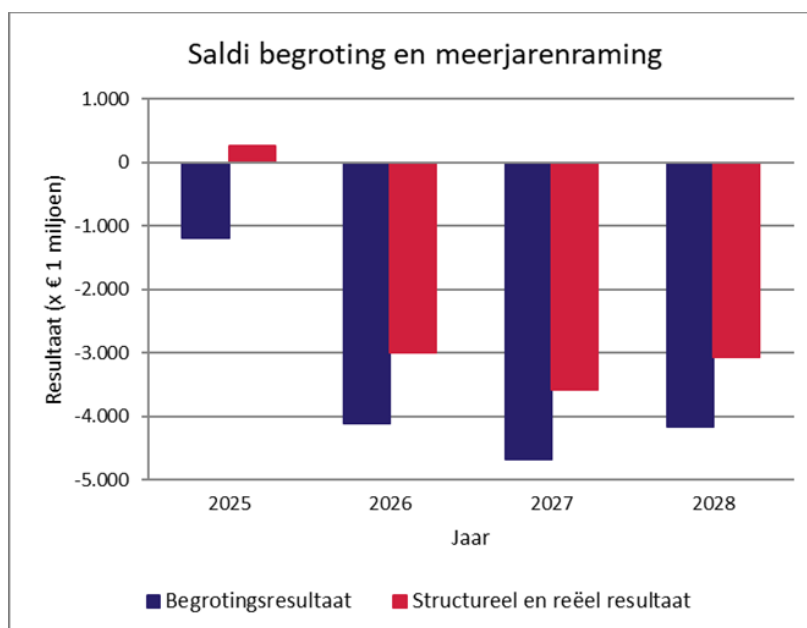
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Geel	Oranje	Geel

De risicokleur is ten opzichte van de vorige begroting verbeterd. Dit komt doordat de weerstandsratio is toegenomen en de meeste beheerplannen inmiddels actueel zijn. Wel blijft de omvang van de tekorten in de meerjarenraming risicovol.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers inclusief de volumegroei van de lasten in de meerjarenraming aansluitend op de meerjarenraming van de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd Rijnmond. (lees: Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd Rijnmond)

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten. Daar gaan we hieronder verder op in.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Tekorten meerjarenraming

Uw meerjarenraming vertoont tekorten. Hierover hebben wij u ook in ons vorige tussenbericht en begrotingsbrief geïnformeerd. Het tekort vanaf 2026 is inmiddels groter geworden dan toen voorspeld. In deze begroting konden technische maatregelen genomen worden om te komen tot een structureel sluitende begroting, maar bij begroting 2026 zullen bezuinigingen noodzakelijk zijn om te komen tot een structureel sluitende begroting. Net als bij het tussenbericht wijzen wij erop dat de bezuinigingen concreet en haalbaar moeten zijn. We zullen de bezuinigingen beoordelen wanneer deze worden verwerkt en adviseren ze vooraf met ons af te stemmen.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Naar aanleiding van de begroting van deze gemeenschappelijke regeling (GR) heeft u een afschrift ontvangen van de brief die wij de GRJR hebben gestuurd. Vanwege de stijgende lasten in de jeugdzorg zijn wij vorig jaar met de GRJR in gesprek gegaan t.b.v. het verbeteren van de lastenramingen in de begroting. De deelnemers aan de GRJR werden gedurende het jaar geconfronteerd met stijgingen van de deelnemersbijdrage waar vooraf in de gemeentelijke begroting nog geen rekening mee werd gehouden. Een reële lastenraming in de begroting en meerjarenraming van de GR is van belang voor de realiteit van de begroting van de gemeenten. Het feit dat de GRJR geen rekening hield met volumestijgingen in de meerjarenraming heeft gevolgen gehad voor de structurele ruimte die de gemeenten in de meerjarenraming begroten. De deelnemende gemeenten hebben hierdoor een te rooskleurig beeld van de meerjarenraming gehad. De GRJR heeft in de begroting 2025 een volumestijging verwerkt op basis van de trend de afgelopen jaren. Wij achten deze volumestijging en het daar bijbehorende lastenniveau reëel.

Uw gemeente heeft besloten deze volumestijging niet te verwerken. Er is daarbij geen onderbouwing aangeleverd voor het niet ramen van de volumestijging. Hiermee laat uw meerjarenraming geen reëel beeld zien van de structurele ruimte in de begroting en hebben wij deze aangepast op het structureel saldo waar wij ons toezicht op baseren. Wij verwachten dat u komend jaar een compleet beeld van de meerjarenraming presenteert in de begroting.

Naast de bovenstaande noodzakelijke volumestijging hebben wij u door middel van het afschrift van de brief aan de GRJR op de hoogte gebracht van de nieuwe begrotingssystematiek van de gemeenschappelijke regeling. Wij willen u hierbij nogmaals attenderen op het feit dat vanaf 2024 een groot deel van de lasten m.b.t. de regionale jeugdzorg, in plaats van in de jaarrekening van de GR, in de jaarrekening van de gemeente verantwoord moeten te worden.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts
bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Albrandswaard

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-865857792
DOS-2024-0000469

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Alphen aan den Rijn
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 13
2400 AA ALPHEN AAN DEN RIJN

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

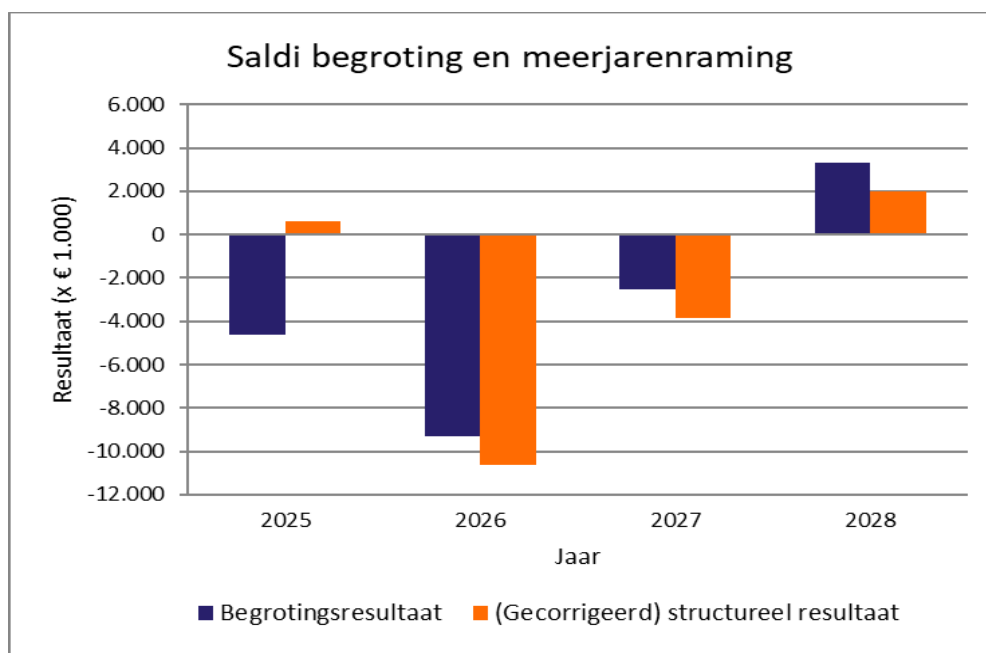
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Geel	Geel

De risicokleur voor de begroting 2025 is niet veranderd ten opzichte van de begroting 2024. Uw begroting is structureel sluitend maar een deel van de meerjarenraming vertoont nog tekorten. Tevens zijn de voordelige saldi afhankelijk van nog te realiseren bezuinigingen.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Inclusief de begrotingswijzigingen 1 (scenario 2) en 2 (effecten septembercirculaire). Deze zijn gelijktijdig met de programmabegroting 2025 in uw raad vastgesteld.
- Exclusief de structurele stelpost van € 1,7 miljoen voor besparingen dubbeltelling preventie. In de raadsvergadering van 12 december heeft u voor deze stelpost een gewijzigde dekking vastgesteld waarvan een deel incidenteel is ingevuld. In ons oordeel over het structureel begrotingsaldo hebben we hier rekening mee gehouden.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Wij spreken onze waardering uit dat u zo voortvarend aan de slag bent gegaan met het herstellen van het structureel evenwicht. Gezien de omvang en de oploop van de stelposten verzoeken wij u deze te monitoren op de voortgang. Het structureel tekort voor 2026 bedraagt echter ruim € 10 miljoen. Wij hebben er vertrouwen in dat het u ook zal lukken om dit tekort op te lossen.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Inzet surplus algemene reserve

Voor het opvangen van risico's moet een gemeente beschikken over voldoende weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat hoofdzakelijk uit de algemene reserve. Om te bepalen of de weerstandscapaciteit voldoende is worden de risico's geïnventariseerd en gekwantificeerd. Het deel van de algemene reserve dat niet nodig is om risico's af te dekken is het surplus van de algemene reserve. De berekende risico's op basis van bovenvermeld systeem komen uit op € 19,9 miljoen risicowaarde. Dat is aan de lage kant ten opzichte van het gemiddelde van alle gemeenten in Zuid-Holland.

Het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv) stelde op 21 november 2023 de [notitie incidenteel/structureel](#) vast. Hierin is onder andere opgenomen dat gemeenten jaarlijks maximaal 10% van het surplus van de algemene reserve kunnen inzetten ter dekking van structurele lasten. Eén van de voorwaarden hiervoor is dat het weerstandsvermogen naar het oordeel van de toezichthouder goed blijft. Wij hanteren hiervoor de kaders uit het [Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader \(GTK\)](#). Dit betekent dat er op basis van een adequate en actuele risico-inventarisatie inzicht moet zijn in omvang van de financiële risico's. Wij brengen dit onder uw aandacht omdat dit inzicht bij uw gemeente nog ontbreekt. Hierdoor kunt u mogelijk niet optimaal gebruik maken van de mogelijkheden om uw algemene reserve in te zetten. Wij zijn uiteraard bereid ambtelijk met uw gemeente mee te denken over een traject waarbij u op termijn wel het benodigde inzicht kunt bieden.

Beheerplannen

In onze vorige begrotingsbrief hebben wij aandacht gevraagd voor het feit dat een aantal van uw beheerplannen niet meer actueel is en dat er sprake is van achterstand in de uitvoering van onderhoud. In uw begroting 2025 geeft u aan deze actualisatie op korte termijn uit te voeren en dat de achterstanden worden ingelopen. Wij adviseren u erop toe

te zien dat de beheerplannen in het vervolg tijdig worden geactualiseerd en dat de financiële gevolgen in de begroting en de meerjarenraming worden verwerkt.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#). Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Alphen aan den Rijn

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864191423
DOS-2024-0000470

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Barendrecht
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 501
2990 EA BARENDRECHT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

In samenwerking met de andere provincies zijn wij bezig met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

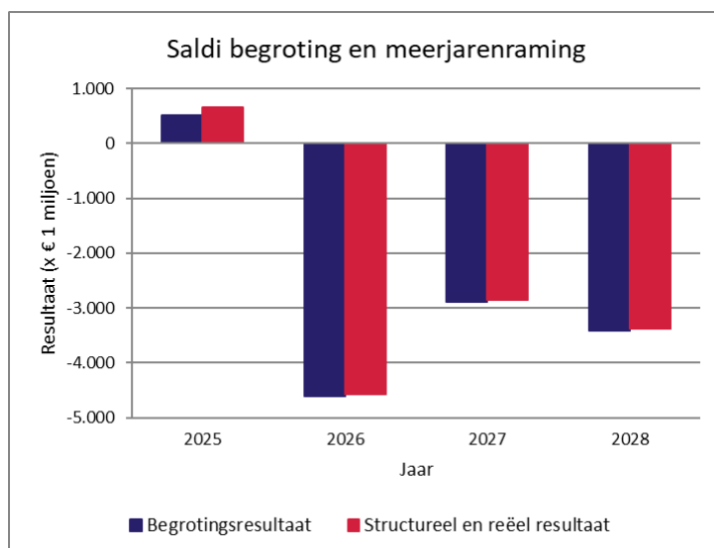
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Oranje	Oranje

De risicokleur is gelijk gebleven. Dit komt met name doordat uw meerjarenraming niet structureel sluitend is en er bezuinigingsmaatregelen zijn genomen die nog gerealiseerd moeten worden. De weerstandsratio is nu nog uitstekend maar dit komt mede door het verlagen van het zekerheidspercentage en doordat nog geen rekening is gehouden met de risico's van het project De Stationstuinen.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers inclusief de volumegroei van de lasten in de meerjarenraming aansluitend op de meerjarenraming van de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd Rijnmond. (lees: Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd Rijnmond).

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Tekorten meerjarenraming

In ons tussenbericht hebben we geschreven dat er vanwege het opschuivend meerjarenperspectief vanaf 2027 sprake moet zijn van een structureel en reëel sluitende meerjarenraming of dat het begrotingsjaar 2025 structureel en reëel sluitend moet zijn. Dit laatste is gelukt. De gemeente heeft een bezuinigingsplan opgesteld en deze is aangenomen. De maatregelen zijn vooraf aan ons voorgelegd en deze achten we voldoende concreet en realistisch. Daarmee sluit begrotingsjaar 2025 structureel positief. De meerjarenraming vertoont echter nog wel aanzienlijke tekorten. De financiën blijven dus onder druk staan en aanvullende bezuinigingsmaatregelen blijven noodzakelijk. We blijven erop wijzen dat de bezuinigingen concreet en haalbaar moeten zijn. We zullen de aanvullende maatregelen beoordelen wanneer deze worden verwerkt en adviseren om ze weer vooraf met ons af te stemmen.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Naar aanleiding van de begroting van deze gemeenschappelijke regeling (GR) heeft u een afschrift ontvangen van de brief die wij de GRJR hebben gestuurd. Vanwege de stijgende lasten in de jeugdzorg zijn wij vorig jaar met de GRJR in gesprek gegaan t.b.v. het verbeteren van de lastenramingen in de begroting. De deelnemers van de GRJR werden gedurende het jaar geconfronteerd met stijgingen van de deelnemersbijdrage waar vooraf in de gemeentelijke begroting nog geen rekening mee werd gehouden. Een reële lastenraming in de begroting en meerjarenraming van de GR is van belang voor de realiteit van de begroting van de gemeenten. Het feit dat de GRJR geen rekening hield met volumestijgingen in de meerjarenraming heeft gevolgen gehad voor de structurele ruimte die de gemeenten in de meerjarenraming begroten. De deelnemende gemeenten hebben hierdoor een te rooskleurig beeld van de meerjarenraming gehad. De GRJR heeft in de begroting 2025 een volumestijging verwerkt op basis van de trend de afgelopen jaren. Wij achten deze volumestijging en het daar bijbehorende lastenniveau reëel.

Uw gemeente heeft deze volumestijging niet verwerkt. Er is daarbij niet voldoende onderbouwing aangeleverd voor het niet ramen van de volumestijging. Hiermee laat uw meerjarenraming geen reëel beeld zien van de structurele ruimte in de begroting en hebben wij deze aangepast op het structureel saldo waar wij ons toezicht op baseren. Wij

verwachten dat u komend jaar een compleet beeld van de meerjarenraming presenteert in de begroting. Ambtelijk hebben wij begrepen dat u deze volumegroei in de Voorjaarsnota 2026 gaat verwerken. Dit past bij onze verwachting.

Naast de bovenstaande noodzakelijke volumestijging hebben wij u door middel van het afschrift van de brief aan de GRJR op de hoogte gebracht van de nieuwe begrotingssystematiek van de gemeenschappelijke regeling. Wij willen u hierbij nogmaals attenderen op het feit dat vanaf 2024 een groot deel van de lasten m.b.t. de regionale jeugdzorg, in plaats van in de jaarrekening van de GR, in de jaarrekening van de gemeente verantwoord moeten te worden.

Project De Stationstuinen

Vanwege onzekerheden is project De Stationstuinen niet in deze begroting opgenomen. Ambtelijk hebben wij begrepen dat u begin 2025 een besluit zal nemen over investeringen en de langjarige, structurele effecten van dit project. We wijzen u erop dat dit project aanzienlijke gevolgen heeft voor uw financiële positie en de weerstandsratio. Wij vragen u dan ook om de eventuele gevolgen van uw besluit direct te verwerken in het eerstvolgende P&C-document.

Weerstandsvermogen

Het zekerheidspercentage van de risico-simulatie is aangepast van 90% zekerheid naar 75%. Er is geen norm voor het zekerheidspercentage maar wij wijzen u erop dat dit zekerheidspercentage relatief laag ligt ten opzichte van de andere gemeenten. Hierdoor houdt uw gemeente een relatief laag risicobedrag per inwoner aan ten opzichte van andere gemeenten. Dit is risicovol in combinatie met een relatief beperkte vermogenspositie (lage solvabiliteit). Voor nu valt de weerstandsratio nog boven de 1,0 maar hierin is nog geen rekening gehouden met het project de Stationstuinen. Wij vragen uw aandacht voor de risico's die uw gemeente loopt in relatie tot de mate waarin u deze kunt afdekken.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Barendrecht

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864423002
DOS-2024-0000471

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Bodegraven-Reeuwijk
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 401
2410 AK BODEGRAVEN-REEUWIJK

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden. Uw begroting en financiële positie geven op dit moment geen aanleiding tot specifieke opmerkingen over uw gemeente. U ontvangt daarom een beknopte brief.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente. Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹. In samenwerking met de andere provincies zijn wij bezig met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

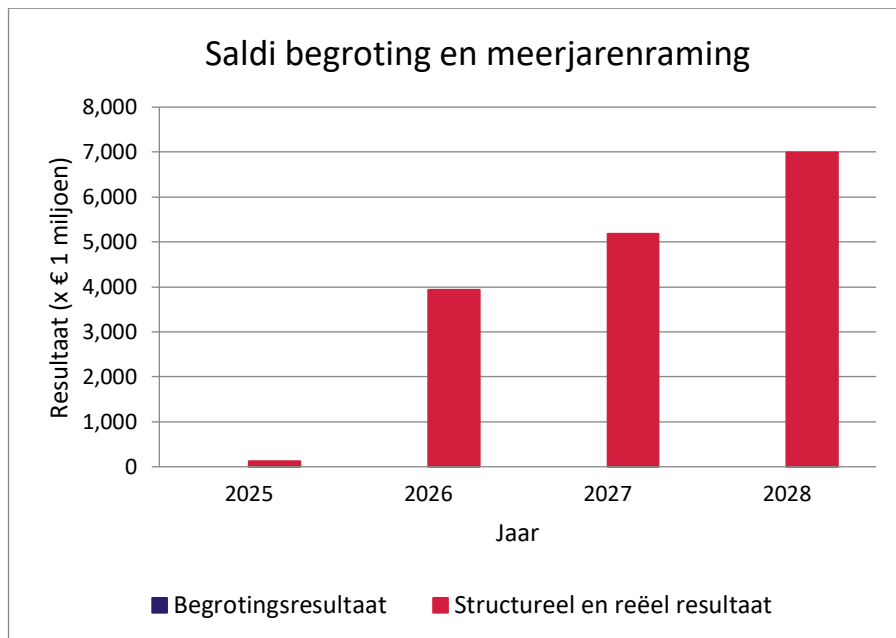
Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Oranje	Geel	Groen

De risicokleur is de afgelopen jaren sterk verbeterd. Dit komt doordat de financiële kengetallen een positieve ontwikkeling laten zien en zowel de begroting als de meerjarenraming structureel in evenwicht zijn. De positieve rekeningresultaten van de afgelopen jaren en de daling van de schuldenlast hebben voor een stijgende solvabiliteitsratio en een dalende netto schuldquote gezorgd. Op basis van uw begroting 2025 verwacht u dat deze positieve trend doorzet. Wij zijn blij met deze ontwikkeling en complimenteren u voor het gevoerde beleid.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Uw begrotingsresultaat sluit jaarlijks op € 0 en is daarom niet zichtbaar in bovenstaande diagram.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-865589362
DOS-2024-0000472

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Capelle aan den IJssel
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 70
2900 AB CAPELLE AAN DEN IJSSEL

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

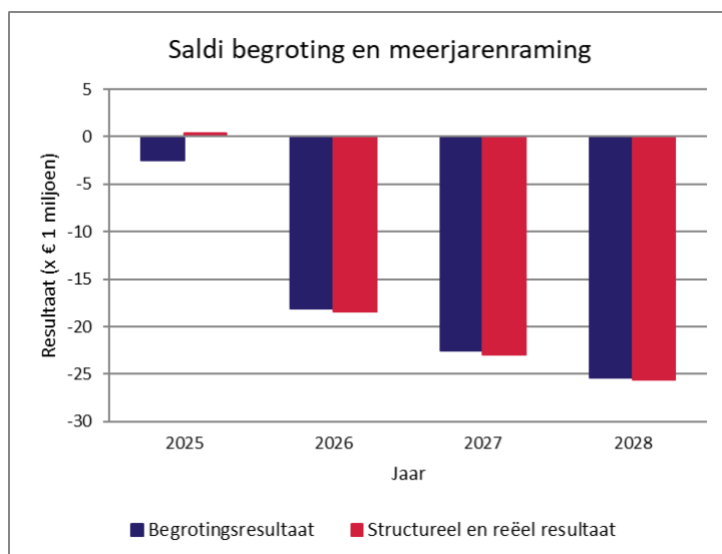
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Geel

De risicokleur is ten opzichte van voorgaande jaren verslechterd. Uw begroting is structureel in evenwicht maar dit evenwicht is afhankelijk van de inzet van het surplus van de algemene reserve. De meerjarenraming vertoont aanzienlijke structurele tekorten. Wij maken ons zorgen om het evenwicht in de exploitatie. Uw financiële positie is op dit moment nog goed.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel zijn wij uitgegaan van uw begroting inclusief het door u vastgestelde erratum van 16 december 2024.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Erratum

We baseren ons begrotingsonderzoek op het Gemeenschappelijk Toezichtskader (GTK). In dit onderzoek hebben wij een aantal stelposten/taakstellingen geconstateerd die onvoldoende onderbouwd waren dan wel op aannames gebaseerd waren die niet hard genoeg zijn om als reëel door ons te kunnen worden aangenomen. Na ambtelijk overleg heeft u op 16 december 2024 een erratum vastgesteld waarbij alternatieve dekkingsmiddelen zijn aangewezen.

Onderdeel van deze dekking was een extra inzet van een deel van de algemene reserve dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het surplus). U heeft voldaan aan de voorwaarden doordat een adequate risico-inventarisatie aanwezig is, het surplus correct is berekend, de solvabiliteit op het moment van onttrekken boven de 20% is en de onttrekking maximaal 10% van het surplus bedraagt. Voorts is de extra daling van de algemene uitkering in 2025 als incidenteel aangemerkt. Dit is volgens landelijke afspraken toegestaan maar biedt alleen voor dit jaar een oplossing.

Met dit erratum heeft u een structureel en reëel sluitende begroting 2025.

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met structurele tekorten. Deze tekorten zijn o.a. ontstaan door daling van de algemene uitkering, de forse stijgingen in de jeugdzorg en de omvangrijke investeringen. Deze tekorten zijn, zoals ook te zien is in het erratum, aanzienlijk toegenomen tot een structureel tekort van ruim € 25 miljoen in 2028. De omvang van deze tekorten vinden wij zorgelijk.

Door de omvangrijke investeringen en de grote tekorten in de meerjarenraming komt uw financiële positie onder druk te staan. Uw schuldquote stijgt en uw solvabiliteit daalt. Daarnaast zal door de hogere kapitaallasten de flexibiliteit van de begroting afnemen.

Bezuinigingen

Om weer te komen tot een duurzaam structureel evenwicht zit u in een traject van bezuinigingen. Dit traject van bezuinigingen moet leiden tot uitgewerkte voorstellen waarover bij de voorjaarsnota 2025 besluitvorming plaatsvindt. Wij vinden het verstandig dat u hiermee bezig bent. De opgenomen bezuinigingen in de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 dienen concreet en haalbaar te zijn. We adviseren u dan ook deze bezuinigingen goed te onderbouwen. Verder adviseren wij u deze bezuinigingen vooraf met ons af te stemmen. Hierdoor wordt de begroting 2026 en meerjarenraming

2027-2029 door u vastgesteld met daarin een door ons realistisch bevonden bezuinigingsplan.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Naar aanleiding van de begroting van deze gemeenschappelijke regeling (GR) heeft u een afschrift ontvangen van de brief die wij de GRJR hebben gestuurd. Vanwege de stijgende lasten in de jeugdzorg zijn wij vorig jaar met de GRJR in gesprek gegaan t.b.v. het verbeteren van de lastenramingen in de begroting. De deelnemers aan de GRJR werden gedurende het jaar geconfronteerd met stijgingen van de deelnemersbijdrage waar vooraf in de gemeentelijke begroting nog geen rekening mee werd gehouden. Een reële lastenraming in de begroting en meerjarenraming van de GR is van belang voor de realiteit van de begroting van de gemeenten. Het feit dat de GRJR geen rekening hield met volumestijgingen in de meerjarenraming heeft gevolgen gehad voor de structurele ruimte die de gemeenten in de meerjarenraming begroten. De deelnemende gemeenten hebben hierdoor een te rooskleurig beeld van de meerjarenraming gehad. De GRJR heeft in de begroting 2025 een volumestijging verwerkt op basis van de trend de afgelopen jaren. Wij achten deze volumestijging en het daar bijbehorende lastenniveau reëel. Uw gemeente heeft de volumestijging verwerkt in de begroting en hiermee geeft de meerjarenraming een reëel beeld van het lastenniveau vanaf 2026.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Volgens de Gemeentewet bent u verplicht alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2025 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Capelle aan den IJssel

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-865238396
DOS-2024-0000474

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Den Haag
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 12600
2500 DJ DEN HAAG

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

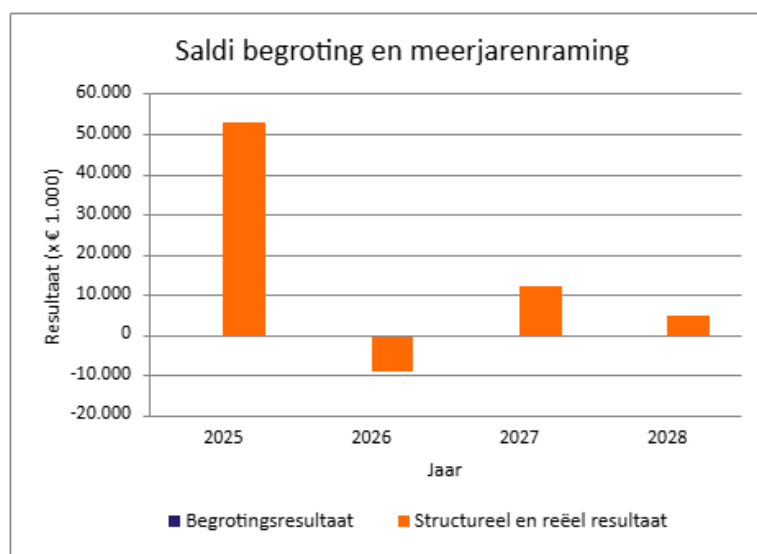
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Geel	Geel	Groen

Het beeld is ten opzichte van de vorige begroting verbeterd. De oorzaak hiervoor is dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is inclusief een financieel verbeterde meerjarenraming. Verder is uw financiële positie goed en is het weerstandsvermogen voldoende om uw risico's volledig af te dekken.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Uw begrotingsresultaat sluit jaarlijks op € 0 en is daarom niet zichtbaar in bovenstaande diagram.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Weerstandsvermogen

In eerdere brieven hebben wij uw aandacht gevraagd voor de weerstandsratio van uw gemeente. Deze ratio geeft aan in hoeverre uw gemeente in staat is risico's op te vangen met de algemene reserve. Uw algemene reserve is de afgelopen jaren ontoereikend geweest hiervoor. Bij de begroting 2025 is de weerstandsratio 1,0 en voldoet deze weer aan het door u vastgestelde beleid. Wij verzoeken u om bij het opstellen van de begroting 2026 en verder voor het benodigde weerstandsvermogen te blijven streven naar een weerstandsratio van minimaal 1,0.

Taakstelling gemeentelijk apparaat en Jeugdzorg

Bij onze beoordeling van uw begroting 2024 hebben wij opmerkingen gemaakt en een correctie gemaakt over de nog niet concreet ingevulde taakstelling op het gemeentelijk apparaat ter grootte van € 1,5 miljoen in 2024 oplopend naar € 9 miljoen in 2026 en 2027. Inmiddels is de invulling van deze stelposten voldoende uitgewerkt waardoor wij het reëel vinden dat u in uw ramingen vooraf rekening houdt met deze besparing.

In uw begroting 2025 heeft u een besparing op de jeugdzorg opgenomen, oplopend tot een structureel bedrag van totaal € 35 miljoen vanaf 2027. Voor de jaren 2025 en 2026 heeft u, als onderdeel hiervan, een concrete besparing van € 18 miljoen opgenomen. Het resterende bedrag verwacht u vanaf 2027 te realiseren, maar deze maatregelen zijn op dit moment in principe nog onvoldoende uitgewerkt

Wij verzoeken u om voor de begroting 2026 de besparingen op de jeugdzorg volledig te onderbouwen.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden

betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864194596
DOS-2024-0000473

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Delft
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 78
2600 ME DELFT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Uw begroting en financiële positie geven op dit moment geen aanleiding tot specifieke opmerkingen over uw gemeente. U ontvangt daarom een beknopte brief.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is

geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente. Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹. Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn wij met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

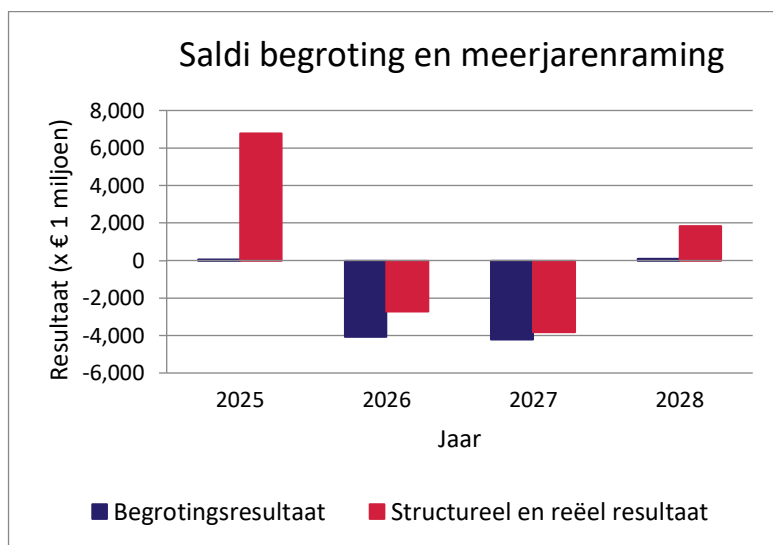
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

De risicokleur is de afgelopen jaren gelijk gebleven. Uw begroting is structureel sluitend, uw weerstandratio uitstekend en de financiële kengetallen vallen veelal in de minst risicovolle categorie. Wel vertoont uw meerjarenraming nog tekorten.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts
bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Delft

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-865246619
DOS-2024-0000475

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

De raad van de gemeente Dordrecht
t.a.v. de raadsgriffier
Postbus 8
3300 AA DORDRECHT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente. Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹. Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

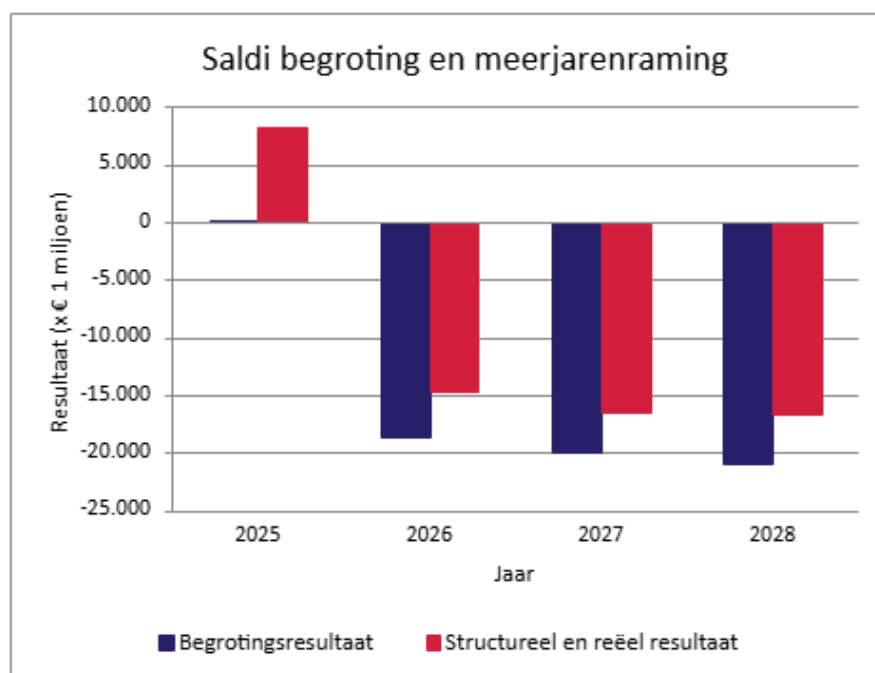
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Geel	Geel

Uw risicokleur is ten opzichte van vorig jaar gelijk gebleven. De gele kleur indiceert matige risico's. Uw financiële kengetallen bevinden zich veelal in de minst risicovolle categorie en uw begroting is structureel in evenwicht. Uw meerjarenraming vertoont echter grote tekorten en niet al uw beheerplannen zijn actueel.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet sluitend meerjarenperspectief

Uw meerjarenraming vertoont, net als bij uw begroting 2024, tekorten die voor een groot deel veroorzaakt worden door de terugloop van het gemeentefonds. Wij hebben vernomen dat u zoekt naar maatregelen om het structureel evenwicht in uw meerjarenperspectief te herstellen. Dit vinden wij verstandig. Om bezuinigingen als reëel aan te kunnen merken, dienen zij goed onderbouwd te zijn. Wij adviseren u om bezuinigingen in een vroeg stadium met ons af te stemmen. Hierdoor wordt straks een begroting door u vastgesteld met daarin een door ons realistisch bevonden bezuinigingsplan.

Reserve 'op weg naar ombuigingen'

In uw begroting vormt u uit het resultaat een nieuwe bestemmingsreserve 'op weg naar ombuigingen', die bedoeld is om frictiekosten in het ombuigingstraject incidenteel te dekken. De lasten, zoals de dekking van niet gerealiseerde bezuinigingen, het tijdelijk doorzetten van taken die worden overgenomen door burgerinitiatieven en de via amendement toegevoegde beperking van de woonlasten, voldoen in principe niet aan de definitie van incidentele lasten zoals omschreven in de [notitie incidentele baten en lasten](#) van de commissie BBV. Het BBV stelt dat alle baten en lasten in principe structureel van aard zijn. Uitzonderingen hierop dienen goed onderbouwd te worden, waarbij de aard en einddatum van de post van belang zijn. U moet daarbij aantonen dat het om een tijdelijke en materiële beïnvloeding van de begroting gaat. Wij vragen u terughoudend te zijn bij het als incidenteel aanmerken van baten en lasten.

Voor reservemutaties geldt dat deze eindig zijn en daarmee in principe incidenteel van aard. Onder bepaalde voorwaarden kunt u reservemutaties aanmerken als structurele dekking. Vorig jaar zijn deze voorwaarden in het [Bestuurlijk overleg financiële verhouding \(BOFv\)](#) verduidelijkt en verruimd. We adviseren u om te kijken of u de reserves binnen deze voorwaarden structureel kunt inzetten om de hierboven genoemde lasten te dekken.

Loon- en Prijsontwikkelingen

Voor de indexatie van de materiële lasten neemt u een indexatiepercentage wat afwijkt van de meicirculaire 2024, namelijk 2,1% in plaats van 2,7%. Het is onze stelregel dat bij verwerking van een circulaire alle effecten meegenomen dienen te worden, inclusief de prognoses voor loon- en prijsontwikkelingen. Het is risicovol om met een lager percentage te indexeren, omdat u hierdoor mogelijk niet al uw materiële lasten kan dekken binnen uw budgetten. We adviseren u daarom om een extra 0,6% voor indexaties van de materiële lasten te oormerken.

Actualisatie beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal

vijf jaar oud) belangrijk. Uw gemeente heeft geen actueel beheerplan voor civiele kunstwerken. Zonder actueel beheerplan heeft u geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw meerjarenraming. Wij adviseren u daarom het beheerplan civiele kunstwerken te actualiseren en de hieruit voortvloeiende financiële gevolgen in de begroting en meerjarenraming op te nemen.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#). Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Volgens de Gemeentewet bent u verplicht alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts
bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dordrecht

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-862782285
DOS-2024-0000476

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Goeree-Overflakkee
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1
3240 AA MIDDELHARNIS

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn wij met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

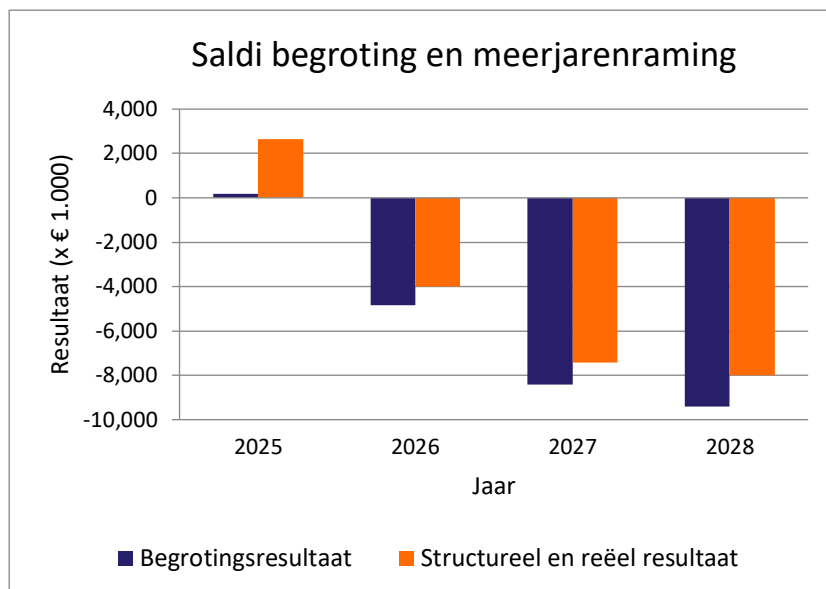
Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

De risicokleur is afgelopen jaren gelijk gebleven. Het tekort in de meerjarenraming is in onze analyse de grootste risicofactor voor de gemeente. Ten opzichte van de begroting 2024 zien we een verbetering met betrekking tot het actualiseren van de beheerplannen. Uw gemeente heeft op basis van de diverse kengetallen een gezonde financiële positie.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn, omdat uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel saldo van € 3,9 miljoen in 2026, oplopend naar € 7,9 miljoen in 2028. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt door de korting die het Rijk vanaf 2026 doorvoert op het Gemeentefonds. Uw gemeente is hierin niet uniek, dit zien wij bij veel gemeenten in Zuid-Holland. Omdat uw begroting 2025 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2025. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar (of aannemelijk maken dat dit in het laatste jaar van de meerjarenbegroting wordt bereikt). Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, conform advies van de VNG, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Met de kennis van nu ontkomt u er niet aan in de begroting 2026 bezuinigingsmaatregelen op te nemen. Het is verstandig dat u inmiddels bent gestart met het project “Samen keuzes maken” om te komen tot maatregelen. Wij verzoeken u te zijner tijd concrete maatregelen te formuleren en deze te voorzien van een financiële onderbouwing zodat wij deze kunnen toetsen op realiteit. Daarbij adviseren wij u om deze

maatregelen vooraf met ons af te stemmen. Hierdoor wordt straks een begroting door u vastgesteld met daarin een door ons realistisch bevonden bezuinigingsplan.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Naar aanleiding van de begroting van deze gemeenschappelijke regeling (GR) heeft u een afschrift ontvangen van de brief die wij de GRJR hebben gestuurd. Vanwege de stijgende lasten in de jeugdzorg zijn wij vorig jaar met de GRJR in gesprek gegaan ter verbetering van de lastenramingen in de begroting. De deelnemers aan de GRJR werden gedurende het jaar geconfronteerd met stijgingen van de deelnemersbijdrage waar vooraf in de gemeentelijke begroting nog geen rekening mee werd gehouden. Een reële lastenraming in de begroting en meerjarenraming van de GR is van belang voor de realiteit van de begroting van de gemeenten. Het feit dat de GRJR geen rekening hield met volumestijgingen in de meerjarenraming heeft gevolgen gehad voor de structurele ruimte die de gemeenten in de meerjarenraming begroten. De deelnemende gemeenten hebben hierdoor een te rooskleurig beeld van de meerjarenraming gehad. De GRJR heeft in de begroting 2025 een volumestijging verwerkt op basis van de trend de afgelopen jaren. Wij achten deze volumestijging en het daar bijbehorende lastenniveau reëel. Uw gemeente heeft de volumestijging één op één verwerkt in de begroting en hiermee geeft de meerjarenraming een reëel beeld van het lastenniveau vanaf 2026 .

Naast de bovenstaande noodzakelijke volumestijging hebben wij u door middel van het afschrift van de brief aan de GRJR op de hoogte gebracht van de nieuwe begrotingssystematiek van de gemeenschappelijke regeling. Wij willen u hierbij nogmaals attenderen op het feit dat vanaf 2024 een groot deel van de lasten met betrekking tot de regionale jeugdzorg, in plaats van in de jaarrekening van de GR, in de jaarrekening van de gemeente verantwoord moeten te worden.

Beheerplannen

Afgelopen jaren hebben wij u in onze brieven geattendeerd op het belang van het actualiseren van de beheerplannen. Met het vaststellen van het Integraal Maatschappelijk Beleidskader (IMBK) en de bijbehorende productbladen is het grootste gedeelte van de beheerplannen weer op orde. Daarnaast is het goed te zien dat de noodzakelijke budgetverhoging ook in de ramingen van deze begroting zijn verwerkt. Wij geven onze complimenten voor het overzichtelijke beeld dat de productbladen geven over de staat van het onderhoud binnen de gemeenten.

De grootste uitdaging voor de gemeente op het gebied van beheer zit hem nu nog in het onderhoud van de civieltechnische kunstwerken, het Masterplan Havens. Wij zien in de begroting voldoende aandacht voor de financiële risico's voor wat betreft dit onderdeel, desondanks blijven wij graag op de hoogte van de ontwikkelingen op dit gebied.

Aanbod

Wij hebben afgelopen jaar samen met uw gemeente een taakveldanalyse uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in de opbouw van de begroting. Deze hebben wij toegelicht in de auditcommissie(plus). Daarnaast zijn wij altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2025 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Goeree-Overflakkee

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-865654377
DOS-2024-0000477

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Gorinchem
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 108
4200 AC GORINCHEM

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

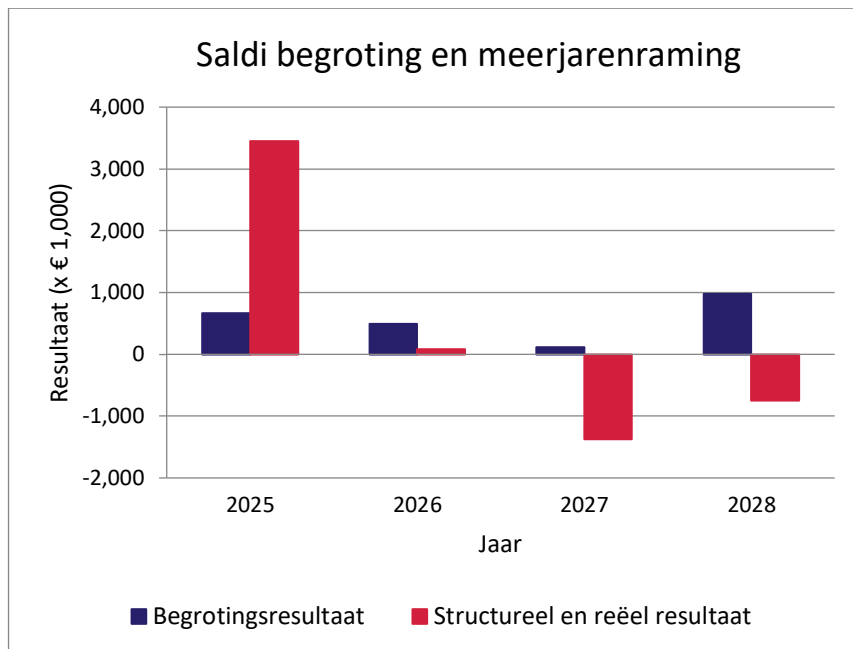
Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Oranje	Geel	Oranje

Het risicoprofiel is ten opzichte van vorig jaar van geel naar oranje gegaan. Dit komt door de meerjarenraming, aangezien er nog taakstellingen ingevuld moeten worden en de maatregelen voor het komende begrotingsjaar nog gerealiseerd. Evenals vorig jaar zien we dat de toekomstige ambities gevolgen hebben voor uw schuldpositie. Ook de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen zijn onverminderd hoog en heeft invloed op de wendbaarheid van uw begroting.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Inclusief de eerste begrotingswijziging en amendementen.
- Exclusief het nog niet concreet ingevulde deel van de *nog te realiseren bestaande en nieuwe* taakstellingen opgenomen in het overzicht *risico's met een structureel financieel effect*.
- Exclusief de maatregelen die wij niet als structurele dekking aanmerken.

Het positieve structurele saldo van 2025 betekent niet dat deze (volledig) vrij besteedbaar zijn. Deze middelen kunnen zijn ingezet voor incidentele lasten. Hiervoor verwijzen wij u naar het overzicht van incidentele baten en lasten in uw begroting.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is, valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. De meerjarenraming vertoont tekorten door onze bijstelling op de begrotingsaldi van de *nog te realiseren bestaande en nieuwe taakstellingen* en is daardoor structureel niet evenwicht. Wij gaan ervan uit dat u komend jaar vol inzet om invulling te geven aan deze taakstellingen in de meerjarenraming.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

In de begroting 2025 heeft u de nodige maatregelen getroffen om te komen tot een sluitende begroting. De meerjarenraming geeft een sluitend beeld weer. Echter, daar zijn nog in te vullen taakstellingen opgenomen. Vanwege het niet ingevulde karakter hebben wij deze bijgesteld op het saldi van de begroting en meerjarenraming. Door deze bijstelling constateren wij dat er voor 2027 en 2028 nog de nodige uitdaging ligt de tekorten die daardoor ontstaan om te buigen naar structureel evenwicht. Het wordt veelal veroorzaakt

door de hogere lasten in het sociaal domein.

Met waardering zien we dat u al ver in het proces bent met de voorbereidingen voor de invulling van diverse taakstellingen. Wij gaan ervanuit dat u in staat bent, met wellicht moeilijke bestuurlijke keuzes, de meerjarenraming weer een positieve wending te geven. Voor de reeds genomen maatregelen is het van belang deze gedurende het jaar goed te monitoren, zodat u bij tegenvallende resultaten tijdig alternatieve maatregelen kunt treffen.

Schuldpositie

In de paragraaf weerstandsvermogen zien we dat er op basis van de begroting 2025 sprake is van een gezonde netto schuldquote. In de meerjarenraming zien we de schuldquote vanwege nieuwe geplande investeringen stijgen naar een wat risicovoller niveau van 122%. Wij constateren met waardering dat u bewust bent van deze ontwikkeling en de schuldquote 'in control' houdt door het ingevoerde investeringsplafond. Deze maatregel betaalt uit, aangezien de schuldquote minder stijgt dan de verwachting van een aantal jaar geleden. Daaraan heeft ook uitstel, vertraging of afstel van investeringen aan bijgedragen. Wij verzoeken alert te blijven gezien de blijvende stijging van het kengetal schuldquote in de meerjarenraming.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#). Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts
bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gorinchem

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-866095912
DOS-2024-0000478

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Gouda
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1086
2800 BB GOUDA

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden. Uw begroting en financiële positie geven op dit moment geen aanleiding tot specifieke opmerkingen over uw gemeente. U ontvangt daarom een beknopte brief.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend,

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente. Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹. Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

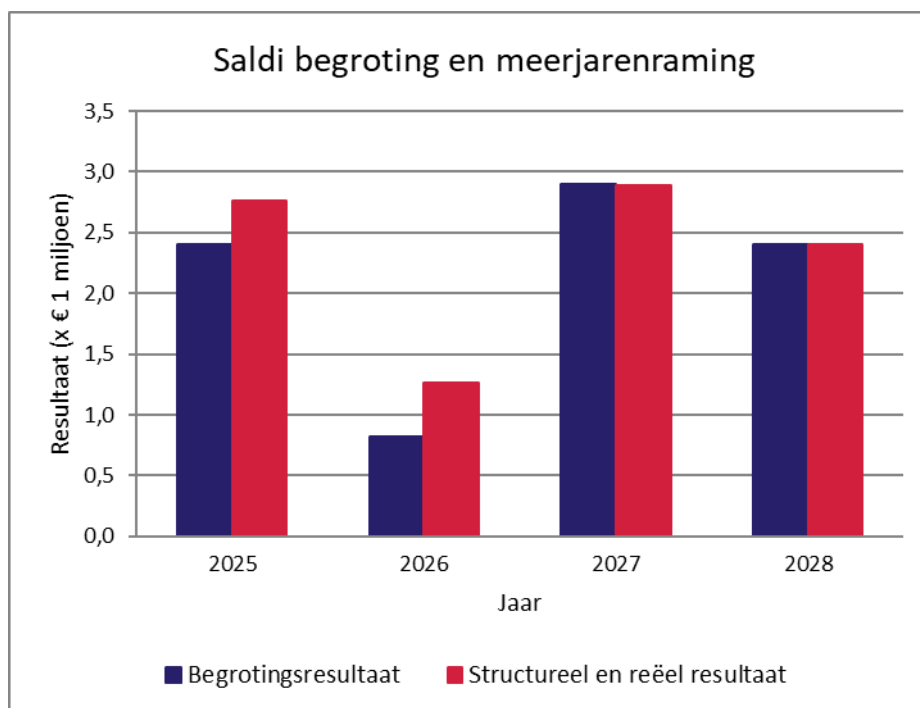
Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Geel

De risicokleur is ten opzichte van de begroting 2024 veranderd van groen naar geel. De gele kleur wordt met name veroorzaakt doordat sommige financiële kengetallen zoals de solvabiliteit, weerstandsratio en de belastingcapaciteit zich in de meer risicovollere categorie bevinden. Verder is uw begroting en meerjarenraming structureel sluitend maar is dit mede afhankelijk van nog te realiseren taakstellingen.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht.

Verder is uw gehele meerjarenraming, ondanks de terugloop van de algemene uitkering, structureel sluitend. Wij spreken onze waardering hiervoor uit. Wel merken wij op dat de positieve begrotingssaldi mede afhankelijk zijn van een nog te realiseren taakstelling via de zogenaamde 'kaasschaafmethode'. Omdat uw gemeente de afgelopen jaren positieve rekeningresultaten heeft gehad, vinden wij dit reëel. Wel adviseren wij u de budgetuitputting nauwlettend te blijven monitoren en zo nodig tijdig bij te sturen.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen

in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Volgens de Gemeentewet bent u verplicht alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gouda

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864904126
DOS-2024-0000479

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Hardinxveld-Giessendam
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 175
3370 AD HARDINXVELD-GIESSENDAM

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

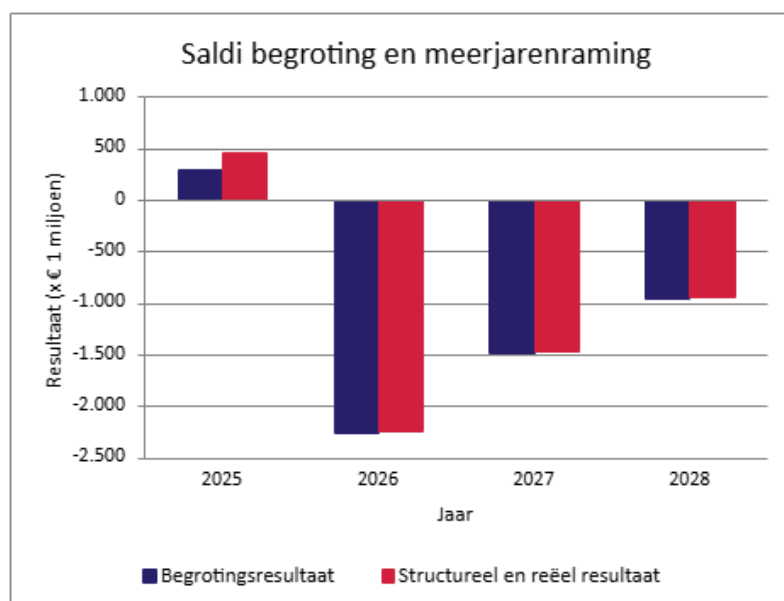
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Geel	Geel	Geel

Uw risicokleur is ten opzichte van vorig jaar gelijk gebleven. De gele kleur indiceert matige risico's. Uw gemeente heeft een uitstekend weerstandsvermogen en de financiële kengetallen blijven allemaal buiten de meest risicovolle categorie. Tegelijk vertonen alle jaren in uw meerjarenperspectief tekorten en zijn niet alle beheerplannen actueel.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Inclusief uw eerste begrotingswijziging, waarin u de septembercirculaire 2024 verwerkt.
- Inclusief uw tweede begrotingswijziging, waarmee u voor €588.000 aan maatregelen in uw begroting opneemt voor 2025. Deze maatregelen worden deels verrekend met de oningevulde taakstelling van €365.000 die in de primaire begroting was opgenomen.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet sluitend meerjarenperspectief

Uw meerjarenraming vertoont, net als bij uw begroting 2024, tekorten die voor een groot deel veroorzaakt worden door de terugloop van het gemeentefonds. Het beeld is ten opzichte van begroting 2024 verslechterd. Wij hebben vernomen dat u zoekt naar maatregelen om het structureel evenwicht in uw meerjarenperspectief te herstellen. Dit vinden wij verstandig. Om bezuinigingen als reëel aan te kunnen merken, dienen zij goed onderbouwd te zijn. Wij adviseren u om bezuinigingen vooraf met ons af te stemmen. Hierdoor wordt straks een begroting door u vastgesteld met daarin een door ons realistisch bevonden bezuinigingsplan.

Loon- en Prijsontwikkelingen

In uw begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 houdt u rekening met een loonindexatie die gebaseerd is op de septembercirculaire 2023. U verwerkt echter in uw begroting ook de effecten van de meicirculaire en septembercirculaire 2024. Het is onze stelregel dat bij verwerking van een circulaire alle effecten meegenomen dienen te worden, inclusief de recentere prognoses voor loon- en prijsontwikkelingen. De verwerking van de septembercirculaire 2024 betekent voor uw gemeente 0,7% extra indexatie op lonen, of ongeveer €87.500. Deze hogere lasten kunnen opgevangen worden binnen het geraamde structureel resultaat en vormen daarmee geen risico voor uw begroting. De loon- en prijsontwikkelingen kunnen echter ook meer afwijken. Bij een grotere afwijking kan dit grote gevolgen hebben voor het structureel resultaat, en daarmee het toezichtsregime.

We adviseren u om in uw volgende begroting de indexatiecijfers uit de meest recente verwerkte circulaire mee te nemen in uw ramingen. We hebben vernomen dat het verwerken van recentere getallen voor uw gemeente lastig is omdat de doorrekening belegd is bij de Servicegemeente Dordrecht. Daarom willen wij u er op attenderen dat het ook mogelijk is om het verschil in indexering op een stelpost te verwerken. De daadwerkelijke doorrekening op de budgetten kan u dan later verwerken.

Beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. We zijn blij om te horen dat de beheerplannen voor wegen en civiele kunstwerken binnenkort vastgesteld zullen worden. Voor deze plannen heeft u alvast extra middelen opgenomen in de begroting. We adviseren u om zo spoedig mogelijk na vaststelling de definitieve financiële consequenties in de begroting te verwerken.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#). Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Volgens de Gemeentewet bent u verplicht alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts
bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hardinxveld-Giessendam

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864904212
DOS-2024-0000480

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van HENDRIK-IDO-AMBACHT
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 34
3340 AA HENDRIK-IDO-AMBACHT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

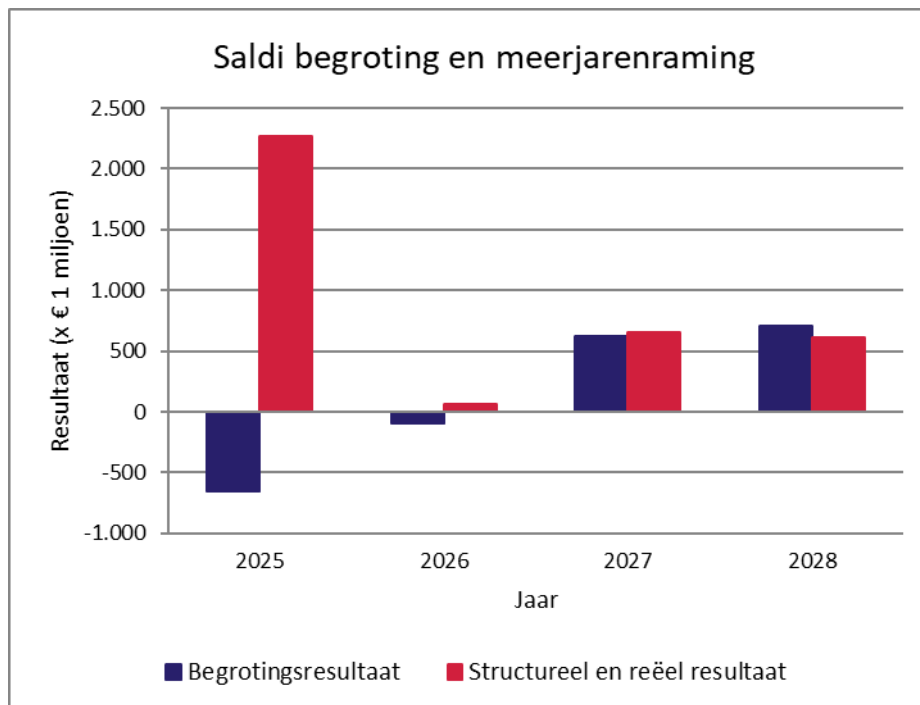
Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Geel	Groen	Groen

De risicokleur is ten opzichte van vorig jaar niet gewijzigd. De reden hiervoor is dat uw begroting 2025 structureel sluitend is, uw financiële positie goed en uw weerstandsvermogen voldoende. We spreken onze waardering uit voor het feit dat u ook dit jaar ondanks de huidige uitdagingen, zoals een lagere algemene uitkering, nog steeds een begroting en meerjarenraming kan presenteren die structureel sluitend is.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht.

Specifieke aandachtspunt voor uw gemeente

GR Sociaal

Uw gemeente neemt deel aan de Gemeenschappelijke regeling (GR) Sociaal. Naar aanleiding van de begroting van deze GR heeft u een afschrift ontvangen van de brief die wij de GR hebben gestuurd. De GR Sociaal werkt namelijk met een bandbreedte voor het ramen van het lastenniveau in de meerjarenraming. Hierbij wordt een 100%-lijn gepresenteerd. Deze raming is gebaseerd op de uitgangspuntennotitie waarin maatregelen zijn verwerkt ter demping van een verdere lastenstijging. Deze maatregelen zijn voldoende onderbouwd. Daarnaast wordt in de meerjarenraming een mogelijk positief scenario (daling van de lasten) en een negatief scenario (stijging van de lasten) geschetst. De gemeentelijke bijdragen worden gebaseerd op het positieve scenario waardoor een daling van de lasten in de meerjarenraming zichtbaar is. Wij zien dit als zeer risicovol zeker met inachtneming van de maatregelen die al in de begroting zijn verwerkt. Wij zien geen onderbouwing voor het feit waarom wordt afgeweken van de 100%-lijn en wij zijn van mening dat de meerjarenraming hiermee geen reëel beeld geeft.

Uw gemeente heeft deze lastenraming overgenomen waardoor de meerjarenraming feitelijk een te laag lastenniveau laat zien. Wij gaan dit jaar met de GR in gesprek om vanaf de begroting 2026 de meerjarenraming op de 100% lijn te baseren.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#). Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864710026
DOS-2024-0000481

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

De raad van de gemeente Hillegom
t.a.v. de raadsgriffier
Postbus 32
2180 AA HILLEGOM

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

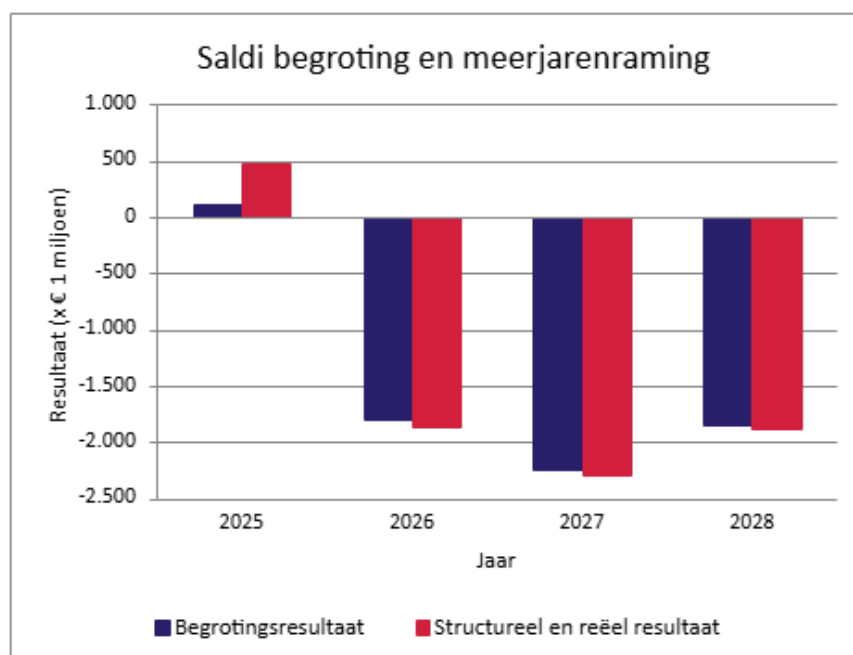
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

Uw risicokleur is gelijk gebleven ten opzichte van vorige jaren. Dit komt onder andere door uw uitstekende weerstandsratio en het feit dat uw financiële kengetallen zich grotendeels in de minst risicovolle categorie bevinden.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Exclusief de in het structureel saldo opgenomen incidentele reservemutaties. Een deel van de reservemutaties stond niet op het overzicht van incidentele baten en lasten en is daardoor ten onrechte door uw gemeente als structureel meegenomen. Hierdoor presenteert u onterecht een hoger structureel resultaat. Vorig jaar zijn er ook reservemutaties van het overzicht van incidentele baten en lasten gelaten. We willen er op aandringen dat de reservemutaties in de toekomst correct in de begroting worden opgenomen. Fouten in de incidentele baten en lasten kunnen namelijk grote gevolgen hebben voor uw structureel saldo. Het structureel resultaat voor 2025 blijft positief.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet sluitend meerjarenperspectief

Uw meerjarenraming vertoont, net als bij uw begroting 2024, tekorten die voor een groot deel veroorzaakt worden door de terugloop van het gemeentefonds. Wij hebben vernomen dat u zoekt naar maatregelen om het structureel evenwicht te herstellen. Dit vinden wij verstandig. Om bezuinigingen als reëel aan te kunnen merken, dienen zij goed onderbouwd te zijn. Wij adviseren u om bezuinigingen in een vroeg stadium met ons af te stemmen. Door bezuinigingen voor het opstellen van de begroting met ons af te stemmen wordt straks een begroting door u vastgesteld met daarin een door ons realistisch bevonden bezuinigingsplan.

Beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. Uw beheerplannen voor wegen, gebouwen, openbare verlichting en civiele kunstwerken behoeven actualisatie. U heeft aangegeven dat deze plannen voor het einde van het jaar vastgesteld zullen worden. De financiële gevolgen van deze nieuwe plannen zijn echter nog niet in uw begroting verwerkt. We adviseren u de uit de nieuwe beheerplannen voortvloeiende financiële gevolgen zo spoedig mogelijk in de begroting en meerjarenraming op te nemen.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Volgens de Gemeentewet bent u verplicht alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hillegom

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-862782065
DOS-2024-0000482

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Hoeksche Waard
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 2003
3260 EA OUD-BEIJERLAND

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

In samenwerking met de andere provincies zijn wij bezig met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

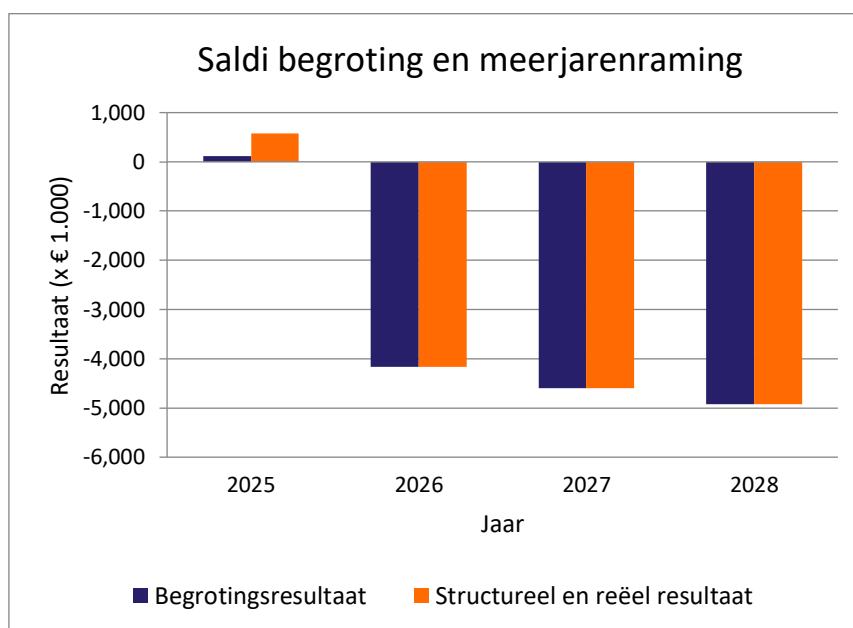
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Geel	Geel

De risicokleur is ten opzichte van de begroting 2024 gelijk gebleven. De gele kleur wordt met name veroorzaakt door de structurele tekorten die in alle jaarschijven van de meerjarenraming zichtbaar zijn. De financiële positie van de gemeente is nog uitstekend. Hier kan wel verandering in komen mochten maatregelen om de tekorten in de meerjarenraming te dekken uitblijven.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn omdat de meerjarenraming tekorten vertoont. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel saldo van € 4,1 miljoen in 2026, dit loopt licht op in de verdere jaren. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt door de korting die het Rijk vanaf 2026 doorvoert op het Gemeentefonds. Uw gemeente is hierin niet uniek, dit zien wij bij veel gemeenten in Zuid-Holland. Omdat uw begroting 2025 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2025. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar (of aannemelijk maken dat dit in het laatste jaar van de meerjarenbegroting wordt bereikt). Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, conform advies van de VNG, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Met de kennis van nu ontkomt u er niet aan in de begroting 2026 bezuinigingsmaatregelen op te nemen. Wij vinden het verstandig dat u inmiddels bent gestart met een traject om te komen tot maatregelen. Wij verzoeken u te zijner tijd concrete maatregelen te formuleren en deze te voorzien van een financiële onderbouwing zodat wij deze kunnen toetsen op realiteit.

Inzet surplus algemene reserve

Volgens de geldende wet- en regelgeving zijn reservemutaties in principe naar aard incidenteel. Uitzondering daarop zijn de onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten en de inzet van dat deel van de algemene reserve dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het surplus). Deze onttrekkingen mogen als structurele baat aangemerkt worden wanneer zij aan de geldende voorwaarden voldoen.

In uw begroting heeft u, naast een dekkingsreserve om kapitaallasten uit te onttrekken, ook een dekkingsreserve beleidsimpulsen dat wordt gevoed vanuit het surplus van de algemene reserve. U heeft voldaan aan de voorwaarden doordat de dekkingsreserve is gekoppeld aan een specifiek programma of beleidsdoel. De raad doteert daarbij per beleidsdoel eenmalig aan deze reserve voor de gehele looptijd. Verder is:

- een adequate risico-inventarisatie aanwezig;
- het surplus correct berekend;
- en blijft de solvabiliteit op het moment van onttrekken boven de 20%.

De onttrekkingen aan deze dekkingsreserve mag u voor de gehele looptijd als structurele baat aanmerken en opnemen in het verplichte overzicht van structurele reservemutaties.

Ondanks dat er meer mogelijkheden zijn gekomen om de reserves in te zetten ten behoeven van het structurele saldo willen wij u wel meegeven dat op de lange termijn de financiële positie van de gemeente hierdoor wel verminderd.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2025 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hoeksche Waard

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-865308161
DOS-2024-0000484

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Kaag en Braassem
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1
2379 AA Roelofarendsveen

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

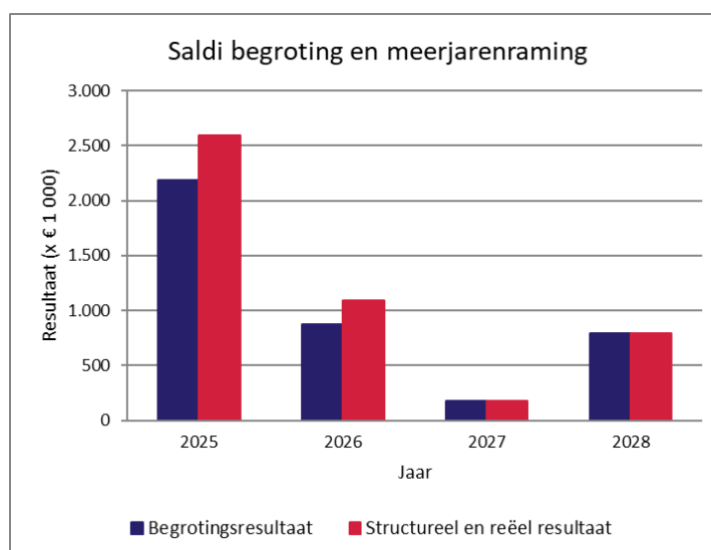
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Geel	Groen

Het risicoprofiel van uw gemeente vertoont een verbetering ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit wordt voornamelijk verklaard doordat de meerjarenraming in de begroting 2025 voor alle jaren positief is terwijl de begroting 2024 voor de laatste jaren – 2026 en 2027 – nog van een tekort uitging. Verder in deze brief leest u meer hierover.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Verder zijn alle jaren van uw meerjarenraming, ondanks de terugloop van de algemene uitkering, structureel sluitend. We spreken onze waardering hiervoor uit.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Financiële kengetallen

Wij constateren dat de gemeente Kaag en Braassem een toenemend investeringsniveau heeft, waardoor uw schuldquote in de meerjarenraming stijgt tot boven de 130% en de solvabiliteit daalt tot onder de 20%. Dit betekent dat een toenemend deel van uw begroting naar kapitaallasten gaat, waardoor uw begroting minder flexibel wordt. Daarbij is de kans groot dat een nieuwe lening gepaard gaat met hogere rentelasten. Voorts zal als gevolg van de lage en verder dalende solvabiliteit de financiële weerbaarheid van de gemeente verzwakken. Wij adviseren u daarom om maatregelen te nemen om een verdere stijging van de schuldquote en/of kapitaallasten en daling van de solvabiliteit te beperken.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Volgens de Gemeentewet bent u verplicht alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Kaag en Braassem

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-865209091
DOS-2024-0000485

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Katwijk
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 589
2220 AN Katwijk

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

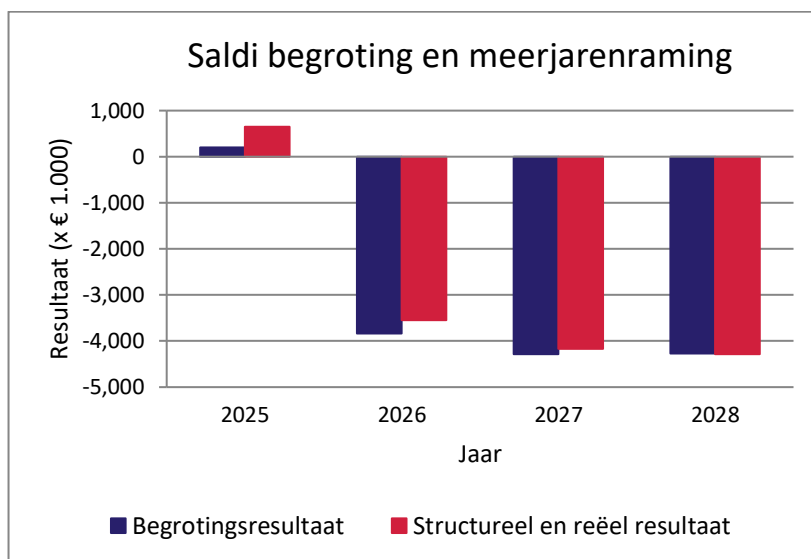
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Geel	Groen	Geel

Het risicoprofiel van uw gemeente vertoont een verslechtering ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit komt mede door de daling van de solvabiliteit en de stijging van de schuldquote. Voorts constateren wij dat bij de meerjarenraming voor alle drie de jaren een begrotingstekort geprognosticeerd is. Verderop in deze brief leest u meer hierover.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten in alle drie jaren. Hieronder lichten we dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 3,5 miljoen in 2026, € 4,2 miljoen in 2027 en € 4,3 miljoen in 2028. Omdat uw begroting 2025 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2025. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar. Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben vernomen dat uw gemeente een onderzoeksbureau ingeschakeld heeft om oplossingsrichtingen aan te dragen voor de financiële uitdagingen van de gemeente. Gelet op de (negatieve) vooruitzichten vragen wij u het lopende proces adequaat te monitoren en op ambtelijk niveau ons regelmatig te informeren.

Financiële kengetallen

Wij constateren dat de gemeente Katwijk een toenemend investeringsniveau heeft. Als gevolg van de leningen die u hiervoor aangaat stijgt uw schuldquote in de meerjarenraming tot boven de 130% en daalt de solvabiliteit tot onder de 20%. De toename van de schuld leidt ertoe dat een toenemend deel van uw begroting naar kapitaallasten gaat, waardoor uw begroting minder flexibel wordt. Voorts zal als gevolg van de lage en verder dalende solvabiliteit de gemeente in mindere mate in staat zijn zich voordoende financiële risico's op te vangen. Wij adviseren u om de ontwikkelingen van deze kengetallen goed te monitoren en eventueel maatregelen te nemen.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het

noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Volgens de Gemeentewet bent u verplicht alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Katwijk

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-865257019
DOS-2024-0000486

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Krimpen aan den IJssel
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 200
2920 AE KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

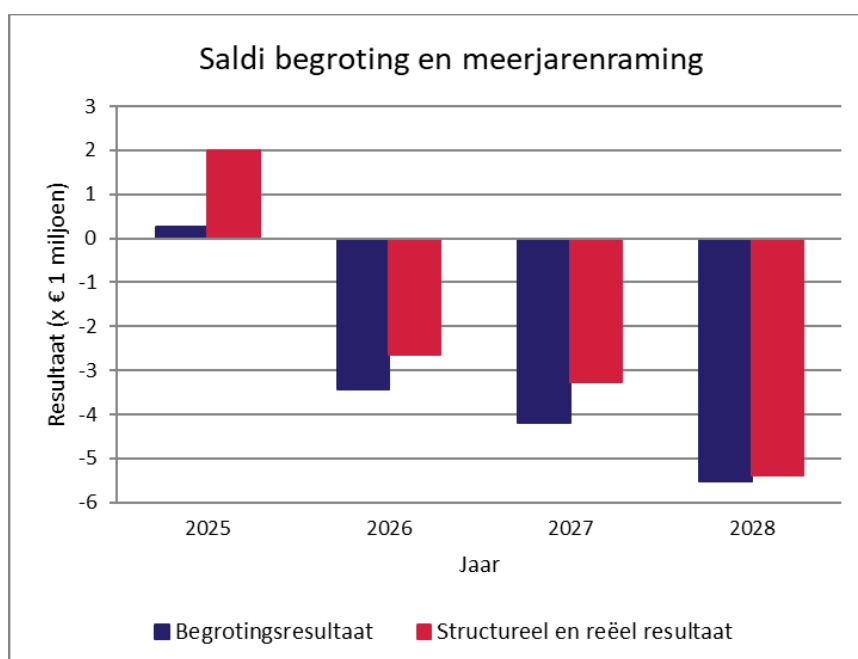
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Geel	Geel

De risicokleur is ten opzichte van vorig jaar ongewijzigd. De begroting 2025 is structureel en reëel sluitend maar uw meerjarenraming vertoont nog structurele tekorten.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 2,6 miljoen in 2026 oplopend naar € 5,4 miljoen in 2028. Dit structurele tekort wordt veroorzaakt door daling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

U zit momenteel in een traject om meerjarig weer tot een structureel sluitend evenwicht te komen. De inventarisatie van de bezuinigingsmogelijkheden zal leiden tot besluitvorming in de kadernota 2026. U richt zich daarbij op een begroting met structureel evenwicht in het jaar 2029. In de tussenliggende jaren groeit u daar naartoe. Wij gaan ervan uit dat u ons actief blijft informeren over de stand van zaken van de te nemen bezuinigingen en/of maatregelen.

Investeringsopgave

Zoals u reeds in uw kadernota 2025 heeft aangegeven staat uw gemeente voor een zeer forse investeringsopgave, met name op het behoud van maatschappelijke voorzieningen en vervangingen in de openbare ruimte. Deze forse investeringen hebben hun weerslag op de financiële positie van uw gemeente. De netto schuldquote stijgt en de solvabiliteit daalt. In 2028 nadert de netto schuldquote de signaleringswaarde van 'risicovol'. Daarnaast zal door de hogere kapitaallasten de flexibiliteit van de begroting afnemen. Wij adviseren u deze ontwikkeling van de financiële kengetallen mee te nemen in uw verdere besluitvorming.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Naar aanleiding van de begroting van deze gemeenschappelijke regeling (GR) heeft u een afschrift ontvangen van de brief die wij de GRJR hebben gestuurd. Vanwege de stijgende lasten in de jeugdzorg zijn wij vorig jaar met de GRJR in gesprek gegaan t.b.v. het verbeteren van de lastenramingen in de begroting. De deelnemers aan de GRJR werden gedurende het jaar geconfronteerd met stijgingen van de deelnemersbijdrage waar vooraf in de gemeentelijke begroting nog geen rekening mee werd gehouden. Een reële lastenraming in de begroting en meerjarenraming van de GR is van belang voor de realiteit van de begroting van de gemeenten. Het feit dat de GRJR geen rekening hield met volumestijgingen in de meerjarenraming heeft gevolgen gehad voor de structurele ruimte die de gemeenten in de meerjarenraming begroten. De deelnemende gemeenten hebben hierdoor een te rooskleurig beeld van de meerjarenraming gehad. De GRJR heeft in de begroting 2025 een volumestijging verwerkt op basis van de trend de afgelopen jaren. Wij achten deze volumestijging en het daar bijbehorende lastenniveau reëel.

Uw gemeente heeft deze volumestijging deels verwerkt. Dit besluit is onderbouwd door maatregelen die moeten leiden tot een beperking van de lastenstijgingen in de jeugdzorg. Deze onderbouwing achten wij voldoende om de raming aan te passen. Wel geven wij u mee dat het zeer lastig is gebleken om binnen de jeugdzorg de lastenstijging een halt toe te roepen en dat wij dit zien als een risico in uw meerjarenraming. Wij hebben geconstateerd dat u dit goed heeft opgenomen in uw risicoanalyse. Wij verzoeken u verder de maatregelen goed te monitoren en het lastenniveau bij te sturen zodra blijkt dat deze bezuiniging te optimistisch is geweest.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Krimpen aan den IJssel

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864829951
DOS-2024-0000487

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Krimpenerwaard
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 51
2820 AB STOLWIJK

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting inclusief 1^e wijziging. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden. Uw begroting en financiële positie geven op dit moment geen aanleiding tot specifieke opmerkingen over uw gemeente. U ontvangt daarom een beknopte brief.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend,

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente. Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹. Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn wij met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 inclusief 1^e wijziging de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

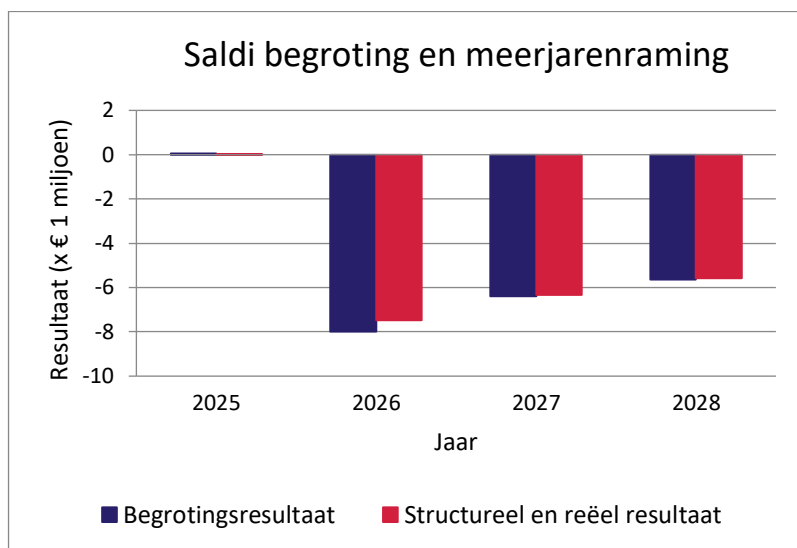
Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

De risicokleur is ten opzichte van vorig jaar ongewijzigd. De reden hiervoor is dat de begroting 2025 structureel en reëel sluitend is en uw weerstandsratio uitstekend is. Wel vertoont uw meerjarenraming structurele tekorten.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting inclusief 1^e wijziging positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Inzet surplus algemene reserve

Voor het tekort van de begroting 2025 onttrekt u een deel van de algemene reserve dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het surplus). U heeft voldaan aan de voorwaarden doordat een adequate risico-inventarisatie aanwezig is, het surplus correct is berekend, de solvabiliteit op het moment van onttrekken boven de 20% is en de onttrekking maximaal 10% van het surplus bedraagt. Daarom kunt u deze onttrekking als structurele baat aanmerken in het overzicht van structurele reservemutaties.

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat van € 7,5 miljoen in 2026 aflopend naar € 5,6 miljoen in 2028. Dit structurele tekort wordt veroorzaakt door de daling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Wel constateren wij een minder negatief perspectief dan bij uw vorige meerjarenraming is vastgesteld.

U zit momenteel in een traject om meerjarig weer tot een structureel sluitend evenwicht te komen. In ons Tussenbericht Financieel toezicht van 26 augustus 2024, met kenmerk PZH-2024-859251163, hebben wij hierover onze waardering uitgesproken. Wij gaan ervan uit dat u ons actief blijft informeren over de stand van zaken opdat volgend jaar weer een structureel en reëel sluitende begroting en/of meerjarenraming kan worden vastgesteld.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#). Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.
Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Krimpenerwaard

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-862782507
DOS-2024-0000488

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Lansingerland
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

In samenwerking met de andere provincies zijn wij bezig met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

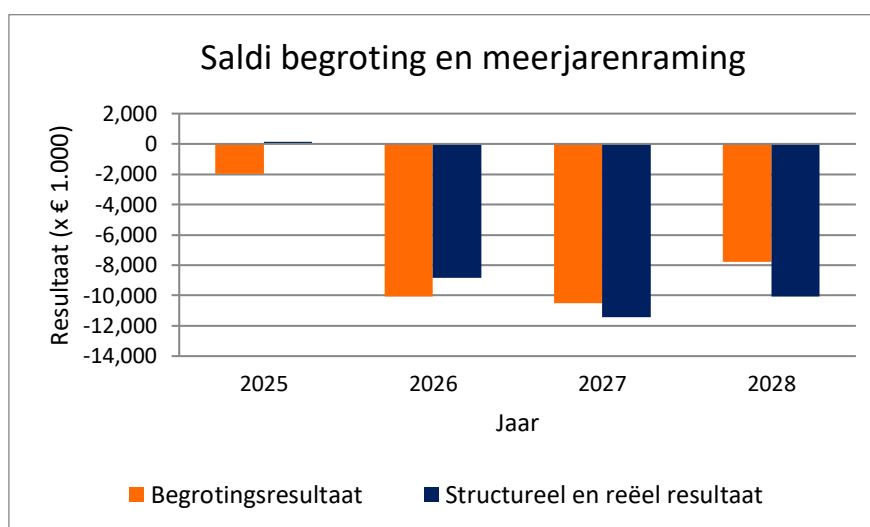
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Oranje	Oranje	Oranje

Ten opzichte van de begroting 2024 is uw risicokleur gelijk gebleven. Dit wordt met name veroorzaakt door de tekorten die u presenteert in de meerjarenraming. Ook zijn in de begroting 2025 bezuinigingen opgenomen (waaronder op de jeugdzorg) waarvan de realisatie nog onzeker is. Daarnaast heeft uw gemeente diverse grote grondexploitaties die de risico's met betrekking tot de gemeentelijke financiën vergroten. Aan de andere kant tonen de kengetallen: netto schuldquote en solvabiliteit, een uitstekende financiële positie waaruit blijkt dat uw gemeente de benoemde risico's kan dragen.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers inclusief:

- de volumegroei van de lasten in de meerjarenraming aansluitend op de meerjarenraming van de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd Rijnmond (zie onder het kopje “Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd Rijnmond”)

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn omdat uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel saldo van € 8,9 miljoen in 2026 met in 2028 een tekort van € 10 miljoen. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt door de korting die het Rijk vanaf 2026 doorvoert op het Gemeentefonds. Uw gemeente is hierin niet uniek, dit zien wij bij veel gemeenten in Zuid-Holland. Omdat uw begroting 2025 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2025. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar (of aannemelijk maken dat dit in het laatste jaar van de meerjarenbegroting wordt bereikt). Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, conform advies van de VNG, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Met de kennis van nu ontkomt u er niet aan in de begroting 2026 bezuinigingsmaatregelen op te nemen. Wij vinden het verstandig dat u inmiddels bent gestart met een traject om te komen tot maatregelen. Wij verzoeken u te zijner tijd deze maatregelen concreet te formuleren en te voorzien van een financiële onderbouwing zodat wij deze kunnen toetsen op realiteit. Wij adviseren u om deze maatregelen vooraf met ons af te stemmen. Hierdoor wordt straks een begroting door u vastgesteld met daarin een door ons realistisch bevonden bezuinigingsplan.

Inzet surplus algemene reserve

Volgens de geldende wet- en regelgeving zijn reservemutaties in principe naar aard incidenteel. Uitzondering daarop zijn de onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten en de inzet van dat deel van de algemene reserve dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het surplus). Deze onttrekkingen mogen als structurele baat aangemerkt worden wanneer zij aan de geldende voorwaarden voldoen.

Naast een dekkingsreserve voor kapitaallasten maakt u, ten behoeve van het begrotingssaldo in 2025, gebruik van de inzet van een deel van de algemene reserve dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het surplus). U heeft voldaan aan de voorwaarden:

- doordat een adequate risico-inventarisatie aan ons is overlegt;
- het surplus correct is berekend, de solvabiliteit op het moment van onttrekken boven de ondergrens van 20% is;
- en de onttrekking maximaal 10% van het surplus is.

Hierdoor kunt u deze onttrekking als structurele onttrekking aanmerken en opnemen in het verplichte overzicht van structurele reservemutaties.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

Voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg bent u aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Naar aanleiding van de begroting van deze gemeenschappelijke regeling (GR) heeft u een afschrift ontvangen van de brief die wij de GRJR hebben gestuurd. Vanwege de stijgende lasten in de jeugdzorg zijn wij vorig jaar met de GRJR in gesprek gegaan ten behoeve van het verbeteren van de lastenramingen in de begroting. De deelnemers aan de GRJR werden gedurende het jaar geconfronteerd met stijgingen van de deelnemersbijdrage waar vooraf in de gemeentelijke begroting nog geen rekening mee werd gehouden. Een reële lastenraming in de begroting en meerjarenraming van de GR is van belang voor de realiteit van de begroting van de gemeenten. Het feit dat de GRJR geen rekening hield met volumestijgingen in de meerjarenraming heeft gevolgen gehad voor de structurele ruimte die de gemeenten in de meerjarenraming begroten. De deelnemende gemeenten hebben hierdoor een te rooskleurig beeld van de meerjarenraming gehad. De GRJR heeft in de meerjarenraming van de begroting 2025 een volumestijging verwerkt op basis van de trend de afgelopen jaren. Wij achten deze volumestijging en het daarbij behorende lastenniveau reëel.

Uw gemeente heeft de volumestijging niet verwerkt in de meerjarenraming. Er is daarbij geen onderbouwing aangeleverd voor het niet ramen van de volumestijging. Hiermee laat uw meerjarenraming geen reëel beeld zien van de structurele ruimte in de begroting en hebben wij deze aangepast op het structureel saldo waarop wij ons toezicht baseren. Wij verwachten dat u komend jaar een compleet beeld van de meerjarenraming presenteert in de begroting.

Naast de bovenstaande noodzakelijke volumestijging hebben wij u door middel van het afschrift van de brief aan de GRJR op de hoogte gebracht van de nieuwe begrotingssystematiek van de gemeenschappelijke regeling. Wij willen u hierbij nogmaals attenderen op het feit dat vanaf 2024 een groot deel van de lasten met betrekking tot de regionale jeugdzorg, in plaats van in de begroting en jaarrekening van de GR, in de begroting en jaarrekening van de gemeente verantwoord moeten worden.

Taakstelling Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR)

Uw gemeente heeft vanaf 2024 een taakstelling van € 1,6 miljoen verwerkt op de deelnemersbijdrage aan de GRJR. In deze begroting is daarbovenop de raming van de GRJR naar beneden bijgesteld met € 0,8 miljoen. Uw gemeente heeft voldoende onderbouwing aangeleverd waardoor wij deze bijstelling reëel beschouwen. Wel willen wij u erop wijzen dat het tot nu toe, helaas, erg moeilijk is gebleken om bezuinigingen op het gebied van de jeugdzorg te realiseren. Wij waken hierbij dan ook voor wensdenken. Op basis van de cijfers uit het verleden is het nog niet voorgekomen dat uw deelnemersbijdrage aan de GRJR binnen de primaire begroting bleef. Nu de GRJR met ingang van 2024 reëler is gaan rammen en de deelnemersbijdrage op voorhand al fors naar boven heeft bijgesteld is het mogelijk dat dit beeld gaat stabiliseren. Wij zullen net als u de realisatie van deze taakstelling blijven monitoren.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2025 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lansingerland

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-865782270
DOS-2024-0000489

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Leiden
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 9100
2300 PC LEIDEN

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

In samenwerking met de andere provincies zijn wij bezig met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

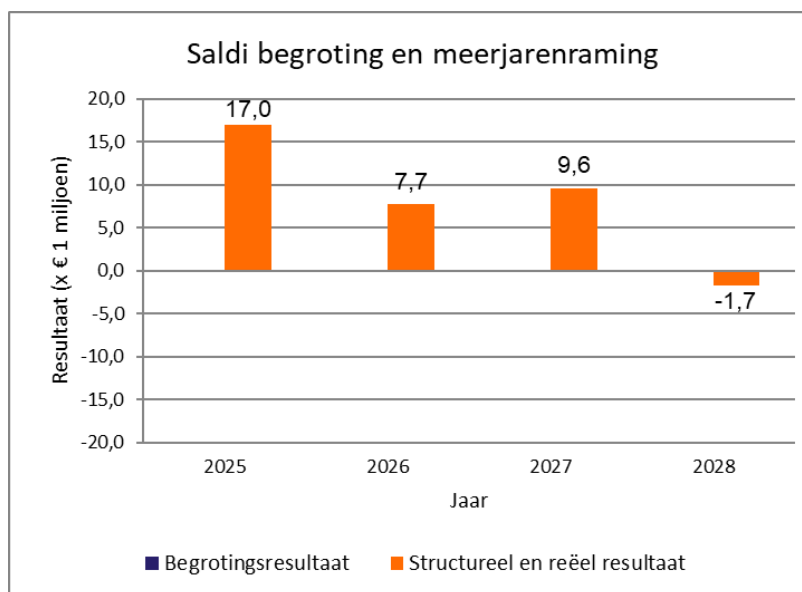
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

De risicokleur is ongewijzigd. Uw begroting is structureel in evenwicht en uw weerstandsratio uitstekend. Wel vertoont de laatste jaarschijf van de meerjarenraming op basis van onze beoordeling een structureel tekort. Verder zien wij in de meerjarenraming een verslechtering van uw financiële positie vanwege een hoge en stijgende schuldquote en een lage en dalende solvabiliteitsratio.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Uw begrotingsresultaat sluit jaarlijks op € 0 en is daarom niet zichtbaar in bovenstaande diagram.

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Exclusief het ongedekte deel van de taakstelling binnen het sociaal domein. Om vooraf rekening te kunnen houden met een nog te realiseren besparing dient deze voorzien te zijn van concreet uitgewerkte maatregelen. Omdat dit ontbreekt vinden wij het op dit moment te vroeg om in de ramingen rekening te houden met deze besparing. Wel houdt u voor een groot deel van de nog te realiseren besparing een behoedzaamheidsbudget aan. Wij gaan in de cijfers ervan uit dat het behoedzaamheidsbudget expliciet beschikbaar is voor dit doel. Op basis daarvan gaan wij uit van een bedrag van € 1,0 miljoen in 2027 en € 2,1 miljoen in 2028 aan hogere lasten. Hierdoor wordt de het structureel begrotingsresultaat in 2028 negatief. Wij vragen u de taakstelling sociaal domein verder uit te werken of te voorzien van alternatieve dekking.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Vervolg op aandachtspunten bij de begroting 2024

In onze brief over de begroting 2024 hebben wij u enkele aandachtspunten meegegeven. Op 30 april 2024 hebt u ons een reactie gestuurd, waarvoor we u hartelijk danken. In uw reactie geeft u aan een ruimere interpretatie te willen hanteren van incidentele baten en lasten. Wij verzoeken u dit goed te onderbouwen en wij zullen deze onderbouwing toetsen aan de hand van de notitie [Structurele en incidentele baten en lasten](#) van de commissie BBV. Zoals in onze brief over de begroting 2024 vermeld vinden wij bijvoorbeeld het incidentele karakter van een post als “doen organiseren van specialistische hulp” onvoldoende onderbouwd. Ook het als incidenteel benoemen van een “impuls in de aanpak bestrijden eenzaamheid” achten wij niet aansluiten op de strekking van genoemde BBV-notitie. Bovenstaande voorbeelden zijn niet uitputtend.

Ook heeft u een ander beeld bij het vermelden in de staat van incidentele baten en lasten en het toelichten van de incidentele reservemutaties. Reservemutaties zijn in principe incidenteel naar aard en dienen opgenomen te worden in het overzicht van incidentele baten en lasten. Wanneer dit niet gebeurt dan kan het structureel resultaat niet op een juiste manier worden berekend. Wij vragen u zorg te dragen voor het juist opstellen van overzicht van incidentele baten en lasten en de berekening van het structureel resultaat. Alleen zo kunt u als raad sturen op het structureel evenwicht in uw begroting.

Dekkingsreserve kapitaallasten

Volgens de geldende wet- en regelgeving zijn reservemutaties in principe naar aard incidenteel. Uitzondering daarop zijn de onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten en de inzet van dat deel van de concernreserve dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het

surplus). In uw begroting heeft u een dekkingsreserve om kapitaallasten uit te onttrekken. In 2026 wilt u vanuit de concernreserve € 16,5 miljoen storten in deze dekkingsreserve om hiermee structurele begrotingsruimte te creëren voor de komende jaren. Wij willen u erop attenderen dat een reserve slechts één keer kan worden ingezet. Inzet van deze constructie heeft daarom wel tot consequentie dat bij het aflopen van deze reserve u nieuwe dekking moet vinden.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#). Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leiden

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2024-865321255
DOS-2024-0000490

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Leiderdorp
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 35
2350 AA LEIDERDORP

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

In samenwerking met de andere provincies zijn wij bezig met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

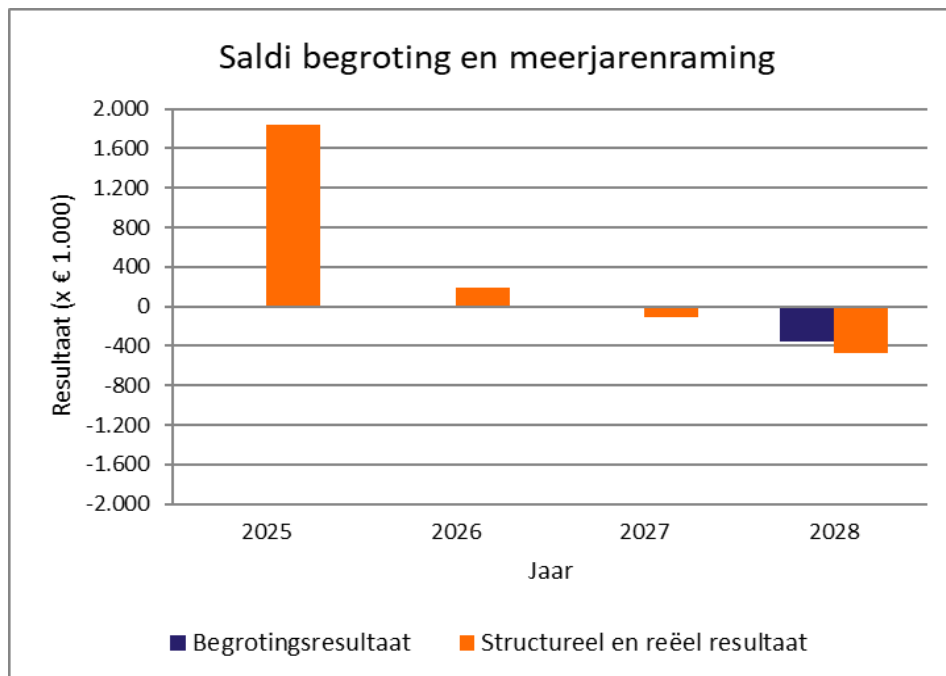
Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Geel	Geel

De risicokleur is ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Uw begroting is structureel in evenwicht, maar dit is mede gerealiseerd middels de inzet van het surplus van de algemene reserve (uw 'behoedzaamheidsreserve'). Verder vertoont een deel van de meerjarenraming nog structurele tekorten en zijn niet alle beheerplannen actueel. Wel zien we dat de schuldquote minder hard stijgt dan eerder werd verwacht, dit heeft te maken met het uitstellen van investeringen.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Uw begrotingsresultaat sluit normaliter jaarlijks op € 0 en is daarom niet zichtbaar in bovenstaande diagram. U hebt ervoor gekozen om voor 2028 het resterende tekort wel apart zichtbaar te maken. Hieronder lichten wij het aangepaste structureel resultaat toe.

Ombuigingen vanaf 2026

Wij zien dat uw gemeente voortvarend bezig is met het doorvoeren van maatregelen om het begrotingssaldo structureel positief te houden. Daarvoor spreken wij onze waardering uit. Conform het [Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader \(GTK\)](#) beoordelen wij of de invulling van voorgenomen ombuigingen voldoende concreet en haalbaar is. Dat is op één punt voor de jaren 2026, 2027 en 2028 (nog) niet het geval:

- Een bedrag van € 108.000 aan taakstellingen op bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Bijdragen aan GR'en zijn verplicht en de taakstelling is nog niet verwerkt in de begrotingen van de GR'en. Het is dus risicovol voor een gemeente om vooraf rekening te houden met een financieel effect.

Indien wij bij de berekening van het structureel en reëel resultaat rekening houden met een administratieve correctie van deze punten, wordt het structureel en reëel resultaat in 2027 licht negatief. In 2028 blijft het structureel resultaat negatief. Wij hebben er alle vertrouwen in dat u deze voorgenomen ombuigingen in het komende jaar concreter zult maken.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten, ondanks de al verwerkte bezuinigingen.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Inzet surplus algemene reserve

Volgens de geldende wet- en regelgeving zijn reservemutaties in principe naar aard incidenteel. Uitzondering daarop zijn de onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten en de inzet van dat deel van de algemene reserve dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het surplus). Deze onttrekkingen mogen als structurele baat aangemerkt worden wanneer zij aan de geldende voorwaarden voldoen. In uw begroting onttrekt u een deel van de algemene reserve (uw 'behoedzaamheidsreserve') dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het surplus). U heeft voldaan aan de voorwaarden doordat een adequate risico-inventarisatie aanwezig is, het surplus correct is berekend, de solvabiliteit op het moment van onttrekken boven de 20% is en de onttrekking maximaal 10% van het surplus is. Daarom kunt u deze onttrekking als structurele baat aanmerken en opnemen in het verplichte overzicht van structurele reservemutaties.

Financiële positie

Wij spreken onze waardering uit voor de wijze waarop u maatregelen heeft genomen om de financiële situatie van Leiderdorp te verbeteren. Wij adviseren u de realisatie daarvan actief te monitoren.

Zoals uit uw begroting blijkt zijn de structurele begrotingssaldi op termijn toch nog negatief, ondanks de doorgevoerde budgetverlagingen. Wij wensen u veel succes met het vinden van aanvullende maatregelen die eraan bijdragen dat u ook in de toekomst een structureel sluitende begroting kunt blijven presenteren.

Vaststelling beheerplannen openbare ruimte

In 2024 hebt u de beheerplannen voor het integraal beheer van de openbare ruimte geactualiseerd. De vaststelling daarvan zal naar verwachting in 2025 plaatsvinden. De ramingen in de begroting 2025 zijn daarmee niet gebaseerd op een actuele planning. Wel houdt u in uw risicoparagraaf rekening met het risico op hogere onderhoudskosten. Toch verzoeken wij u ervoor zorg te dragen dat de toekomstige begrotingen worden gebaseerd op vastgestelde en actuele plannen.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen

in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leiderdorp

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2024-864197017
DOS-2024-0000491

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Leidschendam-
Voorburg
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1005
2260 BA LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Uw begroting en financiële positie geven op dit moment geen aanleiding tot specifieke opmerkingen over uw gemeente. U ontvangt daarom een beknopte brief.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente. Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹. In samenwerking met de andere provincies zijn wij bezig met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

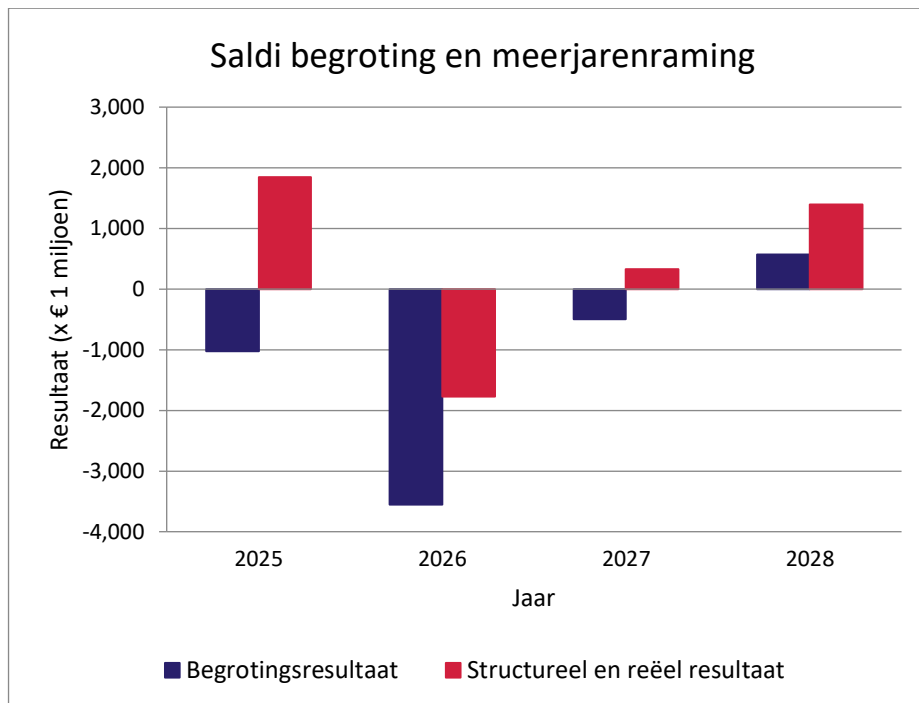
Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

Het beeld is de afgelopen jaren gelijk gebleven en komt op basis van de begroting 2025 uit op groen. Wederom is uw begroting 2025 en het laatste jaar van de meerjarenraming structureel in evenwicht. Uw financiële positie is goed. Verder is uw weerstandsratio uitstekend.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Bovenstaande diagram is op basis van de begrotingswijziging met de verwerking van de septembercirculaire.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#). Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leidschendam-Voorburg

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2024-864720851
DOS-2024-0000492

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Lisse
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 200
2160 AE LISSE

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

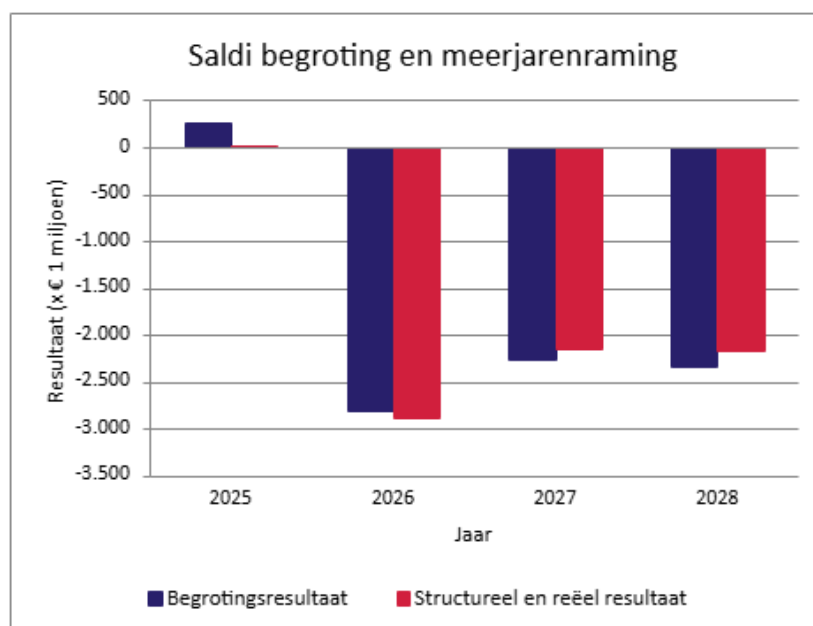
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Oranje	Geel	Oranje

Uw risicokleur is ten opzichte van vorig jaar verslechterd. Dit komt onder andere door de hoge nog te realiseren taakstellingen in uw begroting en doordat uw solvabiliteit onder de signaleringswaarde van 20% komt.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Op basis van uw begroting en bij de begroting vastgestelde amendementen is dit het beeld:

Uw structureel saldo in 2025 is slecht zichtbaar doordat deze zeer dicht bij €0 ligt.

In de begroting zitten een aantal taakstellingen opgenomen die naar ons oordeel niet concreet en reëel zijn. De taakstellingen op accommodatiebeleid en energiebesparing zijn voor een groot deel afhankelijk van het nog niet vastgestelde accommodatiebeleid. Daarmee wordt in de ramingen vooruitgelopen op nog te nemen besluiten. Ook zijn er voor deze besparingen investeringen nodig die niet allemaal voor 2025 gedaan kunnen worden. Voor de taakstellingen op subsidies en verbonden partijen hebben wij geen concrete onderbouwing ontvangen. Daardoor zijn ook deze taakstellingen naar ons oordeel niet reëel.

Het structureel resultaat exclusief de niet reële taakstellingen zou in 2025 negatief worden en vanaf 2026 verder verslechteren. Dit zou betekenen dat u in 2025 onder verscherpt (preventief) toezicht zou komen te staan. Het Rijk heeft echter in de Voorjaarsnota de algemene uitkering voor 2025 gekort. Er is landelijk afgesproken dat deze terugloop als incidenteel mag worden aangemerkt en met de reserves gedekt kan worden. Uw gemeente maakt hier nog geen gebruik van. Wanneer u dit wel zou doen heeft dit een positief effect op uw structureel saldo voor 2025 en blijft u voldoen aan de eisen voor repressief toezicht.

Dit is echter een eenmalige oplossing, terwijl het niet invullen van de taakstellingen structureel doorwerkt. In uw begroting noemt u zelf ook dat het onwenselijk is middelen uit de reserves te onttrekken terwijl de financiële positie van de gemeente onder druk staat. We adviseren u daarom om de in de begroting opgenomen taakstellingen verder te concretiseren en alternatieve dekking te zoeken wanneer dit niet mogelijk blijkt.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Tekorten in het meerjarenperspectief

Uw meerjarenperspectief laat hoge tekorten zien. Van de €0,9 miljoen aan taakstellingen in uw begroting hebben wij meer dan de helft als niet concreet en reëel bevonden. Daarnaast heeft u een motie aangenomen die oproept een van de concrete maatregelen in uw begroting, het extra verhogen van de OZB, terug te draaien. Dit samen zet nog meer druk op het structureel saldo in uw meerjarenperspectief.

We willen nogmaals benadrukken dat het herstel van uw structureel evenwicht op korte termijn nodig is voor het behoud van gezonde financiële kengetallen, een toereikende reservepositie en de repressieve toezichtstatus. Om dit evenwicht te bereiken kunt u lastige keuzes en concrete acties niet uit de weg gaan. We adviseren u om extensief te zoeken naar maatregelen en mogelijke bezuinigingen in een vroeg stadium aan ons voor te leggen. Door bezuinigingen vooraf met ons af te stemmen kunt een straks een begroting vaststellen met daarin een door ons reeds realistisch bevonden bezuinigingsplan.

Actualisatie beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. Wij hebben vernomen dat u het beheerplan voor gebouwen voor het einde van het jaar zult actualiseren. De financiële gevolgen van dit nieuwe plan zijn echter nog niet in uw begroting verwerkt. Wij adviseren u de uit het beheerplan voortvloeiende financiële gevolgen zo snel mogelijk in de begroting en meerjarenraming op te nemen.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2025 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Lisse

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2024-864184834
DOS-2024-0000510

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Maassluis
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 55
3140 AB Maassluis

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

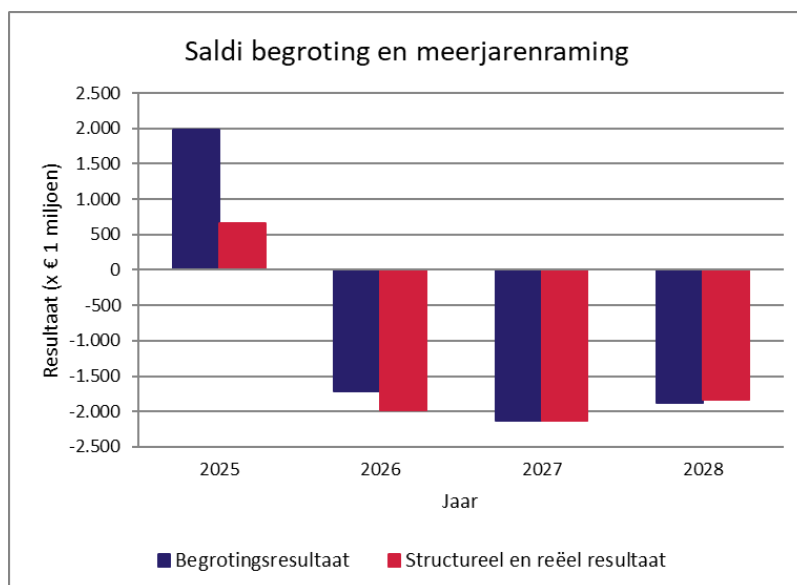
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Oranje	Geel	Geel

Het risicobeeld is ten opzichte van vorig jaar gelijk gebleven. Uw begroting is structureel sluitend en uw weerstandsratio is uitstekend. Wel zien we achterstallig onderhoud bij de werkleerbedrijven en tekorten in alle jaren van de meerjarenraming.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers inclusief de gevolgen van de oktoberbrief.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Tekorten meerjarenraming

Uw meerjarenraming vertoont tekorten. Hierover hebben wij u ook in ons vorige tussenbericht en begrotingsbrief geïnformeerd. In deze begroting konden technische maatregelen genomen worden om te komen tot een structureel sluitende begroting, maar bij begroting 2026 zullen bezuinigingen noodzakelijk zijn om te komen tot een structureel sluitende begroting of laatste jaar van de meerjarenraming. Net als bij het tussenbericht wijzen wij erop dat de bezuinigingen concreet en haalbaar moeten zijn. We zullen de bezuinigingen beoordelen wanneer deze worden verwerkt en adviseren ze vooraf met ons af te stemmen.

Lastenstijging jeugdhulp ROGplus

De jeugdhulplasten laten de afgelopen jaren een forse stijging zien. Bij de ROGplus komt de realisatie van de lasten afgelopen jaren hoger uit dan vooraf begroot of tussentijds gewijzigd. Na het verschijnen van de begroting 2025 is de tussentijdse rapportage 2024 van de ROGplus verschenen. Deze laat een verdere stijging van de lasten zien. Op basis van deze informatie is de kans groot dat het lagere lastenniveau uit de begroting 2025 ontoereikend zal blijken.

ROGplus is samen met opdrachtnemer Mevis en onderzoeksbureau Significant bezig om te onderzoeken wat een reëel jeugdhulpbudget is. We hopen dat dit onderzoek bijdraagt aan een reëlere inschatting van de lasten voor jeugdhulp op voorhand zodat het risico op tussentijdse overschrijdingen vermindert en u niet steeds achteraf wordt geconfronteerd met verhoogde bijdragen. Voor nu vragen wij u rekening te houden met ontoereikende budgetten voor de ROGplus.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

Wij hebben u door middel van het afschrift van de brief aan de GRJR op de hoogte gebracht van de nieuwe begrotingsystematiek van de gemeenschappelijke regeling. Wij willen u hierbij nogmaals attenderen op het feit dat vanaf 2024 een deel van de lasten m.b.t. de regionale jeugdzorg, in plaats van in de jaarrekening van de GR, in de jaarrekening van de gemeente verantwoord moeten te worden.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maassluis

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-865405832
DOS-2024-0000512

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van MIDDEN-DELFLAND
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1
2636 ZG SCHIPLUIDEN

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

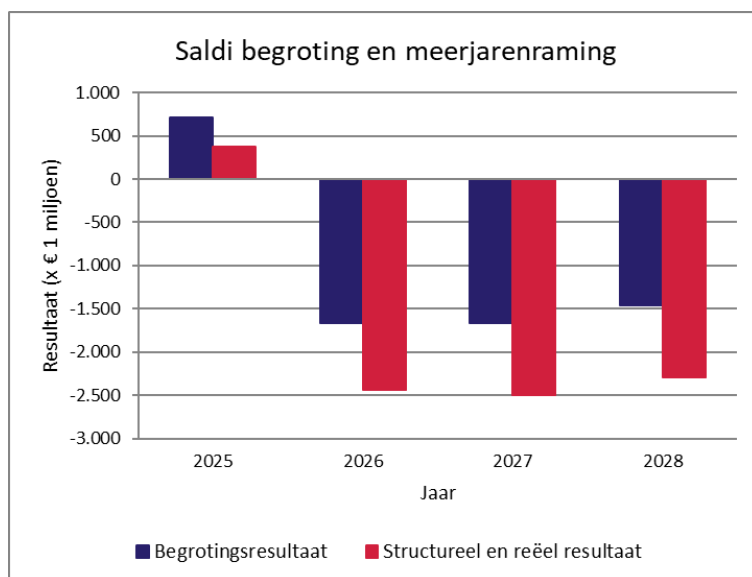
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Geel	Oranje

De risicokleur is ten opzichte van vorig jaar verder verslechterd. De reden hiervoor is dat uw meerjarenraming oplopende tekorten laat zien, enkele van uw beheerplannen niet actueel zijn en u bezuinigingsmaatregelen in de begroting en meerjarenraming heeft opgenomen die niet concreet onderbouwd zijn.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Exclusief de nog niet concreet ingevulde maatregelen die u treft om het hoofd te bieden aan de onverwachte resultaten binnen het sociaal domein. Dit betreft een bedrag van respectievelijk € 0,76 miljoen, € 0,78 miljoen, € 0,82 miljoen en € 0,82 miljoen in de jaarschijven 2025 tot en met 2028.
- Inclusief de incidentele verwerking van de extra korting algemene uitkering in de jaarschijf 2025. Dit conform landelijke afspraken.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Echter, wij zien een verslechtering van uw financiële positie en maken ons zorgen hierover. Dit hebben wij ook in eerdere brieven geuit. Gezien de omvang van de tekorten in uw meerjarenraming, zult u structurele maatregelen moeten nemen om ook op lange termijn een gezond financieel perspectief te hebben. Wij vragen uw aandacht voor het structureel evenwicht in uw begroting en vragen u om in gesprek te gaan over de bezuinigingsmogelijkheden voor uw gemeente en bestuurlijke keuzen hierbij niet uit de weg te gaan.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Bezuinigingen sociaal domein

Uw gemeente heeft een aantal bezuinigingen binnen het sociaal domein in de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 opgenomen. Wij vinden het verstandig dat u maatregelen neemt om de lasten binnen het sociaal domein te beheersen. Deze maatregelen dienen echter goed onderbouwd te zijn, om als reëel te kunnen worden aangemerkt. De door u opgenomen maatregelen zijn niet concreet onderbouwd, waardoor de ramingen in uw begroting en meerjarenraming niet reëel zijn. Als gevolg hiervan moeten wij bij de beoordeling van uw begroting en meerjarenraming uitgaan van de cijfers zonder deze maatregelen. Het bijgestelde structurele resultaat van uw begroting en meerjarenraming was hierdoor negatief. Dit zou betekenen dat u in 2025 onder verscherpt (preventief) toezicht zou komen te staan.

Het Rijk heeft echter in de Voorjaarsnota de algemene uitkering voor 2025 gekort. Er is landelijk afgesproken dat deze terugloop als incidenteel mag worden aangemerkt en met de reserves gedekt kan worden. Uw gemeente maakt hier nog geen gebruik van. Wanneer u dit wel zou doen heeft dit een positief effect op uw structureel saldo voor 2025 en blijft u voldoen aan de eisen voor repressief toezicht. Dit is echter een eenmalige oplossing, terwijl de effecten van de niet concreet onderbouwde maatregelen structureel doorwerken. Wij adviseren u daarom om de in de begroting opgenomen maatregelen te concretiseren en deze vooraf met ons te bespreken. Zo voorkomt u dat we volgend jaar het resultaat in uw begroting weer moet bijstellen wat mogelijk gevolgen kan hebben voor het toezichtregime.

Beheerplannen

Wij hebben met genoeg geconstateerd dat u dit jaar vijf beheerplannen heeft geactualiseerd en financieel vertaald heeft in de begroting en meerjarenraming. U geeft aan in het eerste en tweede kwartaal van 2025 de overige verouderde beheerplannen te zullen actualiseren. Graag zien wij de verwerking van deze geactualiseerde beheerplannen en de financiële vertaling daarvan in uw volgende begroting 2026 en meerjarenraming.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Graag ontvangen wij vóór 1 april 2025 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Delfland

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864427427
DOS-2024-0000513

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Molenlanden
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 5
2970 AA BLESKENS GRAAF

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder repressief (regulier) of preventief (verscherpt) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor repressief (regulier) toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

In samenwerking met de andere provincies zijn wij bezig met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

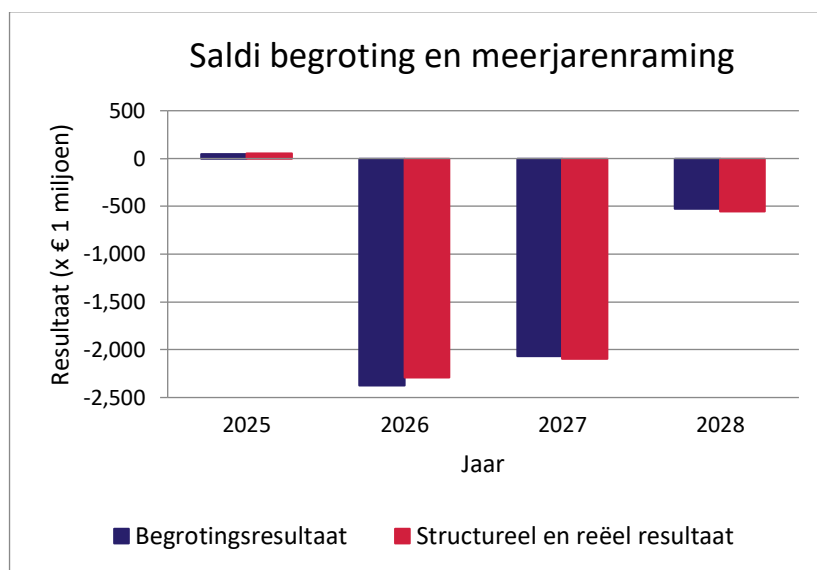
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Geel	Geel	Geel

Uw risicokleur is gelijk gebleven en komt op basis van de begroting 2025 uit op geel. Dit komt door het structureel tekort in de meerjarenraming, de in de begroting verwerkte nog te realiseren taakstelling en de hoge bijdrage aan de verbonden partijen wat sturen lastiger maakt.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

In bovenstaande diagram zijn wij uitgegaan van de cijfers inclusief amendementen.

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is, valt uw gemeente in 2025 onder repressief (regulier) toezicht.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Tekorten in de meerjarenraming

Ondanks dat het jaar 2025 structureel sluitend is, zien wij wel in de meerjarenraming een zorgelijk tekort. Het zal een uitdaging zijn voor het komend jaar om een structureel sluitende (meerjaren)begroting 2026 op te stellen en zal wellicht niet gaan zonder lastige keuzes te maken. Wij vertrouwen er echter op dat u de financiën voor volgend jaar en verder op orde krijgt. Daarvoor zullen ook wij de ambtelijke contacten voor mogelijke financiële adviezen gedurende het jaar voortzetten.

Inzet surplus algemene reserve

Volgens de geldende wet- en regelgeving zijn reservemutaties in principe naar aard incidenteel. Uitzondering daarop zijn de onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten en de inzet van dat deel van de algemene reserve dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het surplus). Deze onttrekkingen mogen als structurele baat aangemerkt worden wanneer zij aan de geldende voorwaarden voldoen.

In uw begroting onttrekt u een deel van de algemene reserve dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het surplus). U heeft voldaan aan de voorwaarden doordat een actuele risico-inventarisatie aanwezig is, het surplus correct is berekend, de solvabiliteit op het moment van onttrekken boven de 20% is en de onttrekking maximaal 10% van het surplus is. Daarom kunt u deze onttrekking als structurele baat aanmerken en opnemen in het verplichte overzicht van structurele reservemutaties.

Onderhoud kapitaalgoederen

Wij hebben geconstateerd dat u het onderhoud van diverse gebouwen heeft uitgesteld in verband met het maken van keuzes vanuit het vastgoed- en accommodatiebeleid. Het is van belang deze keuzes niet te lang uit te stellen, aangezien uitstel van onderhoud kan leiden tot onveilige situaties en/of kapitaalvernietiging.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts
bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Molenlanden

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-865487840
DOS-2024-0000514

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Nieuwkoop
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1
2460 AA TER AAR

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

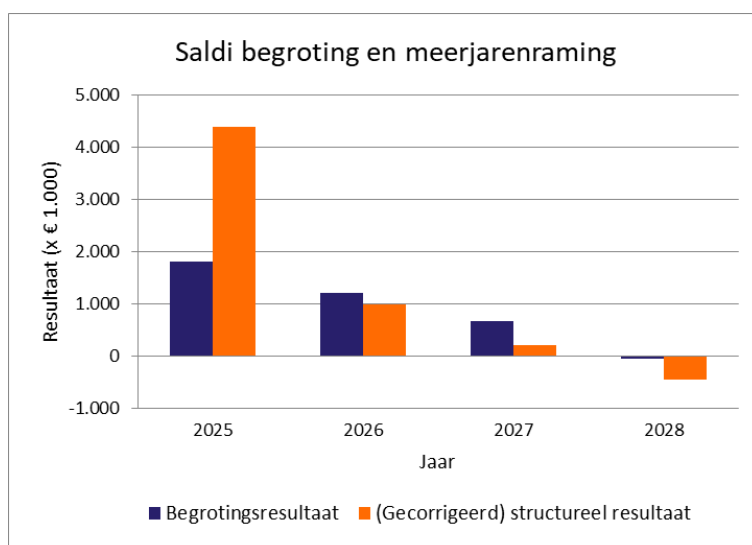
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Geel	Geel	Geel

De risicokleur is gelijk gebleven ten opzichte van voorgaande jaren. Uw begroting is structureel in evenwicht en uw financiële positie is goed. Wel vertoont de laatste jaarschijf in uw meerjarenraming een structureel tekort en heeft u omvangrijke bezuinigingen opgenomen die nog gerealiseerd moeten worden.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Wel vertoont het laatste jaar van uw meerjarenraming nog een structureel tekort. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Bij de beoordeling van uw begroting 2024 constateerden wij dat uw meerjarenraming sloot met een nadelig structureel resultaat van € 1,0 miljoen in 2026 en € 1,2 miljoen in 2027. Naar aanleiding van deze tekorten heeft u een proces ingezet om te komen tot een duurzaam evenwichtige begroting. De afgelopen periode heeft in het teken gestaan van het vinden van oplossingen om de tekorten in de meerjarenbegroting om te buigen tot een sluitende meerjarenbegroting. Deze maatregelen zijn in de kadernota 2025 gepresenteerd en overgenomen in de begroting 2025 en lopen op tot € 2,9 miljoen in 2028 (exclusief verhoging van de onroerendzaakbelastingen). De ombuigingen zijn voldoende onderbouwd maar gezien de omvang, verzoeken wij u de realisatie in de komende jaren te monitoren.

Wij spreken onze waardering uit dat u zo voortvarend aan de slag bent gegaan met het herstellen van het structureel evenwicht en wij hebben er vertrouwen in dat het u ook zal lukken om het tekort in 2028 op te lossen.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nieuwkoop.

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-862783063
DOS-2024-0002099

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Nissewaard
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 25
3200 AA SPIJKENISSE

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

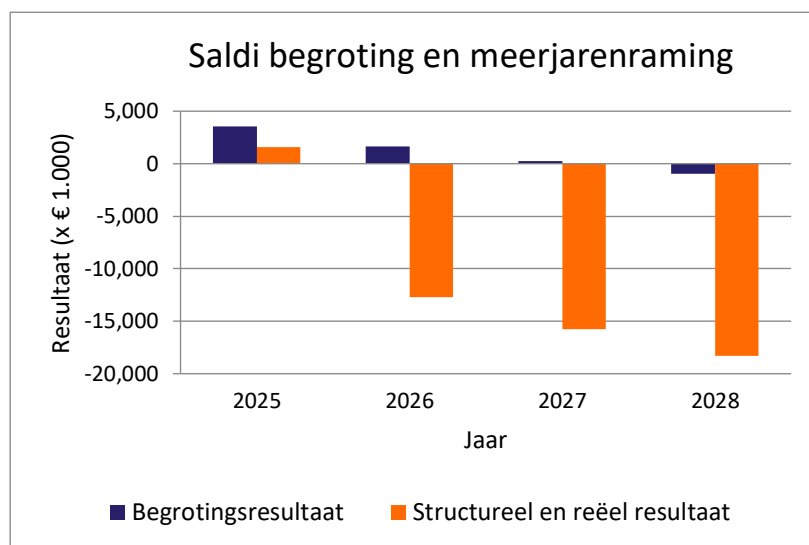
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Geel	Groen	Geel

De risicokleur ten opzichte van vorig jaar is verslechterd. Uw begroting is structureel in evenwicht maar uw meerjarenraming vertoont structurele tekorten. Daarnaast zijn de saldi afhankelijk van nog te realiseren bezuinigingsmaatregelen. Verder is uw weerstandsratio uitstekend maar is uw solvabiliteitsratio laag en dalende.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers exclusief het deel van de bezuinigingen dat nog niet voldoende concreet is onderbouwd om voor ons als reëel gezien te worden. In totaal betreft dit een aanpassing van het structureel saldo van € 1,9 miljoen in het begrotingsjaar oplopend tot € 17 miljoen in 2028. (*lees kopje: bezuinigingsopgave*).

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn omdat uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Bezuinigingsopgave

Uw gemeente is de afgelopen periode voortvarend aan de slag gegaan met het inventariseren van oplossingen voor de ontstane begrotingstekorten. Dit traject heeft tot meer dan honderd maatregelen geleid die in de begroting en meerjarenraming zijn verwerkt. Wij spreken onze waardering hiervoor uit. Een groot deel van deze maatregelen vinden wij voldoende onderbouwd om vooraf rekening te houden met de te verwachte besparingen. Een ander deel van de maatregelen zijn nog onvoldoende uitgewerkt en wij vinden het daarmee te risicovol dat u op dit moment al rekening houdt met de te verwachten besparingen hiervan. Met name de ombuigingen in het sociaal domein vinden wij op dit moment onvoldoende onderbouwd. Ambtelijk zijn wij met uw gemeente in gesprek hierover. Op dit moment is uw begroting structureel sluitend en heeft u de tijd om deze bezuinigingen nader uit te werken.

Daarnaast willen wij u, mede gelet op de omvang van de te realiseren besparingen, vragen om de voortgang van de maatregelen nauwlettend te monitoren en wanneer de realisatie achterblijft bij te sturen.

Inzet surplus algemene reserve

Volgens de geldende wet- en regelgeving zijn reservemutaties in principe naar aard incidenteel. Uitzondering daarop zijn de onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten en de inzet van dat deel van de algemene reserve dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het surplus). Deze onttrekkingen mogen als structurele baat aangemerkt worden wanneer zij aan de geldende voorwaarden voldoen.

Naast een dekkingsreserve voor kapitaallasten maakt u ten behoeve van het begrotingssaldo in 2025 gebruik van de inzet van een deel van de algemene reserve dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het surplus). U heeft voldaan aan de voorwaarden:

- doordat een adequate risico-inventarisatie aan ons is overlegt;
- het surplus correct is berekend, de solvabiliteit op het moment van onttrekken boven de ondergrens van 20% is;

- en de onttrekking maximaal 10% van het surplus is.

Daarbij zet u het surplus van de algemene reserve in ter dekking van beleidsimpulsen, u heeft hierbij voldaan aan de voorwaarden doordat de dekkingsreserve op basis van een raadsbesluit in één keer volledig is gevormd en is gekoppeld aan een specifiek programma of beleidsdoel. Hierdoor kunt u bovenstaande onttrekkingen als structurele onttrekkingen aanmerken en opnemen in het verplichte overzicht van structurele reservemutaties.

Ondanks dat er meer mogelijkheden zijn gekomen om de reserves in te zetten ten behoeven van het structurele saldo willen wij u wel meegeven dat op de lange termijn de financiële positie van de gemeente hierdoor verminderd.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

Voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg bent u aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Naar aanleiding van de begroting van deze gemeenschappelijke regeling (GR) heeft u een afschrift ontvangen van de brief die wij de GRJR hebben gestuurd. Vanwege de stijgende lasten in de jeugdzorg zijn wij vorig jaar met de GRJR in gesprek gegaan t.b.v. het verbeteren van de lastenramingen in de begroting. De deelnemers aan de GRJR werden gedurende het jaar geconfronteerd met stijgingen van de deelnemersbijdrage waar vooraf in de gemeentelijke begroting nog geen rekening mee werd gehouden. Een reële lastenraming in de begroting en meerjarenraming van de GR is van belang voor de realiteit van de begroting van de gemeenten. Het feit dat de GRJR geen rekening hield met volumestijgingen in de meerjarenraming heeft gevolgen gehad voor de structurele ruimte die de gemeenten in de meerjarenraming begroten. De deelnemende gemeenten hebben hierdoor een te rooskleurig beeld van de meerjarenraming gehad. De GRJR heeft in de begroting 2025 een volumestijging verwerkt op basis van de trend de afgelopen jaren. Wij achten deze volumestijging en het daar bijbehorende lastenniveau reëel.

Uw gemeente heeft besloten de meerjarige volumestijging te verwerken en hiertegenover bezuinigingsmaatregelen in te boeken waardoor de meerjarige volumestijging beperkt is verwerkt. De onderbouwing van de maatregelen is voor nu nog onvoldoende om deze raming als reëel te zien. Komend jaar bespreken we met de gemeente op welke wijze deze bezuiniging verder onderbouwd dient te worden (*zie ook kopje: bezuinigingsopgave*).

Naast de bovenstaande noodzakelijke volumestijging hebben wij u door middel van het afschrift van de brief aan de GRJR op de hoogte gebracht van de nieuwe begrotingssystematiek van de gemeenschappelijke regeling. Wij willen u hierbij nogmaals attenderen op het feit dat vanaf 2024 een groot deel van de lasten met betrekking tot de regionale jeugdzorg, in plaats van in de jaarrekening van de GR, in de jaarrekening van de gemeente verantwoord moeten te worden.

Informatiewaarde begroting

In de brief naar aanleiding van de vorige begroting van uw gemeente hebben wij u geattendeerd op zaken ter versterking van de informatiewaarde. Wij zien dat onze aanbevelingen actief zijn opgepakt en ten opzichte van vorig jaar de kwaliteit van de begroting aanzienlijk is verbeterd. Naast de stappen die reeds in de begroting zijn gemaakt met betrekking tot de informatiewaarde willen wij u het volgende nog meegeven.

Na de decentralisatie van het sociaal domein heeft uw gemeente ervoor gekozen om te werken met een gesloten systeem voor dit domein. Dit onderscheid wordt echter niet meer gemaakt in de algemene uitkering. Door de inkomsten en uitgaven van het sociaal domein en de algemene dienst te scheiden bemoeilijkt dit een integrale afweging van de gemeentelijke financiën. Daarnaast beperkt het hanteren van een aparte stelpost de leesbaarheid van uw begroting. Wij verzoeken u dan ook deze wijze van begroten met betrekking tot het sociaal domein te heroverwegen.

Verder valt het ons op dat de grote investeringsambities zoals die uit het IHP niet in het investeringsschema zijn verwerkt en zo ook niet in het meerjarenbeeld van de geprognosticeerde balans, de kengetallen en de paragraaf financiering zijn meegenomen. Dit beperkt de informatiewaarde van het meerjarenbeeld met name op de financiële positie van de gemeente. Gezien de onrustige tijden voor wat betreft de gemeentefinanciën vinden wij het belangrijk dat de focus niet alleen ligt op het begrotingsjaar maar dat ook voldoende inzicht is in het financiële meerjarenbeeld. Wij adviseren u om de meerjarige investeringsambities in de verschillende onderdelen van de begroting mee te nemen en daarmee een compleet beeld te tonen van de geprognosticeerde financiële positie.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2025 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nissewaard

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-865755920
DOS-2024-0000515

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Noordwijk
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 298
2200 AG Noordwijk

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

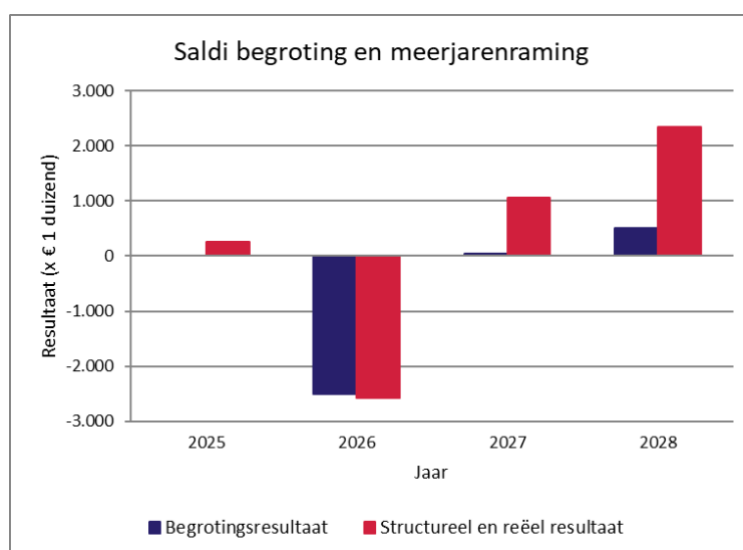
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

Uw risicokleur is de afgelopen jaren gelijk gebleven. In de begroting 2024 werd uitgegaan van positieve begrotingsresultaten voor alle vier de jaren. Door verslechtering in uw meerjarenperspectief heeft u in 2026 een structureel begrotingstekort. Daarnaast zijn de positieve resultaten in de andere jaren afhankelijk van omvangrijke nog te realiseren bezuinigingen. Omdat de financiële situatie van de gemeente verder solide is, is het risicoprofiel voor 2025 groen.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Uw begrotingsresultaat 2025 sluit op € 0 en is daarom niet zichtbaar in bovenstaande diagram.

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Inclusief het in uw Begrotingsraad aangenomen amendement 3.a.5 waarin u een extra subsidie toekent van € 135.000 aan Noordwijk Marketing en de parkeerinkomsten met hetzelfde bedrag verhoogt.
- Inclusief het in uw Begrotingsraad aangenomen amendement 3.a.1. In dit amendement worden voorgenomen bezuinigingen ten bedrage van € 294.000 geschrapt en worden de woonlasten met € 411.000 verlaagd. Om dit te dekken neemt u aanvullende maatregelen op in uw begroting en doet u een onttrekking aan de reserves. Omdat u de verlaging van de woonlasten en de reservemutatie beide als incidenteel aanmerkt is er een beperkte negatieve invloed op uw structureel saldo.

Rekening houdend met de effecten van de bovengenoemde amendementen blijft uw structureel resultaat in 2025 positief.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Verder is uw meerjarenraming – met uitzondering van 2026, ondanks de terugloop van de algemene uitkering, structureel sluitend. Wij spreken onze waardering hiervoor uit.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Bezuinigingen

De door uw gemeente opgenomen bezuinigingen hebben we beoordeeld en concreet en realistisch bevonden. De geprognosticeerde begrotingsresultaten – waarbij drie van de vier jaren positief zijn – komen voornamelijk door deze bezuinigingen tot stand. Dit impliceert dat de begrote resultaten voor 2025-2028 afhankelijk zijn van de realisatie van de bezuinigingen. Derhalve wordt de gemeente geadviseerd de voortgang van de bezuinigingen adequaat te monitoren en op ambtelijk niveau ons regelmatig te informeren.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het

noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Noordwijk

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864699221
DOS-2024-0000516

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Oegstgeest
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1270
2340 BG OEGSTGEEST

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

In samenwerking met de andere provincies zijn wij bezig met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

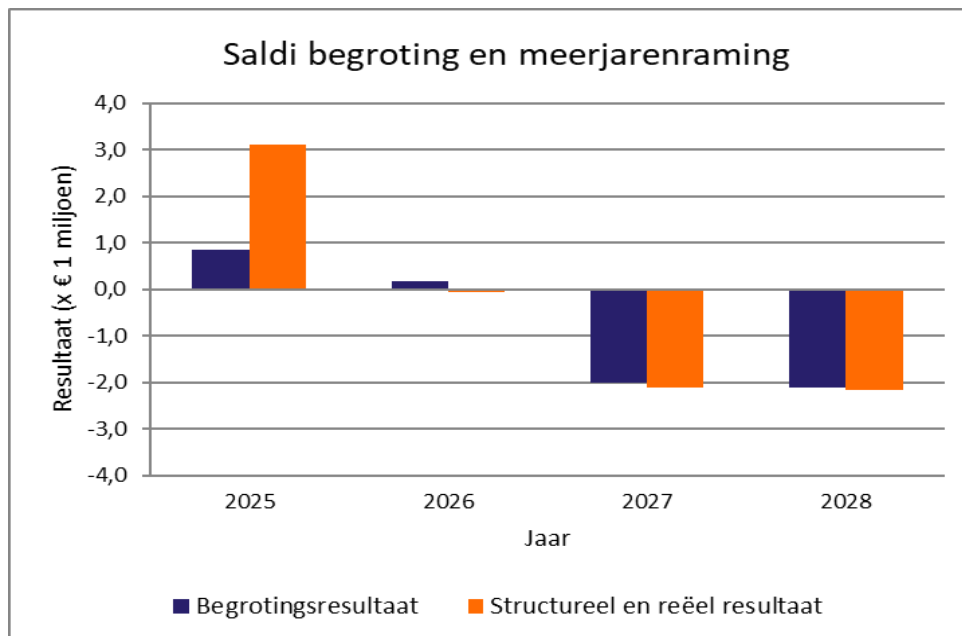
Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Geel	Groen

Uw risicoscore is verbeterd doordat uw netto schuldquote en solvabiliteitsratio op begrotingsbasis gunstigere waarden vertonen dan bij de begroting 2024. Ook zijn inmiddels de beheerplannen voor uw kapitaalgoederen vastgesteld, hiermee zijn de onderhoudslasten in uw begroting op gedegen en actuele plannen gebaseerd. Het meerjarenbeeld van uw begroting is onveranderd zorgelijk gebleven (zie ook bij 'Conclusie').

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Exclusief het door het Rijk in de meicirculaire genoemde budget voor invoeringskosten omgevingswet. Het is nog onzeker of dit daadwerkelijk aan de gemeenten wordt uitgekeerd. Dit betreft een bedrag van € 50.000 in de jaarschijven 2025 en 2026, waarmee u al rekening gehouden hebt.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter forse tekorten vanaf 2027. Wij hebben vernomen dat u reeds met hulp van een adviesbureau de mogelijkheden inventariseert om tijdig maatregelen te kunnen nemen en het structureel saldo daarmee op dat moment te verbeteren. Graag worden wij over de voortgang periodiek ambtelijk geïnformeerd.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Planning investeringen en financiering

In uw begroting en meerjarenraming hebt u forse investeringen in het onderwijshuisvestingsplan (IHP) en het meerjarenplan onderhoud openbare ruimte (MJOP) verwerkt. Daarbij constateert u terecht dat investeringen door planningsoptimisme in de tijd zijn verschoven. Wij achten een adequate planning van de investeringen van groot belang, omdat wijzigingen in de planning zowel direct van invloed zijn op de aan te trekken leningen (en daarmee samenhangend de rente- en afschrijvingslasten) als ook op de onderhoudssituatie van uw kapitaalgoederen. Een vertraagde planning kan leiden tot achterstallig onderhoud en daarmee mogelijke schadeclaims of kapitaalvernietiging. Wij adviseren u de voortgang van de investeringen periodiek te monitoren en de begroting daarop tussentijds bij te stellen.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#). Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oegstgeest

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864905640
DOS-2024-0000517

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van PAPENDRECHT
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 11
2636 ZG PAPENDRECHT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

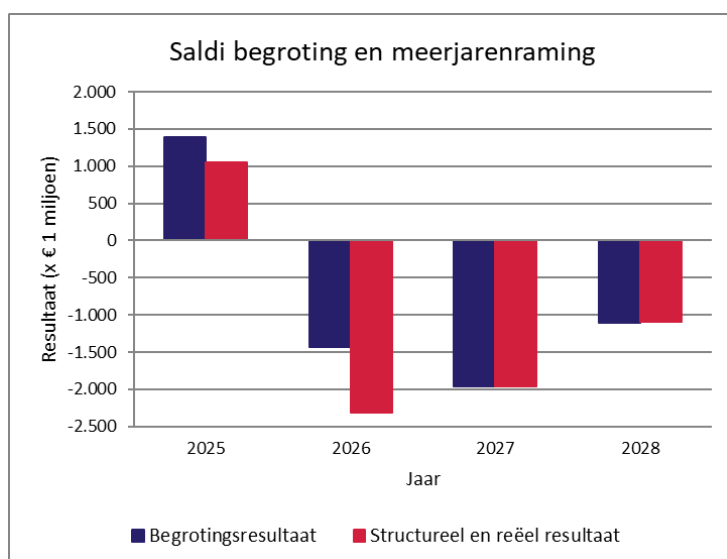
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Geel	Geel

De risicokleur is ten opzichte van vorig jaar niet gewijzigd. De reden hiervoor is dat uw begroting 2025 structureel sluitend is, uw weerstandsvermogen voldoende en uw schuldquote en solvabiliteit gunstig. Wel vertoont uw meerjarenraming nog tekorten en heeft u een deel van de structurele lasten in het sociaal domein ten onrechte als incidenteel aangemerkt.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers inclusief € 0,65 miljoen aan lasten die te maken hebben met volumestijging jeugdzorg. Deze heeft u als incidenteel aangemerkt maar naar ons oordeel is onvoldoende onderbouwd dat deze lasten een incidenteel karakter hebben.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn. In eerdere brieven hebben wij hierover onze zorgen geuit. Gezien de omvang van de tekorten in uw meerjarenraming, ondanks dat ze een dalend verloop laten zien, zult u structurele maatregelen moeten nemen om ook op lange termijn een gezond financieel perspectief te blijven houden. Wij vragen uw aandacht voor het structureel evenwicht in uw begroting en adviseren u om in gesprek te gaan over de bezuinigingsmogelijkheden voor uw gemeente.

Financiële positie en specifieke aandachtspunt voor uw gemeente

GR Sociaal

Uw gemeente neemt deel aan de Gemeenschappelijke regeling (GR) Sociaal. Naar aanleiding van de begroting van deze GR heeft u een afschrift ontvangen van de brief die wij de GR hebben gestuurd. De GR Sociaal werkt namelijk met een bandbreedte voor het ramen van het lastenniveau in de meerjarenraming. Hierbij wordt een 100%-lijn gepresenteerd. Deze raming is gebaseerd op de uitgangspuntennotitie waarin maatregelen zijn verwerkt ter demping van een verdere lastenstijging. Deze maatregelen zijn voldoende onderbouwd. Daarnaast wordt in de meerjarenraming een mogelijk positief scenario (daling van de lasten) en een negatief scenario (stijging van de lasten) geschetst. De gemeentelijke bijdragen worden gebaseerd op het positieve scenario waardoor een daling van de lasten in de meerjarenraming zichtbaar is. Wij zien dit als zeer risicovol zeker met inachtneming van de maatregelen die al in de begroting zijn verwerkt. Wij zien geen onderbouwing voor het feit waarom wordt afgeweken van de 100%-lijn en wij zijn van mening dat de meerjarenraming hiermee geen reëel beeld geeft.

Uw gemeente houdt rekening met het positieve scenario dat onvoldoende onderbouwd is en daarmee naar ons oordeel risicovol. Weliswaar heeft u uit voorzichtigheid een stelpost geraamd voor wanneer dit positieve scenario niet gehaald wordt. Echter, deze stelpost is onvoldoende om tot het door de GR Sociaal geraamde, lastenniveau te komen. Wij gaan dit jaar met de GR in gesprek om vanaf de begroting 2026 de meerjarenraming op de 100% lijn te baseren.

Loon- en Prijsontwikkelingen

In uw begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 houdt u rekening met een loonindexatie die gebaseerd is op de septembercirculaire 2023. U verwerkt echter in uw begroting ook de effecten van de meicirculaire 2024. Het is onze stelregel dat bij verwerking van een circulaire alle effecten meegenomen dienen te worden, inclusief de

recentere prognoses voor loon- en prijsontwikkelingen. Bij de verwerking van twee verschillende circulaire's kunnen de indexpercentages afwijken en bij een grote afwijking kan dit grote gevolgen hebben voor het structureel resultaat, en daarmee het toezichtsregime. Naar aanleiding hiervan adviseren wij u om in uw volgende begroting de indexatiecijfers uit de meest recente verwerkte circulaire mee te nemen in uw ramingen.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Papendrecht

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-865377373
DOS-2024-0000518

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van PIJNACKER-NOOTDORP
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1
2640 AA PIJNACKER

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

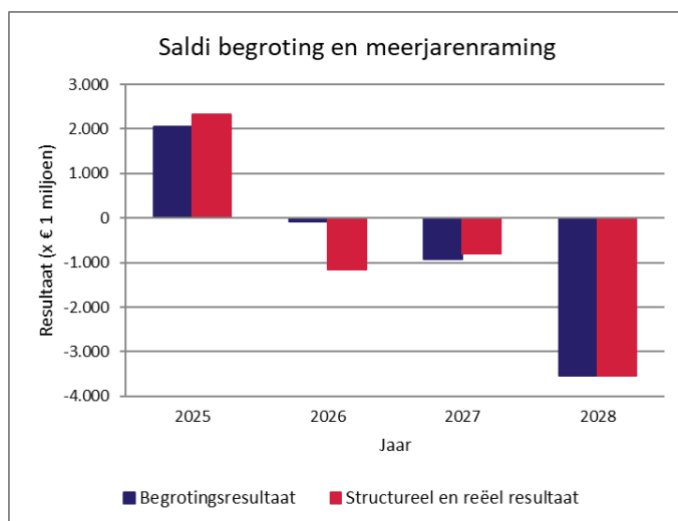
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

De risicokleur is ten opzichte van vorig jaar niet gewijzigd. De reden hiervoor is dat uw begroting 2025 structureel sluitend is, uw financiële positie goed, uw weerstandsvermogen voldoende en uw schuldquote en solvabiliteit uitstekend. Wel vertoont uw meerjarenraming nog tekorten en heeft u houdt u rekening met een bevrozing van de lasten in het sociaal domein maar is dit onvoldoende onderbouwd.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van € 1,2 miljoen aan hogere lasten in de jaren 2026-2028. U bevriest de jeugdzorglasten op het niveau van de realisatie van 2023, maar u onderbouwt onvoldoende waarom dit realistisch zou zijn. Daardoor achten wij dit op dit moment nog niet concreet, en dus niet reëel. Dit lichten wij onderstaand nog toe.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter structurele tekorten die, naar ons oordeel, een stuk nadeliger zijn dan in uw begroting gepresenteerd.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Raming lasten sociaal domein

De lasten in het sociaal domein, met name de jeugdzorglasten, nemen de afgelopen jaren toe door prijs- en volumestijgingen. Uw gemeente probeert deze trend te keren door maatregelen te inventariseren via het Interventieplan. Wij vinden het verstandig dat u nadenkt over maatregelen om de lasten te beheersen maar vinden het te vroeg om hier in uw ramingen al rekening mee te houden. Het Interventieplan wordt immers pas begin volgend jaar vastgesteld. Daarnaast wilt u een nullijn hanteren waarbij u niet meer jaarlijks op basis van de laatste realisatie uw budgetten bijstelt. Wij geven u vooraf mee dat u moet kunnen aantonen dat de ramingen in uw begroting reëel zijn. Dit betekent dat wanneer u minder budget opneemt dan de laatste realisatie dit goed onderbouwd moet worden.

Naar ons oordeel vertoont uw meerjarenraming op dit moment dus een te positief beeld en is er sprake van structurele tekorten. Wij adviseren u om realistische oplossingen te zoeken om volgend jaar tot een sluitende begroting te komen en deze vooraf met ons te bespreken. Zo voorkomt u dat we volgend jaar het structureel resultaat in uw begroting moeten bijstellen wat mogelijk gevolgen kan hebben voor het toezichtregime.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het

noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Volgens de Gemeentewet bent u verplicht alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Pijnacker-Nootdorp.

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864192194
DOS-2024-0000519

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Ridderkerk
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 271
2980 AG RIDDERKERK

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

In samenwerking met de andere provincies zijn wij bezig met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

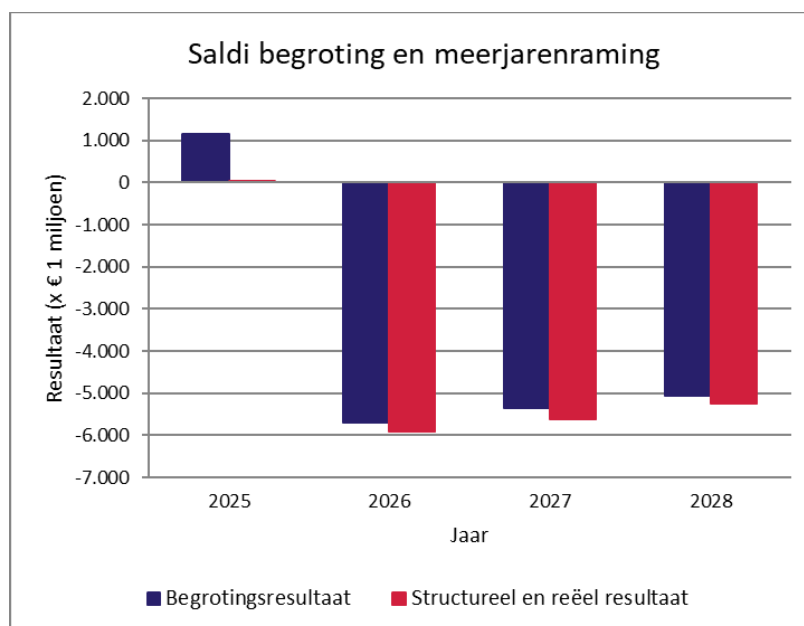
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

Het risicobeeld is ten opzichte van vorig jaar gelijk gebleven. Uw begroting is structureel sluitend en uw weerstandsratio is uitstekend. Wel zijn een aantal beheerplannen niet actueel en zien we tekorten in alle jaren van de meerjarenraming.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers inclusief de volumegroei van de lasten in de meerjarenraming aansluitend op de meerjarenraming van de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd Rijnmond. (lees: Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd Rijnmond)

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten. Hieronder gaan wij hier verder op in.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Tekorten meerjarenraming

Uw meerjarenraming vertoont tekorten. Hierover hebben wij u ook in ons vorige tussenbericht en begrotingsbrief geïnformeerd. Het tekort vanaf 2026 is inmiddels groter geworden. In deze begroting waren nog geen bezuinigingen nodig om te komen tot een structureel sluitende begroting, maar onze verwachting is dat bij begroting 2026 wel bezuinigingen noodzakelijk moeten zijn om te komen tot een structureel sluitende begroting of laatste jaar van de meerjarenraming. Net als bij het tussenbericht wijzen wij erop dat de bezuinigingen concreet en haalbaar moeten zijn. We zullen de bezuinigingen beoordelen wanneer deze worden verwerkt en adviseren ze vooraf met ons af te stemmen.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Naar aanleiding van de begroting van deze gemeenschappelijke regeling (GR) heeft u een afschrift ontvangen van de brief die wij de GRJR hebben gestuurd. Vanwege de stijgende lasten in de jeugdzorg zijn wij vorig jaar met de GRJR in gesprek gegaan t.b.v. het verbeteren van de lastenramingen in de begroting. De deelnemers aan de GRJR werden gedurende het jaar geconfronteerd met stijgingen van de deelnemersbijdrage waar vooraf in de gemeentelijke begroting nog geen rekening mee werd gehouden. Een reële lastenraming in de begroting en meerjarenraming van de GR is van belang voor de realiteit van de begroting van de gemeenten. Het feit dat de GRJR geen rekening hield met volumestijgingen in de meerjarenraming heeft gevolgen gehad voor de structurele ruimte die de gemeenten in de meerjarenraming begroten. De deelnemende gemeenten hebben hierdoor een te rooskleurig beeld van de meerjarenraming gehad. De GRJR heeft in de begroting 2025 een volumestijging verwerkt op basis van de trend de afgelopen jaren. Wij achten deze volumestijging en het daar bijbehorende lastenniveau reëel.

Uw gemeente heeft deze volumestijging niet verwerkt. Er is daarbij geen onderbouwing aangeleverd voor het niet ramen van de volumestijging. Hiermee laat uw meerjarenraming geen reëel beeld zien van de structurele ruimte in de begroting en hebben wij deze aangepast op het structureel saldo waar wij ons toezicht op baseren. Wij verwachten dat u komend jaar een compleet beeld van de meerjarenraming presenteert in de begroting.

Naast de bovenstaande noodzakelijke volumestijging hebben wij u door middel van het afschrift van de brief aan de GRJR op de hoogte gebracht van de nieuwe begrotingssystematiek van de gemeenschappelijke regeling. Wij willen u hierbij nogmaals attenderen op het feit dat vanaf 2024 een groot deel van de lasten m.b.t. de regionale jeugdzorg, in plaats van in de jaarrekening van de GR, in de jaarrekening van de gemeente verantwoord moeten te worden.

Actualisatie beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. Wij adviseren u de beheerplannen voor gebouwen en sportaccommodaties te actualiseren en de hieruit voortvloeiende financiële gevolgen in de begroting en meerjarenraming op te nemen.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden.

Uw ambtelijke organisatie heeft interesse getoond om samen met ons een taakveldanalyse uit te voeren. Dit met als doel meer inzicht te krijgen in de beleidskeuzes die straks gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Ridderkerk

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864198256
DOS-2024-0000520

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Rijswijk
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 5305
2280 HH RIJSWIJK

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

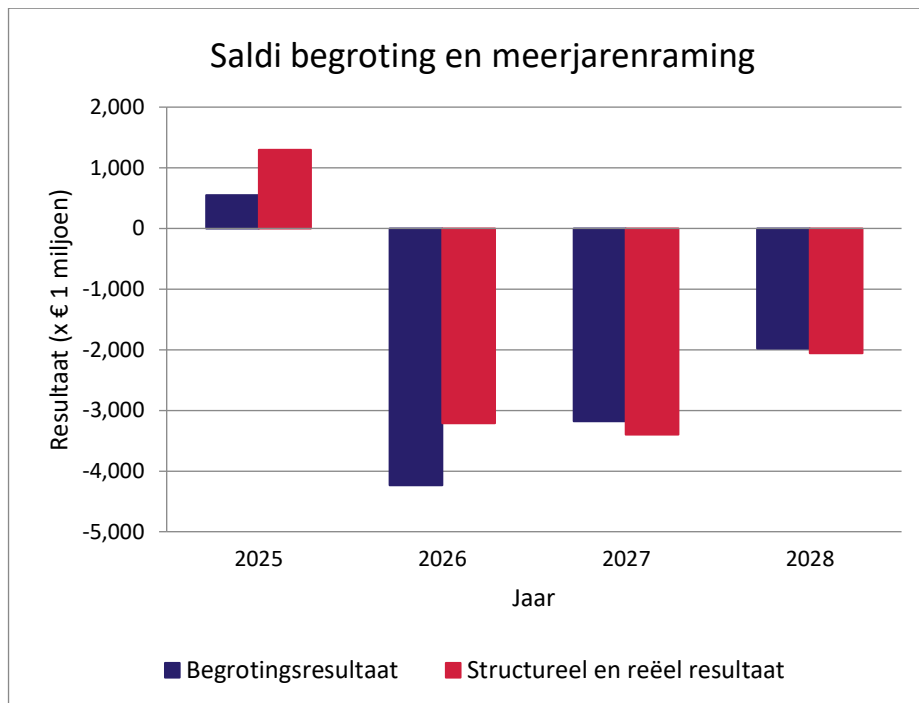
Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Oranje	Geel	Oranje

De kleur is het afgelopen jaar veranderd en komt op basis van de begroting 2025 uit op oranje. Door bezuinigingen is het gelukt om een sluitende begroting 2025 op te stellen en zijn de tekorten in de meerjarenraming verbeterd. Wel blijft uw financiële positie verslechteren. De hoge en stijgende netto schuldquote in combinatie met een lage en dalende solvabiliteit is zorgwekkend.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Wel vertoont uw meerjarenraming structurele tekorten. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Door de daling van de algemene uitkering vanaf 2026 vertoont uw meerjarenraming structurele tekorten. Daarmee staat u voor een forse uitdaging om volgend jaar tot een structureel sluitende begroting 2026 te komen, zeker omdat u in de begroting 2025 al een flink pakket aan maatregelen heeft genomen. In ons tussenbericht 2024 hebben wij onze waardering uitgesproken dat u vroegtijdig de desbetreffende maatregelen in beeld had gebracht. Wij hebben vernomen dat u ook voortvarend aan de slag bent om de tekorten in de meerjarenraming op te lossen. Hiervoor spreken wij onze waardering uit en wij adviseren u wederom de maatregelen vooraf met ons af te stemmen. Verder adviseren wij u om reeds genomen bezuinigingen actief te monitoren.

Financiële positie

De financiële kengetallen laten een verslechtering van uw financiële positie zien. Uw eigen vermogen is de afgelopen jaren afgenomen als gevolg van negatieve rekening resultaten en zal op basis van de huidige begroting verder dalen. Afgezien van het kengetal grondexploitaties vallen alle kengetallen in de categorie hoog risico. We adviseren u om uw exploitatie in evenwicht te brengen en uw financiële positie te verbeteren. De financiële kengetallen kunnen u helpen om dit te monitoren.

Kengetal	2025	2026	2027	2028	Risico op basis signaleringswaarde VNG
Netto schuldquote	127%	137%	145%	150%	Hoog risico
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	121%	131%	139%	143%	Hoog risico
Solvabiliteit	19%	18%	17%	17%	Hoog risico
Structurele exploitatieruimte	0,5%	-1,30%	-1,40%	-0,9%	Hoog risico
Grondexploitaties	27%	22%	19%	15%	Laag risico
Belastingcapaciteit	108%	108%	108%	108%	Hoog risico

Weerstandsratio

Uw weerstandsratio laat een dalende trend zien. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de algemene reserve is afgenomen door de negatieve rekeningresultaten van de afgelopen jaren. Dit vinden wij zorgwekkend. Wij vragen u om de ontwikkeling van de weerstandsratio nauwlettend te monitoren en te zorgen dat deze toereikend blijft om de risico's af te dekken.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Volgens de Gemeentewet bent u verplicht alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rijswijk

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-866089987
DOS-2024-0000521

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Rotterdam
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 70012
3000 KP ROTTERDAM

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

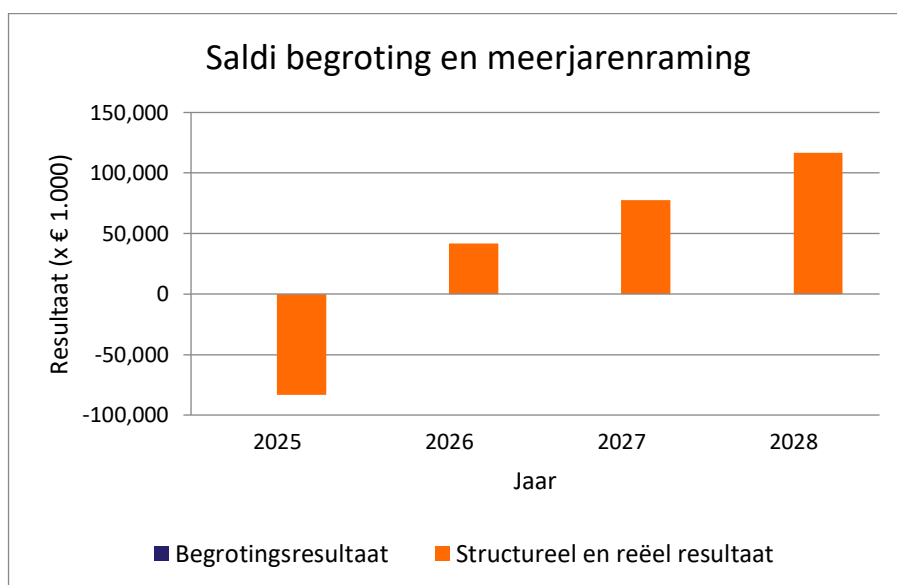
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Geel

Het beeld is ten opzichte van de vorige begroting verslechterd. De oorzaak hiervoor is dat uw begroting 2025 niet structureel in evenwicht is. Uw meerjarenraming is wel structureel in evenwicht. Ook heeft u nieuwe bezuinigingen opgenomen die nog gerealiseerd moeten worden en is uw weerstandsratio (0,8) op de korte termijn onvoldoende om uw risico's af te dekken. Voor de langere termijn geeft u een verbetering van de weerstandsratio aan.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Uw begrotingsresultaat sluit jaarlijks op € 0 en is daarom niet zichtbaar in bovenstaande diagram.

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Exclusief het deel van de taakstellingen RBOK en RBOK+ in de jaren 2027 (€ 40,2 miljoen) en 2028 (€ 40,7 miljoen) die wij op dit moment onvoldoende onderbouwd vinden. Wij vinden het daarom te risicovol om vooraf rekening te houden met de financiële effecten van dit deel van de taakstellingen en vragen u deze eerst verder uit te werken. Dit lichten wij verderop in de brief toe.

Conclusie

Het structurele resultaat van uw begroting is negatief, maar omdat uw gemeente aannemelijk heeft gemaakt dat dit resultaat in 2028 positief zal zijn, valt u toch onder regulier (repressief) toezicht. Wij vinden het verstandig dat u zo voortvarend aan de slag bent om het structureel evenwicht in uw begroting te herstellen. Wel merken wij op dat een deel van deze maatregelen nog verder uitgewerkt dienen te worden.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). De GRJR heeft in de ramingen rekening gehouden met een volumegroei. Dit vinden wij gelet op de volumestijging in de afgelopen jaren verstandig. In onze brief aan de GRJR over de begroting 2025, die wij in afschrift naar alle gemeenteraden hebben verstuurd, hebben wij aangegeven dat wanneer gemeenten toch uitgaan van een lagere raming dan opgegeven door de GRJR zij dit zelf dienen te onderbouwen.

Uw gemeente gaat uit van een lagere raming dan door de GRJR opgegeven en wij hebben hier ambtelijk uitvoerig over gesproken. Op basis van deze gesprekken achten wij een deel van de taakstellingen voldoende onderbouwd om op voorhand rekening te houden met de nog te realiseren besparing. Dit geldt niet voor de verhoging van de taakstelling vanaf 2027. De plannen om deze verhoging van de besparing te realiseren moeten nog verder uitgewerkt worden. Daarom vinden wij het op dit moment te risicovol dat in de cijfers al rekening wordt gehouden met het financiële effect hiervan. Wij vragen u het onderbouwde deel van de taakstelling nauwlettend te monitoren en het niet onderbouwde deel verder uit te werken of te voorzien van alternatieve dekking.

Weerstandratio

De weerstandratio geeft aan in hoeverre een gemeente in staat is de risico's die zij loopt af te dekken. Uit uw paragraaf weerstandsvermogen blijkt dat de weerstandratio in 2025 uitkomt op 0,80. Dit betekent dat u onvoldoende in staat bent om de risico's af te dekken. In de afgelopen jaren hebben wij vaker uw aandacht gevraagd voor de weerstandratio van uw gemeente en vragen u nogmaals om erop toe te zien dat de weerstandratio toereikend is en blijft.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864183794
DOS-2024-0000523

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Schiedam
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1501
3100 EA SCHIEDAM

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

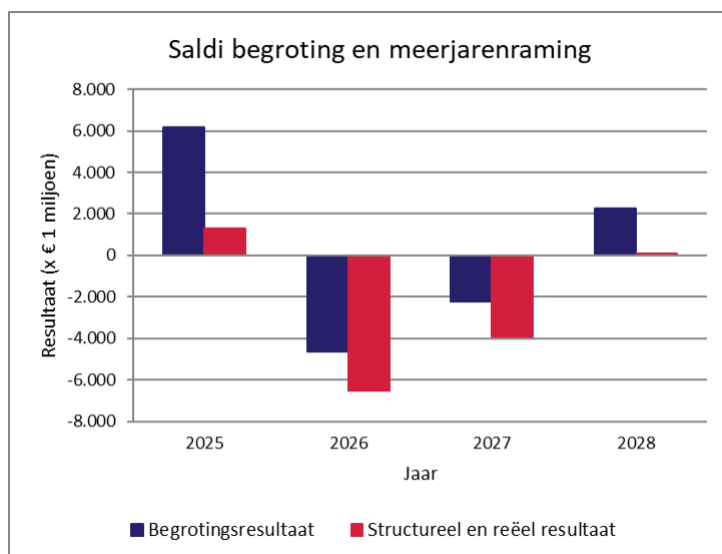
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Oranje	Oranje	Oranje

De risicokleur is gelijk gebleven. Dit komt met name doordat uw meerjarenraming grotendeels niet structureel sluitend is en er bezuinigingsmaatregelen zijn genomen die nog gerealiseerd moeten worden. Ook is er sprake van achterstallig onderhoud (waarvoor er wel een adequate voorziening is gevormd).

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers inclusief de gevolgen van de aangenomen amendementen.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Een groot deel van uw meerjarenraming vertoont echter tekorten.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Tekorten meerjarenraming

De gemeente heeft een bezuinigingsplan opgesteld en deze is grotendeels aangenomen. De maatregelen zijn door ons beoordeeld en deze achten we voldoende concreet en realistisch. Daarmee sluit begrotingsjaar 2025 structureel positief. De jaren 2026 en 2027 in de meerjarenraming vertonen echter nog wel tekorten. De financiën blijven dus onder druk staan en waarschijnlijk zijn aanvullende bezuinigingsmaatregelen noodzakelijk. Dit wilt u onder andere doen door de nullijn gemeenschappelijke regelingen. We wijzen u erop dat de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen behoren tot verplichte uitgaven en dat u bij bezuinigingen op gemeenschappelijke regelingen afhankelijk bent van besluitvorming van de gemeenschappelijke regelingen. Op dit moment zijn die bezuinigingen nog niet concreet. We blijven er ook op wijzen dat de bezuinigingen concreet en haalbaar moeten zijn. We zullen de aanvullende maatregelen beoordelen wanneer deze worden verwerkt en adviseren om ze weer met ons af te stemmen.

Lastenstijging jeugdhulp ROGplus

De jeugdhulplasten laten de afgelopen jaren een forse stijging zien. Bij de ROGplus komt de realisatie van de lasten afgelopen tijd hoger uit dan vooraf begroot of tussentijds gewijzigd. Na het verschijnen van de begroting 2025 van de ROGplus is de tussentijdse rapportage 2024 van de ROGplus verschenen. Deze laat een verdere stijging van de lasten zien. Op basis van deze informatie is de kans groot dat het lagere lastenniveau uit de begroting 2025 ontoereikend zal blijken.

Op dit moment vindt een nader onderzoek plaats naar de realistische inschatting van het jeugdhulpbudget. We hopen dat dit onderzoek bijdraagt aan een reëlere inschatting van de lasten voor jeugdhulp op voorhand zodat het risico op tussentijdse overschrijdingen vermindert en u niet steeds achteraf wordt geconfronteerd met verhoogde bijdragen. Voor nu vragen wij u rekening te houden met ontoereikende budgetten voor de ROGplus. In aankomende begrotingen zullen wij toetsen of de resultaten van het onderzoek juist verwerkt zijn.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

Wij hebben u door middel van het afschrift van de brief aan de GRJR op de hoogte gebracht van de nieuwe begrotingssystematiek van de gemeenschappelijke regeling. Wij willen u hierbij nogmaals attenderen op het feit dat vanaf 2024 een groot deel van de lasten m.b.t. de regionale jeugdzorg, in plaats van in de jaarrekening van de GR, in de jaarrekening van de gemeente verantwoord moeten te worden.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#). Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Schiedam

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2024-865567192
DOS-2024-0000524

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van SLIEDRECHT
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1
3360 AA SLIEDRECHT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

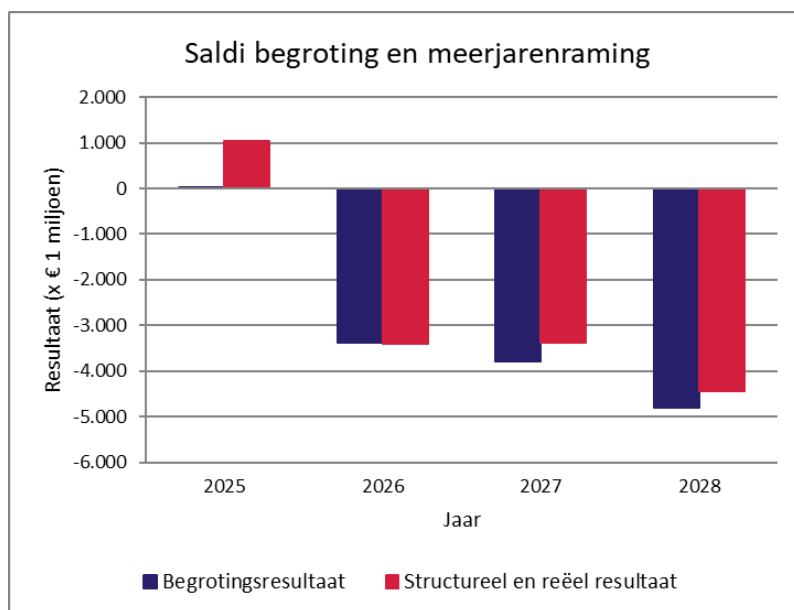
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Geel	Geel

De risicokleur is ten opzichte van vorig jaar niet gewijzigd. De reden hiervoor is dat uw begroting 2025 structureel sluitend is, uw schuldquote en solvabiliteit gunstig zijn en uw weerstandsvermogen voldoende. Wij maken ons wel zorgen om uw financiële positie op de lange termijn.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten. In eerdere brieven hebben wij hierover onze zorgen geuit. Gezien de omvang van de tekorten in uw meerjarenraming, zult u structurele maatregelen moeten nemen om ook op lange termijn een gezond financieel perspectief te hebben. Wij vragen uw aandacht voor het structureel evenwicht in uw begroting. Het vinden van bezuinigingsmogelijkheden voor uw gemeente is noodzakelijk om de komende jaren een structureel sluitende begroting te houden.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies (BBV)

Voor de opzet en inhoud van de begroting en jaarrekening gelden wettelijke eisen die zijn vastgelegd in het BBV. Wij constateren dat met name de financiële begroting nog niet voldoet aan de voorschriften. In het overzicht van reserves en voorzieningen moet het (meerjarig) verloop van de reserves en voorzieningen uitgesplitst worden naar toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Het overzicht van 'Incidentele baten en lasten' geeft niet het benodigde inzicht. Niet alle incidentele reserve mutaties zijn opgenomen en er ontbreekt een toelichting op het overzicht. Hierdoor is het niet mogelijk te beoordelen of deze lasten terecht op de lijst van incidentele lasten zijn opgenomen. Ook ontbreekt er bij het overzicht 'structurele toevoeging en onttrekking aan reserves' de toelichting. Een berekening van het structurele begrotingsresultaat is er ook niet. Wij verwijzen voor de opstelling hiervan naar de door de commissie BBV in 2018 opgestelde notitie '[structurele en incidentele baten en lasten](#)' en ons [Gemeenschappelijk Toezichtkader \(GTK\) 2020](#). Indien gewenst denken wij ambtelijk graag mee over de inrichting van het overzicht van incidentele baten en lasten. Wij vertrouwen erop dat in het vervolg de begroting en jaarrekening voldoen aan de BBV-voorschriften.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het

noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sliedrecht

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864461895
DOS-2024-0000525

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Teylingen
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 149
2215 ZJ VOORHOUT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹. Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

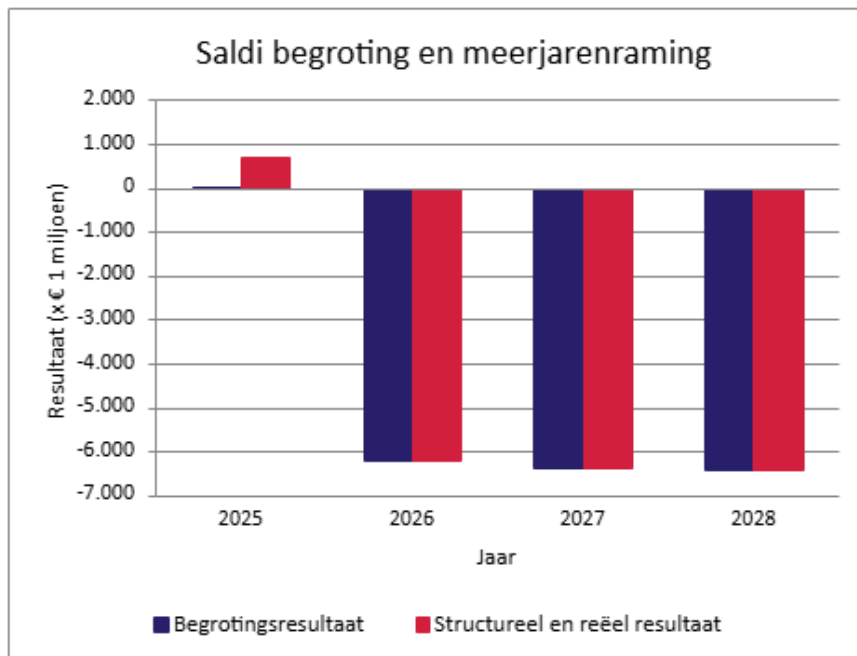
Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Geel

Uw risicokleur is verslechterd ten opzichte van vorig jaar. Dit heeft er mee te maken dat alle jaren in uw meerjarenperspectief tekorten laten zien en dat een van uw beheerplannen niet meer actueel is. Uw weerstandratio is daarentegen wel nog steeds uitstekend en uw financiële kengetallen vallen grotendeels in de minst risicovolle categorie.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet sluitend meerjarenperspectief

Uw meerjarenraming vertoont, net als bij uw begroting 2024, tekorten die voor een groot deel veroorzaakt worden door de terugloop van het gemeentefonds. Het beeld is ten opzichte van begroting 2024 verslechterd. Wij hebben vernomen dat u zoekt naar maatregelen om het structureel evenwicht te herstellen. Dit vinden wij verstandig. Om bezuinigingen als reëel aan te kunnen merken, dienen zij goed onderbouwd te zijn. Wij adviseren u om bezuinigingen vooraf met ons af te stemmen. Hierdoor wordt straks een begroting door u vastgesteld met daarin een door ons realistisch bevonden bezuinigingsplan.

Actualisatie beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. Uw beheerplan voor civiele kunstwerken is niet meer actueel en uw plan voor gebouwen verloopt aan het einde van het jaar. U heeft aangegeven dat beide beheerplannen binnenkort geactualiseerd zullen worden. De financiële gevolgen zijn echter nog niet in de begroting verwerkt. We adviseren

u de uit de nieuwe beheerplannen voortvloeiende financiële gevolgen zo snel mogelijk in de begroting en meerjarenraming op te nemen.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#). Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Volgens de Gemeentewet bent u verplicht alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts
bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Teylingen

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864184648
DOS-2024-0000526

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Vlaardingen
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 1002
3130 EB VLAARDINGEN

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

In samenwerking met de andere provincies zijn wij bezig met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

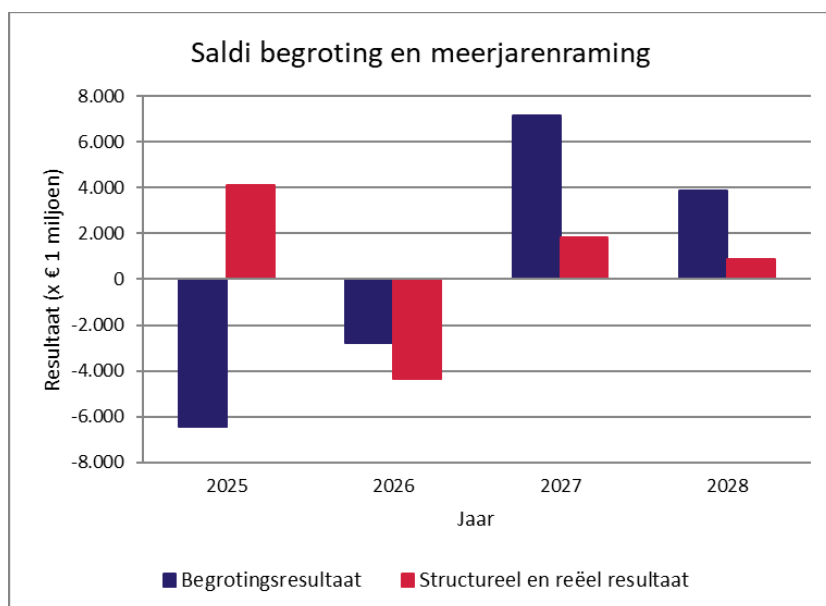
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Oranje	Groen	Geel

De risicokleur is ten opzichte van vorig jaar verslechterd. Dit komt onder andere doordat er bezuinigingsmaatregelen zijn genomen die nog gerealiseerd moeten worden. Ook is een deel van uw meerjarenraming niet structureel sluitend en is uw weerstandsvermogen afgenomen.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Exclusief de besparing verbonden partijen in de meerjarenraming (zie bezuinigingen)
- Inclusief de gevolgen van de aangenomen amendementen

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Verder bent u al druk bezig met het treffen van maatregelen om het evenwicht in uw meerjarenraming te herstellen. Alleen de jaarschijf 2026 vertoont nog structurele tekorten.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Bezuinigingen

Om tot een sluitende begroting en meerjarenraming te komen is uw gemeente bezig met het realistischer wegzetten van de investeringen en heeft u een bezuinigingsplan opgesteld. Dit plan is grotendeels aangenomen. De maatregelen zijn door ons beoordeeld en de meeste achten we voldoende concreet en realistisch. Daarmee is begrotingsjaar 2025 structureel in evenwicht. In de begroting is ook een besparing op de verbonden partijen meegenomen in de meerjarenraming. Op dit moment bevat deze bezuiniging (nog) geen concrete maatregelen. Bezuinigingen moeten concreet en haalbaar zijn. We gaan daarom in onze beoordeling uit van de cijfers exclusief deze bezuinigingsmaatregel. Ook wijzen we u erop dat de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen behoren tot verplichte uitgaven en dat u bij bezuinigingen op gemeenschappelijke regelingen afhankelijk bent van besluitvorming van de gemeenschappelijke regelingen. We zullen aanvullende maatregelen beoordelen wanneer deze worden verwerkt en adviseren om ze vooraf met ons af te stemmen.

Lastenstijging jeugdhulp ROGplus

De jeugdhulplasten laten de afgelopen jaren een forse stijging zien. Bij de ROGplus komt de realisatie van de lasten afgelopen tijd hoger uit dan vooraf begroot of tussentijds gewijzigd. Na het verschijnen van de begroting 2025 van de ROGplus is de tussentijdse rapportage 2024 van de ROGplus verschenen. Deze laat een verdere stijging van de lasten zien. Op basis van deze informatie is de kans groot dat het lagere lastenniveau uit de begroting 2025 ontoereikend zal blijken.

ROGplus is samen met opdrachtnemer Mevis en onderzoeksbureau Significant bezig om te onderzoeken wat een reëel jeugdhulpbudget is. We hopen dat dit onderzoek bijdraagt aan een reëlere inschatting van de lasten voor jeugdhulp op voorhand zodat het risico op tussentijdse overschrijdingen vermindert en u niet steeds achteraf wordt geconfronteerd met verhoogde bijdragen. Voor nu vragen wij u rekening te houden met ontoereikende budgetten voor de ROGplus.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

Wij hebben u door middel van het afschrift van de brief aan de GRJR op de hoogte gebracht van de nieuwe begrotingssystematiek van de gemeenschappelijke regeling. Wij willen u

hierbij nogmaals attenderen op het feit dat vanaf 2024 een deel van de lasten m.b.t. de regionale jeugdzorg, in plaats van in de jaarrekening van de GR, in de jaarrekening van de gemeente verantwoord moeten te worden.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts
bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Vlaardingen

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-862782184
DOS-2024-0000527

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Voorne aan Zee
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 13
3220 AA HELLEVOETSLUIS

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

In samenwerking met de andere provincies zijn wij bezig met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen twee jaar opgenomen.

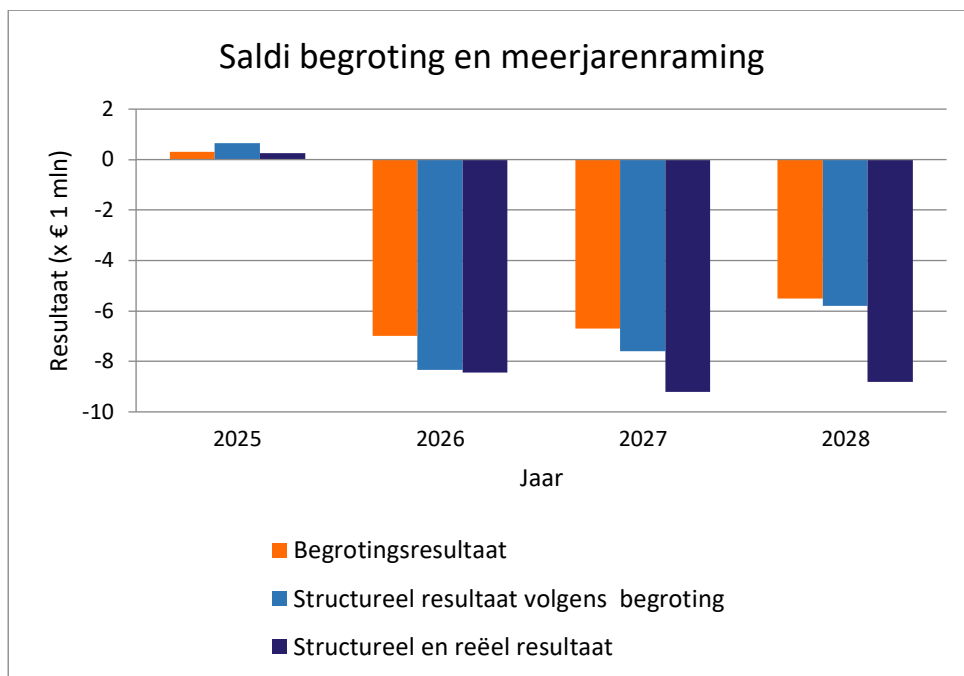
Risicokleuren 2024 en 2025

Begroting	2024	2025
Risicokleur	Oranje	Oranje

Uw risicokleur is hetzelfde als vorig jaar. De oranje kleur is met name het gevolg van de beperkte structurele ruimte in het saldo van de begroting en de tekorten in de meerjarenraming onder andere als gevolg van de daling van de algemene uitkering. Daarnaast valt, net als vorig jaar, de financiële positie van uw gemeente op basis van de financiële kengetallen (zoals de solvabiliteit en de netto schuldquote) in de middelste risicocategorie (neutraal). In de begroting 2025 zijn ten opzichte van de vorige begroting geen nieuwe bezuinigingen of taakstellingen opgenomen om tot een sluitend saldo te komen, dit zorgt voor een verbetering van de risicoscore omdat er dus ook geen risico is dat deze niet gerealiseerd worden. Ook de voortgang met betrekking tot het harmoniseren van de beheerplannen levert een verbetering op.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Inclusief de lasten voor “80 jaar bevrijding” en de baten die u ontvangt voor “detachering Strategisch Adviseur”. Beide zijn in uw begroting aangemerkt als incidentele baten en lasten maar vallen naar aard onder de structurele baten en lasten. Dit levert per saldo een positieve aanpassing op van € 40.000,-
- Inclusief de uitvoeringslasten à € 80.000 voor het innen van de parkeerbelasting volgend uit het amendement: “Nu niet besluiten tot afschaffing parkeerbelasting bij de stranden in Rockanje”.
- Inclusief de volumegroei van de lasten in de meerjarenraming aansluitend op de meerjarenraming van de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd Rijnmond (zie onder het kopje “Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd Rijnmond”)
- Inclusief de stelpost voor de extra middelen jeugdzorg vanaf 2026. Deze inkomsten zijn bij de berekening van de meicirculaire per abuis niet verwerkt in de begroting.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Wel maken wij ons zorgen over uw financiële positie op de langere termijn omdat uw meerjarenraming niet structureel in evenwicht is. Hieronder lichten wij dit nader toe.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel saldo van € 8,5 miljoen in 2026 en verder. Het structurele tekort wordt voor een groot deel veroorzaakt door de korting die het Rijk vanaf 2026 doorvoert op het Gemeentefonds. Uw gemeente is hierin niet uniek, dit zien wij bij veel gemeenten in Zuid-Holland. Omdat uw begroting 2025 structureel en reëel in evenwicht is, heeft dit geen gevolgen voor het toezichtregime voor 2025. Zolang uw meerjarenraming niet sluitend is moet u volgens de Gemeentewet bij iedere toekomstige begroting zorgen voor structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar (of aannemelijk maken dat dit in het laatste jaar van de meerjarenbegroting wordt bereikt). Dit is risicovol, omdat het niet altijd mogelijk is om structureel begrotingsevenwicht op korte termijn te bewerkstelligen.

Wij hebben er begrip voor dat u, conform advies van de VNG, de tekorten in uw meerjarenraming laat zien. Met de kennis van nu ontkomt u er niet aan in de begroting 2026 bezuinigingsmaatregelen op te nemen. Wij vinden het verstandig dat u inmiddels bent gestart met een traject om te komen tot maatregelen. U maakt daarbij gebruik van een onderzoek naar de beïnvloedbaarheid van de budgetten, uitgevoerd door Berenschot. Dit kan als goede basis dienen voor het nemen van (in sommige gevallen) moeilijke besluiten. Wij verzoeken u te zijner tijd concrete maatregelen te formuleren en deze te voorzien van een financiële onderbouwing zodat wij deze kunnen toetsen op realiteit. Wij adviseren u om deze maatregelen vooraf met ons af te stemmen. Hierdoor wordt straks een begroting door u vastgesteld met daarin een door ons realistisch bevonden bezuinigingsplan.

Inzet surplus algemene reserve

Volgens de geldende wet- en regelgeving zijn reservemutaties in principe naar aard incidenteel. Uitzondering daarop zijn de onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten en de inzet van dat deel van de algemene reserve dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het surplus). Deze onttrekkingen mogen als structurele baat aangemerkt worden wanneer zij aan de geldende voorwaarden voldoen.

Naast een dekkingsreserve voor kapitaallasten maakt u ten behoeve van het begrotingssaldo in 2025 gebruik van de inzet van een deel van de algemene reserve dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het surplus). U heeft voldaan aan de voorwaarden:

- doordat een adequate risico-inventarisatie aan ons is overlegt;
- het surplus correct is berekend, de solvabiliteit op het moment van onttrekken boven de ondergrens van 20% is;
- en de onttrekking maximaal 10% van het surplus is.

Hierdoor kunt u deze onttrekking als structurele onttrekking aanmerken en opnemen in het verplichte overzicht van structurele reservemutaties.

Informatiewaarde begroting

In de brief naar aanleiding van de vorige begroting van uw gemeente hebben wij u geattendeerd op zaken ter versterking van de informatiewaarde. Wij zien ten opzichte van vorig jaar dan ook verbetering van de kwaliteit van de begroting door onder andere de presentatie van de saldi in de begroting en een verbeterde werkwijze ten aanzien van indexeringen. Er resten nog een paar zaken waar wij u als raad op willen attenderen.

Gezien de onrustige tijden voor wat betreft de gemeentefinanciën vinden wij het belangrijk dat de focus niet alleen ligt op het begrotingsjaar maar dat ook voldoende inzicht is in het financiële meerjarenbeeld.

Het valt ons op dat de investeringsambities uit het investeringsschema niet zijn verwerkt in het meerjarenbeeld van de geprognosticeerde balans, de kengetallen en de paragraaf financiering. Dit beperkt de informatiewaarde van het meerjarenbeeld met name op de te verwachten ontwikkelingen van de financiële positie van de gemeente. Wij verzoeken volgend jaar ook de meerjarige investeringen in de verschillende onderdelen mee te nemen en daarmee een compleet beeld van de geprognosticeerde financiële positie te presenteren.

Daarnaast is in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing geen inventarisatie van de risico's opgenomen. Het besluit begroting en verantwoording (BBV) schrijft voor dat naast een berekening van de risico's ook een inventarisatie van de risico's gepresenteerd wordt. Wij zijn ambtelijk met de gemeente in gesprek op welke wijze dit in de volgende begroting verwerkt kan worden, met inachtneming van het vertrouwelijke karakter van deze informatie.

Ontwikkelingen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond

U bent voor de uitvoering van de taken met betrekking tot de jeugdzorg aangesloten bij de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdzorg Rijnmond (GRJR). Naar aanleiding van de begroting van deze gemeenschappelijke regeling (GR) heeft u een afschrift ontvangen van de brief die wij de GRJR hebben gestuurd. Vanwege de stijgende lasten in de jeugdzorg zijn wij vorig jaar met de GRJR in gesprek gegaan ten behoeve van het verbeteren van de lastenramingen in de begroting. De deelnemers aan de GRJR werden gedurende het jaar geconfronteerd met stijgingen van de deelnemersbijdrage waar vooraf in de gemeentelijke begroting nog geen rekening mee werd gehouden. Een reële lastenraming in de begroting en meerjarenraming van de GR is van belang voor de realiteit van de begroting van de gemeenten. Het feit dat de GRJR geen rekening hield met volumestijgingen in de meerjarenraming heeft gevolgen gehad voor de structurele ruimte die de gemeenten in de meerjarenraming begroten. De deelnemende gemeenten hebben hierdoor een te rooskleurig beeld van de meerjarenraming gehad. De GRJR heeft in de meerjarenraming van de begroting 2025 een volumestijging verwerkt op basis van de trend de afgelopen jaren. Wij achten deze volumestijging en het daarbij behorende lastenniveau reëel.

Uw gemeente heeft, in tegenstelling tot wat in de paragraaf verbonden partijen staat aangegeven, de volumestijging niet verwerkt in de meerjarenraming. Er is daarbij geen onderbouwing aangeleverd voor het niet ramen van de volumestijging. Hiermee laat uw meerjarenraming geen reëel beeld zien van de structurele ruimte in de begroting en hebben wij deze aangepast op het structureel saldo waar wij ons toezicht op baseren. Wij verwachten dat u komend jaar een compleet beeld van de meerjarenraming presenteert in de begroting.

Naast de bovenstaande noodzakelijke volumestijging hebben wij u door middel van het afschrift van de brief aan de GRJR op de hoogte gebracht van de nieuwe begrotingssystematiek van de gemeenschappelijke regeling. Wij willen u hierbij nogmaals attenderen op het feit dat vanaf 2024 een groot deel van de lasten met betrekking tot de regionale jeugdzorg, in plaats van in de begroting en jaarrekening van de GR, in de begroting en jaarrekening van de gemeente verantwoord moeten worden.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Wij verwachten echter dat dit aanbod, naast het uitgebreide traject dat uw gemeente met Berenschot heeft lopen voor de komende begroting weinig meerwaarde biedt. Als u toch belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2025 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Voorne aan Zee

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864626311
DOS-2024-0000528

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Voorschoten
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 393
2250 AJ VOORSCHOTEN

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

In samenwerking met de andere provincies zijn wij bezig met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

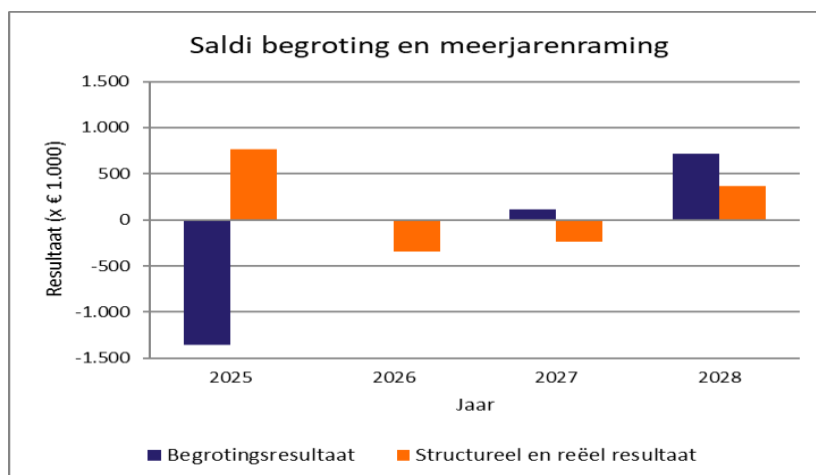
Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

De risicokleur is ongewijzigd. In de achterliggende factoren zien we wel een verschuiving: in de begroting 2024 liet de meerjarenraming in het laatste jaar een negatief structureel saldo zien, in de begroting 2025 is dat positief. Daarbij is een aandachtspunt dat u dit positieve resultaat (in 2028) alleen kunt bereiken als de verwerkte ombuigingen gerealiseerd kunnen worden.

Structureel begrotingsresultaat

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen volledig en realistisch zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Op basis van ambtelijke afstemming gaan wij bij de bepaling van het structureel saldo voor 2025 uit van aanpassing van de cijfers. Bij de berekening van uw structureel resultaat heeft u eenmalige lasten voor de kruispuntkerk/omgevingsvisie ad € 200.000 en een eenmalige dotatie aan de reserve zwembad ad € 309.000 niet als incidenteel aangemerkt. In ons oordeel gaan wij daarom uit van een structureel en reëel saldo dat in 2025 € 509.000 hoger is dan u in uw begroting presenteert.

Daarnaast vragen wij u het inzicht in het structureel resultaat in volgende begrotingen te verbeteren. Hiervoor verwijzen wij u naar de notitie structurele en incidentele baten en lasten uit 2018 van de commissie BBV. Ambtelijk denken wij hierover graag met u mee.

Ombuigingen vanaf 2026

Wij zien dat uw gemeente voortvarend bezig is met voorbereidingen voor ombuigingen vanaf 2026. Daarvoor spreken wij onze waardering uit. Conform het [Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader \(GTK\)](#) beoordelen wij of de invulling van voorgenomen ombuigingen voldoende concreet en haalbaar is. Dat is op twee punten voor de jaren 2026, 2027 en 2028 (nog) niet het geval:

- Een bedrag van € 200.000 aan maatregelen in het preventieve veld dat u nog niet concreet heeft ingevuld;
- Een bedrag van € 150.000 aan taakstellingen op bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Bijdragen aan GR'en zijn verplicht en de taakstelling is nog niet verwerkt in de begrotingen van de GR'en. Het is dus risicovol voor een gemeente om vooraf rekening te houden met een financieel effect.

Indien wij bij de berekening van het structureel en reëel resultaat rekening houden met een administratieve correctie van deze punten, wordt het structureel en reëel resultaat in de jaren 2026 en 2027 licht negatief. Wij hebben er alle vertrouwen in dat u deze voorgenomen ombuigingen in het komende jaar concreter zult maken.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat 2025 van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Meerjarenraming en bezuinigingen

Uw meerjarenraming vertoont vanaf 2028 weer een positief structureel saldo. Dat komt mede tot stand door een pakket aan maatregelen, waarvan een deel nog concreter ingevuld moet worden. Wij adviseren u de implementatie en opbrengsten hiervan nauwlettend te volgen en ons hierover periodiek ambtelijk te laten informeren.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Voorschoten

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2024-863631582
DOS-2024-0000529

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Waddinxveen
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 400
2740 AK WADDINXVEEN

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

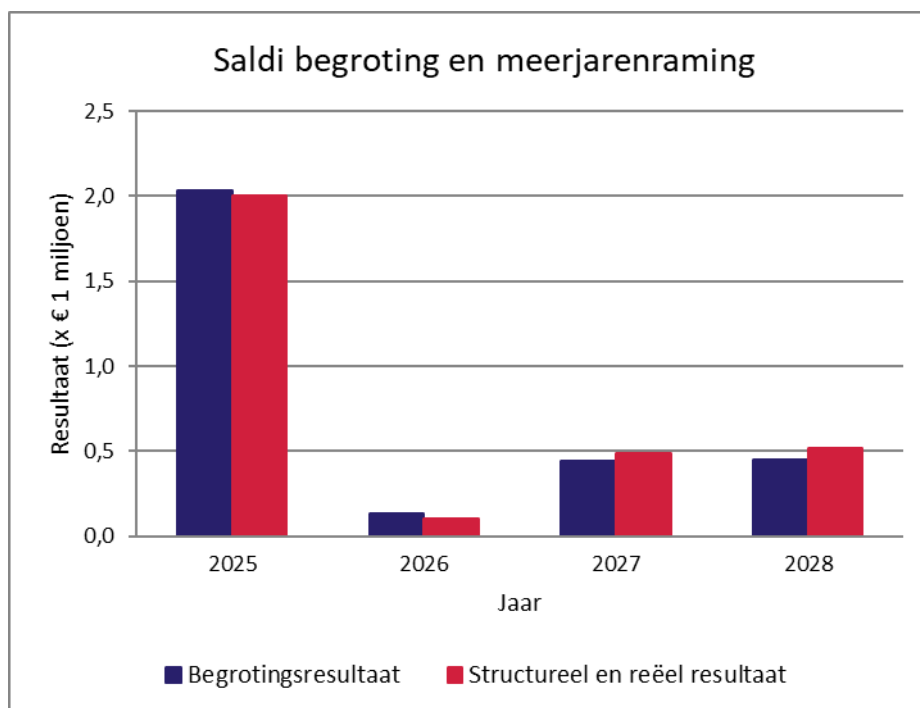
Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

De risicokleur is ten opzichte van de begroting 2024 onveranderd en blijft de kleur groen. In de achterliggende indicatoren zien we wel enkele verschuivingen. De financiële positie is goed en de weerstandsratio uitstekend. Hiervoor spreken wij onze waardering uit.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht.

Specifiek aandachtspunt voor uw gemeente

Beheerplannen kapitaalgoederen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. Om het beheer, het onderhoud en de financiële consequenties van deze kapitaalgoederen goed in kaart te brengen zijn recente beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) belangrijk. Beheerplannen die niet actueel zijn, geven geen reëel beeld van de onderhoudslasten in uw begroting en meerjarenraming. Wij hebben geconstateerd dat niet alle beheerplannen kapitaalgoederen meer actueel zijn en adviseren u deze zo snel mogelijk te actualiseren.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden

betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Volgens de Gemeentewet bent u verplicht alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Waddinxveen

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864193887
DOS-2024-0000539

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van WASSENAAR
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 499
2240 AL WASSENAAR

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn wij met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

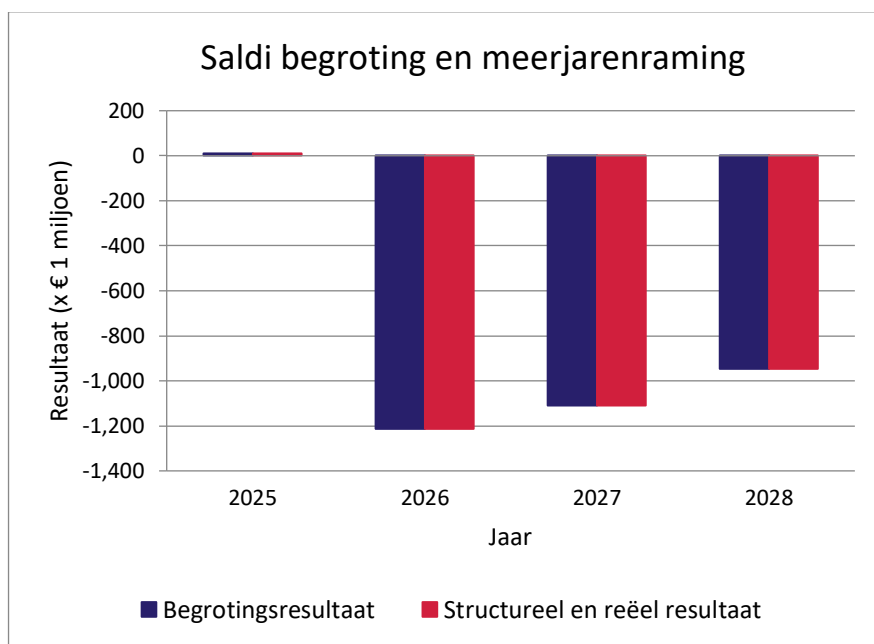
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

Het beeld is de afgelopen jaren gelijk gebleven en komt op basis van de begroting 2025 uit op groen. Uw financiële positie is goed. Verder is uw weerstandsratio uitstekend.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Uw meerjarenraming vertoont wel tekorten. Hieronder wordt nader ingegaan op uw meerjarenraming.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Niet structureel sluitende meerjarenraming

Bij de beoordeling van uw begroting 2025 constateren wij dat uw meerjarenraming sluit met een nadelig structureel resultaat voor de jaren 2026, 2027 en 2028. In ons tussenbericht hebben wij u hierover reeds geïnformeerd. U heeft maatregelen genomen om de meerjarenraming in evenwicht te brengen. Wij vinden het verstandig dat u daar al zo concreet mee bezig bent. De maatregelen die zijn getroffen zijn echter nog niet voldoende om het evenwicht te herstellen. U zult dus nog aanvullende maatregelen moeten nemen. We zullen de aanvullende maatregelen we beoordelen wanneer deze in de begroting worden verwerkt en we adviseren u om deze goed te onderbouwen. Dit betekent dat deze concreet en haalbaar moeten zijn. Verder adviseren wij u deze maatregelen vooraf met ons af te stemmen. Hierdoor wordt de begroting 2026 door u vastgesteld met daarin een door ons realistisch bevonden bezuinigingsplan.

Aanbod

U heeft ons uitgenodigd om een mondelinge toelichting te geven op onze brieven en onze werkzaamheden. Wij maken graag gebruik van uw aanbod. We plannen een afspraak voor in het begin van 2025.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts
bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Wassenaar

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864191358
DOS-2024-0000531

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Westland
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 150
2670 AD NAALDWIJK

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Wij nemen de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

In samenwerking met de andere provincies zijn wij bezig met de doorontwikkeling van ons risicomodel. In deze brief volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

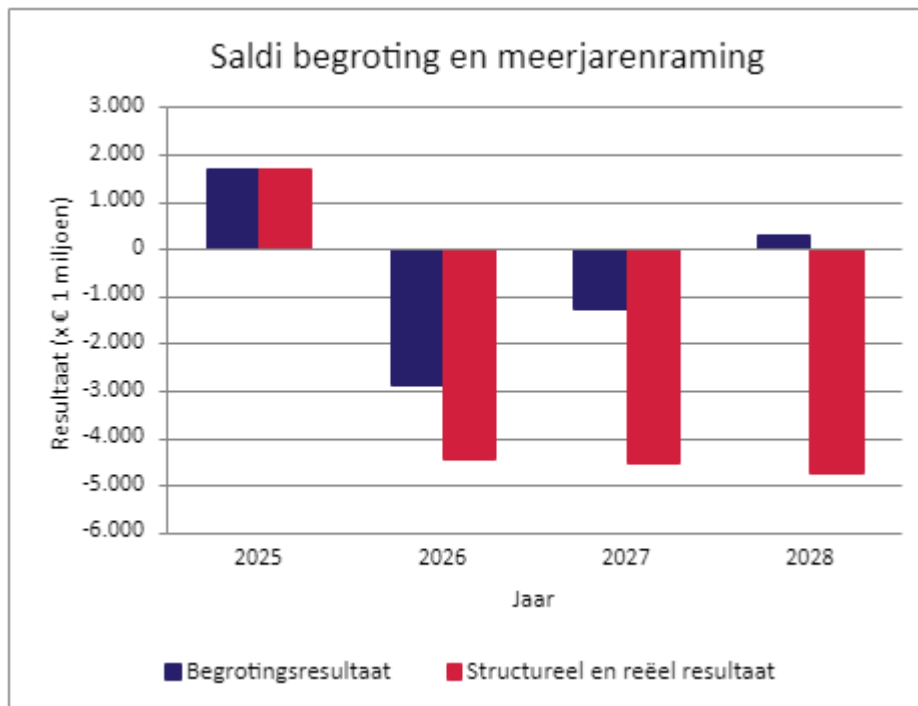
Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Oranje

De risicoscore is verslechterd ten opzichte van 2024 doordat het laatste jaar van de meerjarenraming niet sluitend is en er door u is besloten een taakstelling op te nemen die nog ingevuld moet worden. Deze taakstelling is daarmee niet concreet en reëel onderbouwd.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In onze cijfers gaan wij uit van het structureel begrotingsresultaat exclusief de nog in te vullen taakstelling na aanleiding van het aangenomen amendement waarbij de OZB verhoging in de meerjarenraming wordt teruggedraaid.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Wel vertoont uw meerjarenraming nog structurele tekorten, dat wordt veroorzaakt door een daling van de algemene uitkering van 2026.

Momenteel bent u bezig om maatregelen te nemen om het structureel evenwicht te herstellen. In ons tussenbericht 2024 hebben wij onze waardering hiervoor uitgesproken.

In uw conceptbegroting 2025 had u een extra verhoging van de OZB opgenomen. Tijdens de behandeling van de begroting is deze door een aangenomen amendement teruggedraaid. Hierdoor moet u alternatieve maatregelen nemen om tot een sluitende begroting te komen. Op dit moment is deze taakstelling nog niet ingevuld. Wij vinden om die reden niet reëel dat u al rekening houdt met een financieel effect hiervan.

Wij adviseren u om voortvarend aan de slag te gaan met het treffen van maatregelen om deze taakstelling in te vullen en het resterende tekort op te lossen. Wij gaan ervan uit dat u ons actief blijft informeren over de stand van zaken.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864721244
DOS-2024-0000532

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van ZOETERMEER
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 15
2700 AA ZOETERMEER

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

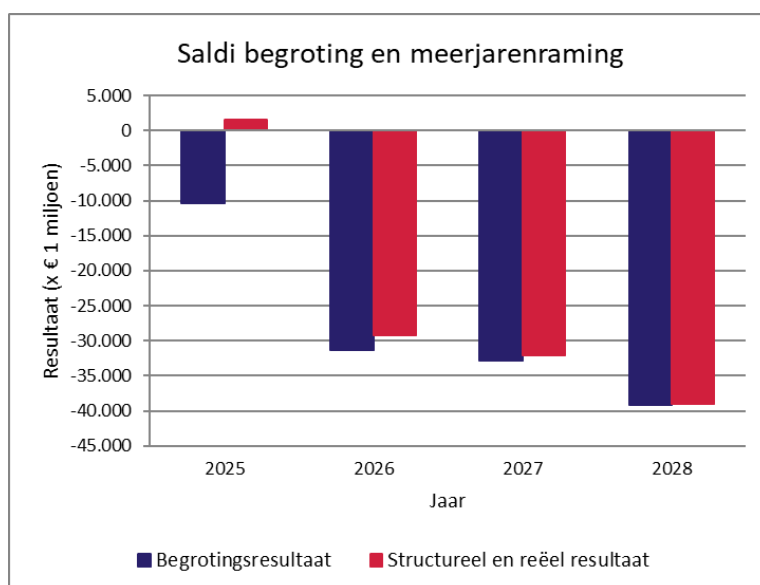
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur groen toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Groen	Groen

De risicokleur is ten opzichte van vorig jaar ongewijzigd. De reden hiervoor is dat de begroting 2025 structureel sluitend is, er bij uw gemeente sprake is van een laag risicoprofiel van de financiële kengetallen en uw weerstandsratio uitstekend is. Wel maken wij ons zorgen om de oplopende structurele tekorten in uw meerjarenraming.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Echter, uw meerjarenraming vertoont oplopende tekorten van ruim € 29 miljoen in 2026 tot bijna € 40 miljoen in 2028. Een forse stijging ten opzichte van uw vorige begroting, met name veroorzaakt door de stijgende jeugdzorg lasten. Hierdoor blijft het structureel evenwicht in uw begroting onder druk staan. In eerdere brieven hebben wij hierover onze zorgen geuit. Gezien de omvang van deze tekorten zult u structurele maatregelen moeten nemen om ook op lange termijn een gezond financieel perspectief te behouden. We hebben met waardering geconstateerd dat uw college inmiddels al een overzicht van bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden van in totaal € 75 miljoen in beeld heeft gebracht. Wij gaan ervan uit dat u de komende tijd in gesprek gaat hierover. En wij hebben er begrip voor dat het nemen van bestuurlijke keuzes bij dit proces, ondanks de ruime keuze aan mogelijkheden, zwaar en moeilijk zal zijn. Echter, om het structureel evenwicht in uw volgende begroting en ook meerjarenperspectief te bereiken is dit een noodzakelijk proces.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Inzet surplus algemene reserve

Evenals bij de begroting 2024 onttrekt uw gemeente bij de begroting 2025 een deel van de algemene reserve dat niet nodig is om de risico's af te dekken (het surplus). U heeft voldaan aan de voorwaarden doordat een adequate risico-inventarisatie aanwezig is, het surplus correct is berekend, de solvabiliteit op het moment van onttrekken boven de 20% is en de onttrekking maximaal 10% van het surplus is. Daarom kunt u deze onttrekking als structurele baat aanmerken en opnemen in het verplichte overzicht van structurele reservemutaties.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Graag ontvangen wij vóór 1 mei 2025 een schriftelijke reactie op deze brief.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zoetermeer

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-864465341
DOS-2024-0000533

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Zoeterwoude
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 34
2380 AA ZOETERWOUDE

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

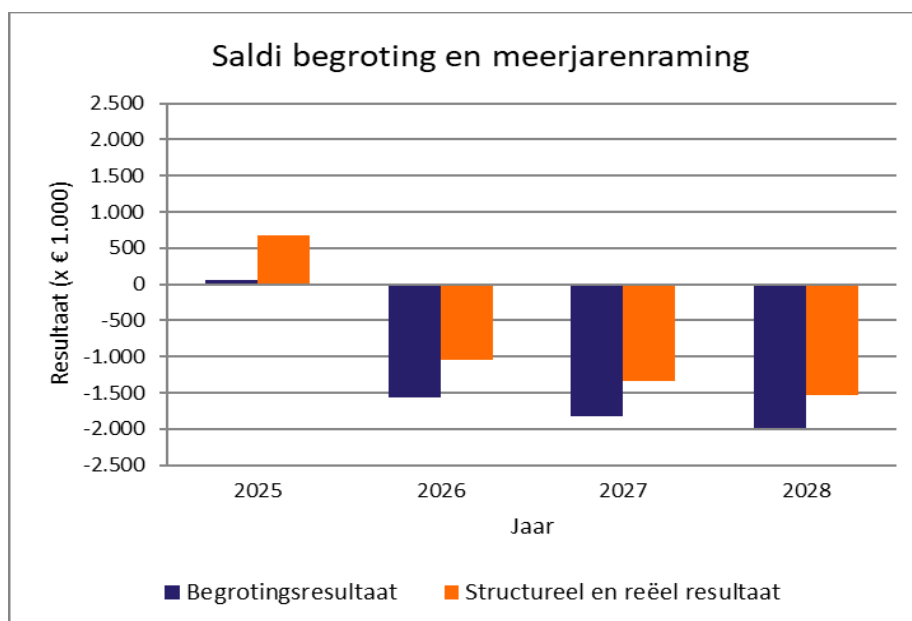
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur geel toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Groen	Geel	Geel

Ten opzichte van de begroting 2024 is de risicokleur ongewijzigd. Net als in 2024 zijn de negatieve structurele begrotingssaldi in de meerjarenraming een zorgpunt. Ook het feit dat de onderhoudsplannen nog niet zijn vastgesteld is een aandachtspunt.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten. In uw begroting hebt u toegelicht op welke wijze u werkt aan een sluitende meerjarenbegroting. Graag worden wij op ambtelijk niveau periodiek geïnformeerd over de voortgang.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Actualisatie beheerplannen

De onderhoudslasten van de kapitaalgoederen nemen jaarlijks een groot deel van uw exploitatieruimte in beslag. In onze brief over de begroting 2024 hebben wij geadviseerd de - op dat moment al beschikbare - geactualiseerde beheerplannen op korte termijn vast te stellen. Dat is nog niet gebeurd. Wij adviseren u nogmaals voor de vaststelling zorg te dragen.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zoeterwoude

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum links onder

Ons kenmerk
PZH-2024-864594658
DOS-2024-0000534

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Zuidplas
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 100
2910 AC NIEUWERKERK A/D IJSSEL

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Oranje	Oranje	Oranje

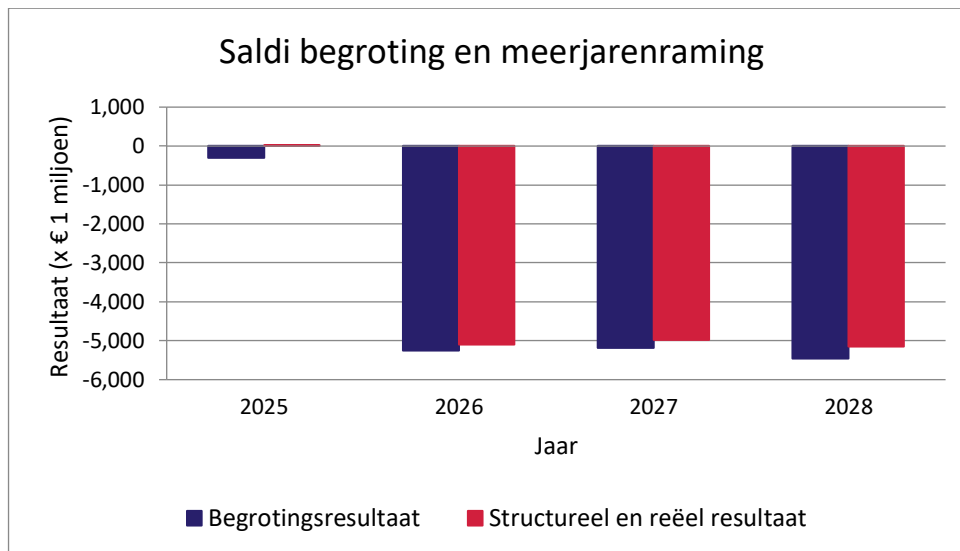
Het financieel beeld is ten opzichte van vorige jaren niet veranderd. Uw begroting 2025 is structureel in evenwicht. Echter, vanaf volgend jaar vertoont de meerjarenraming tekorten dat nog met verdere maatregelen opgelost moet worden. De tekorten zijn wel ten opzichte van vorig jaar positief bijgesteld. Daarbij zien wij tegelijk dat u voortvarend bezig bent met het project 'inzicht en wendbaarheid' om het meerjarenbeeld om te buigen.

Daarbij vragen de oplopende schuldquote en de dalende solvabiliteit uw blijvende aandacht en moet ook de invloed van de toekomstige ontwikkelingen van het Middengebied op deze kengetallen worden meegenomen.

Ongeacht het structurele en reële resultaat is het van belang te sturen op een positief begrotingsresultaat, omdat dit uw uiteindelijke financiële positie bepaald.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

Conclusie

Wij gaan in ons oordeel uit van de cijfers inclusief de begrotingswijzigingen 1, 2 en aangenomen amendementen. Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is, valt uw gemeente voor het jaar 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Bezuinigingen

De begroting 2025 is structureel sluitend door maatregelen die in de begroting zijn verwerkt en concreet en haalbaar onderbouwd zijn. Desondanks hebben veel bezuinigingen een bepaalde onzekerheidsmarge. Wij adviseren u dan ook om deze bezuinigingen goed te blijven monitoren en indien nodig bij te stellen of zelfs op zoek te gaan naar alternatieve dekkingsmiddelen.

Project Inzicht en wendbaarheid

Door de grote tekorten vanaf het jaar 2026 staat de financiële positie onder druk. In eerdere brieven hebben wij al onze zorgen geuit. Met waardering merken wij op dat u inmiddels aan de slag bent meer inzicht te krijgen waar mogelijkheden zijn om de lasten te verlagen of inkomsten te verhogen met het project *Inzicht en wendbaarheid*. Vorig jaar en in de loop van dit begrotingsjaar zijn meerdere moties aangenomen die richting geven aan dit project. Voor dit traject zullen wij samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Deze taakveldanalyse zal in het eerste halfjaar worden uitgevoerd.

Onderhoud kapitaalgoederen

Eén van de maatregelen van vorig jaar om de lasten te verlagen was het besluit om het onderhoud van kapitaalgoederen terug te brengen naar een lager kwaliteitsniveau (van B naar C). Onze richtlijnen voor het verlagen van het kwaliteitsniveau is dat er geen achterstallig onderhoud mag ontstaan en de beheerplannen worden geactualiseerd met het nieuwe vastgestelde kwaliteitsniveau. Wij hebben geconstateerd dat bij de actualisatie van de beheerplannen het kwaliteitsniveau weliswaar van B naar C is gebracht. Echter, bij actualisatie is gebleken dat er kostenstijgingen zijn, ondanks verlaging van het kwaliteitsniveau. Wij willen u meegeven dat indien er weer een bezuiniging op onderhoud kapitaalgoederen zal plaatsvinden, wij terughoudender en scherper zullen zijn op de concreetheid en haalbaarheid van een lastenverlaging.

Prognose kengetallen

Conform BBV dient de begroting een set kengetallen te bevatten die samen een indicatie geven van de financiële positie en de meerjarige ontwikkeling daarvan. Dit is een hulpmiddel voor u als raad bij de sturing op een duurzaam financieel gezonde gemeente. Wij zien, evenals vorig jaar geschreven, dat bij de berekening van de solvabiliteit in de begroting geen rekening is gehouden met de begrotingsresultaten uit de begroting en meerjarenraming. Normaliter heeft het niet meenemen van de resultaten maar een beperkt effect op de solvabiliteit. Nu de gemeenten door de terugval van de algemene uitkering veelal kampen met forse tekorten in 2026 en 2027 en verder, vinden wij het verstandig deze ontwikkeling wel op te nemen in de berekening van dit kengetal. Anders geeft dit kengetal een te rooskleurig beeld.

Ook zal de schuldquote stijgen als gevolg van aan te trekken toekomstige langlopende leningen voor de Zuidplaspolder (Cortelande). Dit is opgenomen in de begroting in de paragraaf financiering. Wij adviseren u om het inzicht van de "schuldquote met en zonder Middengebied" te blijven opnemen, maar dan in de begroting in de paragraaf weerstandsvermogen conform de voorschriften.

Weerstandsvermogen

In de paragraaf weerstandsvermogen geeft u onvoldoende toelichting op de risico's die uw gemeente loopt voor de bepaling van uw weerstandsvermogen. Wij vragen u in het vervolg de risico's die in percentages genoteerd staan, toe te lichten en te kwantificeren. Ook ontbreekt een toelichting op de risico's ten opzichte van het jaar ervoor. Met deze toelichtingen ontstaat meer inzicht in hoe de risico's, die uw gemeente loopt, zich ontwikkelen ter bepaling van de realiteit van het aan te houden benodigde weerstandscapaciteit.

Besluit begroting en verantwoording (BBV)

Wij vragen voor de volgende begroting aandacht te geven in de paragraaf financiering aan de kasgeldlimiet. In het overzicht kasgeldlimiet moet per kwartaal worden aangegeven of er wordt voldaan aan de kasgeldlimiet. Voor meer informatie verwijzen wij naar de wet fido. Ook vragen wij aandacht voor de toelichting op de geprognosticeerde balans. De staat van activa ontbreekt als toelichting op de balans met onder andere informatie over looptijd, afschrijving en rentelasten.

In de begroting heeft u het overzicht structurele reservemutaties opgenomen. In de toelichting op dit overzicht ontbreekt informatie over de omvang van de reserve kapitaallasten. De reserve dient voldoende van omvang te zijn om de kapitaallasten van de betreffende investeringen voor de gehele looptijd af te dekken. Deze informatie ontbreekt in de toelichting.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zuidplas.

Domein bestuur en omgeving
Team financieel toezicht

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-865258381
DOS-2024-0000535

Uw kenmerk
n.v.t.

Bijlagen
-

Gemeenteraad van Zwijndrecht
T.a.v. de raadsgriffier
Postbus 15 3330 AA
ZWIJNDRECHT

Onderwerp
Financieel toezicht begroting 2025

Geachte raad,

Wij danken u voor het indienen van uw begroting. De provincie heeft een toezichthoudende taak. Voorafgaand aan het begrotingsjaar toetsen wij of uw begroting structureel en reëel in evenwicht is.

- Structureel evenwicht houdt in dat in het desbetreffende begrotingsjaar de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Hiermee zorgt u ervoor dat u structurele taken en beleid voorziet van structurele dekking.
- Reëel ramen houdt in dat de ramingen realistisch en haalbaar zijn.

Naast onze toezichthoudende taak hebben wij een adviserende rol, waarmee wij gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen helpen hun financiële positie te verbeteren.

Deze brief is bedoeld om u te informeren over de toets die wij hebben uitgevoerd en ons besluit of uw gemeente komend jaar onder regulier (repressief) of verscherpt (preventief) begrotingstoezicht staat. Daarnaast informeren wij u over ontwikkelingen die voor alle gemeenten gelden en geven we u specifieke aandachtspunten voor uw gemeente.

Besluit

Naar ons oordeel voldoet uw begroting aan de criteria voor regulier toezicht. Dit betekent dat u de in uw begroting opgenomen beleidsvoornemens kunt gaan uitvoeren.

Hoe komen wij tot dit besluit?

Wij voeren het financieel toezicht risicogericht en proportioneel uit. Op basis van een aantal indicatoren krijgt iedere gemeente bij de begroting een risicokleur toegekend, waarbij groen staat voor weinig risico en geel en oranje voor meer risico. De risicokleur is geen norm, maar slechts een indicatie van de financiële positie van een gemeente.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bus 65
stoppen dichtbij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Concreet betekent dit dat er vanuit ons meer aandacht uitgaat naar gemeenten met een gele of oranje risicokleur. Daarnaast nemen wij de risicokleur van iedere gemeente op in ons jaarverslag financieel toezicht. Deze kunt u vinden op onze website¹.

Voor de volledigheid melden wij dat wij in samenwerking met de andere provincies bezig zijn met de doorontwikkeling van ons risicomodel. Dit jaar volgen wij nog de risicoscores volgens het oude model.

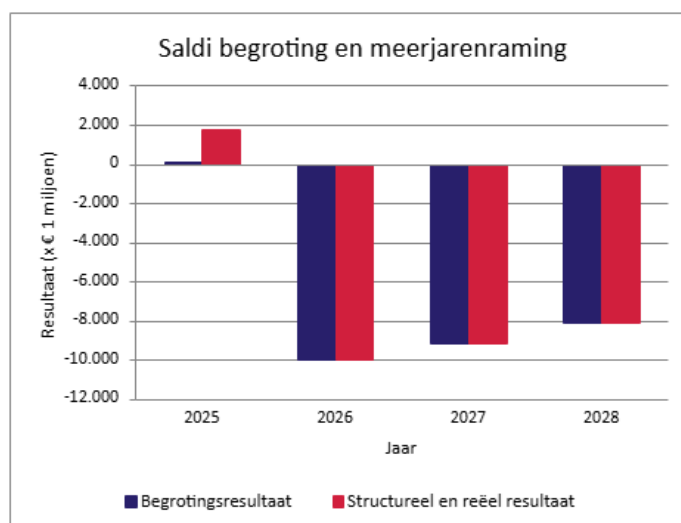
Uw gemeente kennen wij op basis van uw begroting 2025 de risicokleur oranje toe. Hieronder hebben wij de risicokleur van uw gemeente van de afgelopen drie jaar opgenomen.

Risicokleuren 2023 tot en met 2025

Begroting	2023	2024	2025
Risicokleur	Geel	Geel	Oranje

Uw risicokleur is verslechterd ten opzichte van vorig jaar. Dit komt onder andere doordat alle jaren in uw meerjarenperspectief tekorten vertonen en doordat u een groot aantal nog te realiseren bezuinigingen heeft opgenomen in de begroting. Verder maken wij ons ook zorgen over de verdere verslechtering van uw financiële kengetallen en de verslechtering van uw reservepositie in het meerjarenperspectief.

Ongeacht de risicokleur kijken we ieder jaar naar het structurele begrotingsresultaat omdat dit bepaalt onder welk toezichtregime u valt. Het structurele begrotingsresultaat is het saldo van baten en lasten zonder de incidentele baten en lasten. Naast het structurele resultaat onderzoeken wij of de ramingen reëel en concreet onderbouwd zijn. Zo niet, dan kunnen wij het begrotingsresultaat bijstellen. Op het bijgestelde structurele resultaat baseren wij ons oordeel en het toezichtregime. Dit leidt tot het volgende beeld:

¹ <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/lokaal-bestuur/financieel-toezicht/>

In bovenstaande diagram en in ons oordeel gaan wij uit van de cijfers:

- Exclusief de taakstelling bij de SmartDelta Drechtsteden in 2025. We hebben vernomen dat er in 2025 concrete besluitvorming zal plaatsvinden, waarmee deze taakstelling ingevuld kan worden. Omdat deze besluitvorming echter pas in de loop van 2025 plaats gaat vinden is het nog niet reëel dat de taakstelling in 2025 (volledig) wordt ingevuld.
- Exclusief de reservemutaties gerelateerd aan grondexploitaties die ten onrechte niet waren meegenomen op het overzicht van incidentele baten en lasten. Reserves zijn eindig en het gebruik daarvan is incidenteel van aard. Omdat er per saldo toegevoegd wordt aan de reserve Grondbedrijf heeft dit een klein positief effect op het structureel resultaat. Wij adviseren u erop toe te zien dat de reservemutaties correct bij de berekening van het structureel saldo worden betrokken.

Uw structureel saldo blijft positief in 2025.

Conclusie

Omdat het structurele resultaat van uw begroting positief is valt uw gemeente in 2025 onder regulier (repressief) toezicht. Uw meerjarenraming vertoont echter tekorten.

Financiële positie en specifieke aandachtspunten voor uw gemeente

Financiële Kengetallen

Het is verplicht een set financiële kengetallen op te nemen in de paragraaf *Weerstandsvormogen en Risicobeheersing*. Op basis van bepaalde 'signaleringswaarden' kunnen de kengetallen informatie geven over risico's in uw financiële positie. Dit geeft voor uw gemeente het volgende beeld:

Begroting	2023 jaarrekening	2024 begroting	2025 begroting	2026 begroting	2027 begroting	2028 begroting
Schuldquote	101%	108%	131%	160%	166%	179%
Solvabiliteit	24%	20%	14%	11%	8%	6%
Exploitatieruimte	2%	0%	1%	-6%	-5%	-5%

Uw kengetallen zijn de afgelopen jaren verslechterd. In het meerjarenperspectief verslechteren de getallen verder, waarbij de kengetallen de signaleringswaarden voor de meest risicovolle categorie ver passeren. De verslechtering van de kengetallen hangt samen met de hoge tekorten in uw meerjarenperspectief. Deze beïnvloeden uw exploitatieruimte en zorgen voor een afname van uw reserves. Ook uw relatief hoge schuldpositie speelt een rol in de verslechtering van uw solvabiliteit en schuldquote. Een toename in uw schulden leidt ertoe dat een toenemend deel van uw begroting naar kapitaallasten gaat, waardoor uw begroting minder flexibel wordt. Wij adviseren u om bij het nemen van maatregelen in het meerjarenperspectief rekening te houden met het verloop van deze financiële kengetallen.

Bezuinigingen 2025

In uw begroting heeft u een zeer omvangrijk pakket aan bezuinigingen opgenomen. Met deze forse inspanning bent u erin geslaagd om tot een structureel sluitende begroting te komen. Wij spreken onze waardering hierover uit. De bezuinigingen hebben we beoordeeld en deze maatregelen, los van de taakstelling bij de SmartDelta Drechtsteden, zijn concreet en reëel. Bezuinigingen brengen echter altijd een bepaalde mate van onzekerheid met zich mee. Het positieve resultaat in uw begroting is afhankelijk van de realisatie van deze bezuinigingen. We adviseren u daarom om de bezuinigingen gedurende het jaar goed te monitoren en, wanneer dit nodig blijkt, te zoeken naar alternatieve dekking.

Tekorten in het meerjarenperspectief

Uw meerjarenperspectief laat hoge tekorten zien. Deze tekorten zijn ten opzichte van uw begroting 2024 aanzienlijk gestegen. We willen nogmaals benadrukken dat het herstel van uw structureel evenwicht op korte termijn nodig is voor het behoud van gezonde financiële kengetallen, een toereikende reservepositie en de repressieve toezichtstatus. Door het vaststellen van een groot bezuinigingspakket in 2025 maakt u een goede eerste stap. Er zijn echter meer maatregelen nodig om ook in het meerjarenperspectief tot sluitende saldi te komen. We adviseren u om extensief te zoeken naar maatregelen om het evenwicht in uw meerjarenperspectief te herstellen.

Wij waarderen dat u dit jaar de bezuinigingen in een vroeg stadium aan ons heeft voorgelegd. We vragen u daarom om de maatregelen voor 2026 en verder wederom op tijd met ons af te stemmen. Hierdoor wordt straks weer een begroting door u vastgesteld met daarin een door ons realistisch bevonden bezuinigingsplan.

Aanbod

Wij zijn altijd bereid om een mondelinge toelichting aan u als raad te geven en/of schriftelijke vragen over de financiële positie van uw gemeente te beantwoorden. Ook kunnen we op uw verzoek samen met uw ambtelijke organisatie een taakveldanalyse uitvoeren.

Een taakveldanalyse geeft uw gemeente meer inzicht in de beleidskeuzes die gemaakt kunnen worden bij het structureel in evenwicht brengen van de begroting. Wij voeren taakveldanalyses alleen uit in het eerste halfjaar, zodat de uitkomsten kunnen worden betrokken bij de voorbereiding van uw begroting voor het volgende jaar. In het onderzoek wordt uw gemeente op taakveldniveau vergeleken met (vergelijkbare) gemeenten. We zoeken samen met uw ambtelijke organisatie naar verklaringen voor eventuele verschillen in de lasten per taakveld tussen uw gemeente en de referentiegemeenten. Hiervoor is het noodzakelijk dat uw organisatie bereid is tot inzet van voldoende capaciteit om samen met ons tot een bruikbaar advies te komen.

Als u belangstelling hebt voor een taakveldanalyse, dan kunt u hiervoor tot uiterlijk 1 februari 2025 via uw griffier contact opnemen met de provincie.

Tot slot

Meer financiële informatie, waaronder de kengetallen op basis van uw begroting, vindt u op het [Dashboard financieel toezicht gemeenten](#).

Deze brief wordt ook digitaal naar de griffier van uw gemeente gezonden, zodat u gebruik kunt maken van de digitale links.

Volgens de Gemeentewet bent u verplicht alle begrotingswijzigingen ter kennisname binnen twee weken na vaststelling aan ons toe te sturen. Wij vragen u erop toe te zien dat dit ook daadwerkelijk gebeurt.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

Drs. R. Baatenburg de Jong MSc
Manager Domein bestuur en omgeving

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Afschrift aan:

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwijndrecht